

**UCHWAŁA NR XXVII/166/13
RADY GMINY RACZKI**

z dnia 25 września 2013 r.

**w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Raczki**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645), art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 647, poz. 951, poz. 1445, z 2013 r. poz. 21) oraz uchwały nr XVI/89/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki Rada Gminy Raczki uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki.

§ 2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) Tekst studium „Uwarunkowania” wraz z rysunkiem - załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- 2) Tekst studium „Kierunki” – załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;
- 3) Rysunek studium - załącznik nr 3 do niniejszej uchwały;
- 4) Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag - załącznik nr 4 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Raczki.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mirosław Sewastynowicz

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI

UWARUNKOWANIA *(tekst jednolity)*

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki zostało uchwalone Uchwałą nr XVII/108/2000 Rady Gminy Raczki z dnia 19 czerwca 2000r.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki - Uchwała Nr XXVII/166/13 Rady Gminy Raczki z dnia 25 września 2013 r.

Zmiany w tekście Studium zostały wprowadzone kursywą w kolorze niebieskim

R a c z k i – 2013r.

I. WSTĘP	
1. Podstawa formalno – prawna	3
2. Cel i zadania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	3
3. Materiały wyjściowe do opracowania studium	5
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI	7
1. Uwarunkowania europejsko – regionalne	7
2. Uwarunkowania przyrodnicze	9
3. Wartości kulturowe	15
4. Uwarunkowania prawno – administracyjne, przyrodnicze i przestrzenno – krajobrazowe oraz gospodarcze	24
5. Główne mechanizmy gospodarcze i ich związki ze środowiskiem przyrodniczym i przestrzenią zagospodarowania wnioski dla kierunków	25
6. Ochrona przed nadmierną antropopresją	26
7. Uwarunkowania infrastrukturalne	28
8. Uwarunkowania komunikacyjne i wnioski dla kierunków rozwoju komunikacji	32
9. Analiza dochodów i wydatków gminy	35
10. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców	37
10.1. Ludność	37
10.2. Ruch wędrowny i naturalny	38
10.3. Rynek pracy i bezrobocie	38
10.4 Problem ubóstwa i pomoc społeczna w gminie	39
10.4 Oświata i kultura	40
III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	41

I. WSTĘP

1. Podstawa formalno – prawna

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej Studium, jest elementem systemu planowania przestrzennego, ustalonego przepisami ustawy z dnia 7.07.1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89 poz. 415, tekst jedn. 1999 r. Dz. U. Nr 15, poz.139) oraz ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.)

Studium - obligatoryjne opracowanie planistyczne, dotyczące gminy w granicach administracyjnych, sporządzane jest na podstawie uchwały Rady Gminy Raczki podjętej w 1997 roku oraz uchwały Nr IV/21/07 Rady Gminy Raczki z dnia 29 stycznia 2007r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki oraz Nr XVI/89/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki.

Opracowanie projektu studium odbywa się na podstawie umowy o dzieło z dnia 16 maja 1997roku, zawartej pomiędzy Zarządem Gminy w *Raczkach*, a Instytutem Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Warszawie. W umowie ustalono m.in., że opracowanie odpowiadać będzie wymaganiom ustalonym w Ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym, a zakres merytoryczny studium obejmie zagadnienia wymienione w art. 6 tej ustawy.

Zmiana Studium nastąpiła na podstawie umowy pomiędzy Wójtem Gminy Raczki a Zakładem Projektowo-Wykonawczym „Tewa” w Suwałkach.

Zmiana Studium nastąpiła na podstawie umowy pomiędzy Wójtem Gminy Raczki a Panią Anną Dudziuk-Dudzik prowadzącą firmę „Urbicom” we Wrocławiu.

2. Cel i zadania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Podstawowym założeniem ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest to, że zagospodarowanie przestrzeni, niezależnie od rodzaju, znaczenia i rozmiaru inwestycji lub przedsięwzięcia jak również ich realizatora, odbywa się zawsze na obszarze gminy.

Oczywiście realizacja tych przedsięwzięć jest możliwa jedynie na terenach przeznaczonych na ten cel bowiem, zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego, właściciel może korzystać z nieruchomości zgodnie z jej społeczno-gospodarczym przeznaczeniem. Tak więc w przepisach prawnych ustalono kompetencje w zakresie decydowania o przeznaczeniu terenów. Stosownie do przepisów ustawy o samorządzie gminnym jak i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kompetencje w zakresie kształtowania ładu przestrzennego przez określenie przeznaczenia terenów oraz sposobu ich zabudowy i zagospodarowania, powierzono gminom.

- To tylko rada gminy przez uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowi o społeczno -gospodarczym przeznaczeniu terenów, które wraz z innymi przepisami prawa kształtują sposób wykonywania prawa własności.
- To dopiero po ustaleniu przeznaczenia terenów i warunków ich zabudowy i zagospodarowania mogą być realizowane przedsięwzięcia planowane przez poszczególnych inwestorów.

Przedsięwzięcia takie planowane są, oczywiście, w różnym czasie i na różnych, często odległych od siebie terenach. Tak więc dla ich realizacji niezbędnym będzie wyprzedzające sporządzenie odpowiednich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wychodząc z założenia, że zagospodarowanie terenów odbywać się może w oparciu o wiele miejscowych planów zagospodarowania oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, należało w ustawie znaleźć rozwiązanie problemu koordynacji wszystkich planów, decyzji i przedsięwzięć realizacyjnych.

Opracowaniem, które pełni rolę koordynacyjną a zarazem określa politykę gminy w zakresie gospodarki przestrzennej jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Na uwagę zasługuje fakt, że jest to opracowane obligatoryjnie i często będzie ono jednym opracowaniem planistycznym obejmującym obszar całej gminy.

Podkreślić jednak należy, że nie jest to opracowanie, które zastępuje uprzednio sporządzane założenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które często przybierały formę koncepcji tych planów. Studium nie jest także surogatem planu, który przedstawiał docelowe zagospodarowanie wszystkich obiektów.

W studium, stosownie do nazwy opracowania, należy:

- rozpoznać i zarejestrować wszystkie, występujące na obszarze gminy a często i poza nią, warunkowania rozwoju zagospodarowania przestrzennego,
- określić zależne od uwarunkowań, a także zgodne z celami gospodarki przestrzennej kierunki rozwoju zagospodarowania obszaru gminy,
- określić politykę gminy w zakresie realizacji założonych kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego.

Wszystkie wymienione wyżej zagadnienia stają się przedmiotem studium a uchwaleniu przez radę gminy podlega polityka przestrzenna gminy.

Obowiązek uchwalenia studium sprawia, że studium to, choć nie stanowi bezpośredniej podstawy decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach, staje się aktem o dużym znaczeniu dla dalszego postępowania organów gminy.

Zatem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest podstawą dla:

- podejmowania uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- planowania i realizacji zadań własnych gminy związanych z zagospodarowaniem przestrzennym,
- wewnętrznej kontroli uchwał o miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich spójności z polityką zawartą w uchwalonym studium,
- ofertowej działalności organów gminy,
- posługiwanie się przepisami ustaw szczególnych, które mając swój aspekt przestrzenny na obszarze gminy wpływają na ustalenie studium i wiążą organy gminy w postępowaniu administracyjnym,
- gospodarki gruntami w gminie,
- podejmowanie działań związanych obejmowaniem ochroną najbardziej cennych i wartościowych obszarów w gminie,
- wykonywanie prognoz wpływu ustaleń planów miejscowych na środowisko,
- ocen oddziaływania inwestycji na środowisko,
- planowanie prac kartograficznych umożliwiających sprawną działalność planistyczną i administracyjną.

Opracowanie to pozwoli na prawidłowe uwarunkowanie fizyczną wartością przestrzeni oraz przepisami prawa, działania gminy związane z podejmowaniem prac planistycznych jak i postępowaniem w sprawie warunków zabudowy i zagospodarowania terenów.

Posiadając kompleksowo i starannie sporządzone studium władze gminy mogą odpowiedzialnie podchodzić do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz postępowania związanego z ustaleniem warunków zabudowy i zagospodarowania terenów, które w konsekwencji wpływają na kształt przestrzeni tej gminy.

3. Materiały wyjściowe do opracowania studium

Wstępnym etapem prac nad sporządzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy była analiza następujących materiałów wyjściowych:

1. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki uchwalony uchwałą Nr XXV/ 111 /93 Rady Gminy w Raczkach z dnia 31.05.1993, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Suwalskiego Nr 19, poz. 128.
2. Opracowanie pt. „Masterplan Ekorozwoju Gmin Doliny Rospudy”, wykonane w 1996 roku.
3. Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru gminy Raczki wykonana przez zespół pod kierunkiem W. Jankowskiego w ramach „Masterplan Ekorozwoju Gmin Doliny Rospudy”

4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa suwalskiego”, WBPP w Suwałkach 1997r.
5. Założenia do Szczegółowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego i Rewaloryzacji Zespołu Staromiejskiego, opracowane przez Pracownię Konserwacji Zabytków w Białymstoku w latach 1984 – 1986,
6. Informacja ze „Studium zagospodarowania przestrzennego województwa suwalskiego” do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy WBPP w Suwałkach 1997r.
7. Studium Diagnostyczne Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, Praca zbiorowa pod kierunkiem mgr inż. arch. Ewy Piekarskiej, 1998.
8. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, Praca zbiorowa pod kierunkiem prof. E. Wysockiej, 1999.
9. Strategia Rozwoju Województwa Suwalskiego w 1997- 2002 r. Wojewoda Suwalski 1998 r.
10. Sprawozdanie Zarządu Gminy z realizacji uchwał Rady i działalności gospodarczej za lata 1994 - 1998 r.
11. Rejestr wydanych decyzji o zabudowie i o zagospodarowaniu przestrzennym, Urząd Rejonowy w Suwałkach.
12. Rejestr gruntów komunalnych na terenie gminy
13. Rejestr gruntów skarbu państwa na terenie gminy
14. Wojewódzki biuletyn statystyczny - Urząd Statystyczny w Suwałkach. Dane ze spisu rolnego 1997 r.
15. Mapy topograficzne obejmujące teren gminy Raczki w skali 1: 25 000.
16. Mapy glebowo - rolnicze dla terenu gminy Raczki w skali 1: 5 000.
17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi: Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo, Małe Raczki uchwalony Uchwałą Rady Gminy Raczki Nr IV/19/11 z dnia 27 stycznia 2011r. opublikowano w DZ. URZ. WOJ. PODL. 2011.59.706 z dnia 1 marca 2011r.
18. Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Raczki wykonane w 2012 r. przez dr. Grzegorz Synowca i mgr Marię Młodzianowską-Synowiec

Jako materiał wyjściowy przeanalizowano również wnioski właścicieli nieruchomości gruntowych do sporządzanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W trakcie prac analitycznych oraz ustaleniach studium uwzględniono zapisy *aktualnych* ustaw związanych z niniejszym opracowaniem jak :

1. Ustawa z 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.*)
2. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (*Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.*).
3. Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (*Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.*).

4. Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (*t.j. z 2004r. Dz. U. Nr 121, poz. 126, z późn. zm.*).
5. Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz. U. z 2013 r. poz. 627*).
6. Ustawa z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (*Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981, z późn. zm.*).
7. Ustawa z 28 września 1991 r. o lasach (*Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, z późn. zm.*).
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.*).
9. Ustawa z 21 marca 1985r. o drogach publicznych (*t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 260*).
10. Ustawa z 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (*Dz. U. z Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.*).
11. Ustawa z 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (*t.j. Dz. U. z 2010r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.*).

W projekcie zmian do Studium uwzględniono ustalenia:

1. *Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podlaskiego uchwalonego Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 108, poz. 2026).*
2. *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, uchwalonego uchwałą Nr XXXV/438/06 z dnia 30 stycznia 2006r.*
3. *Strategii Rozwoju Ekologicznego Stowarzyszenia Gmin Rospuda na lata 2000 - 2015.*
4. *Programu ochrony środowiska dla Gminy Raczki z dnia 27.09.2004r.*
5. *Rozporządzenie Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” ze zm. rozporządzenie Nr 60/05 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 54, poz. 730 i Nr 180, poz. 2095)*
6. *Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Raczki – opracowanie z kwietnia 2006r.*
7. *Obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.*
8. *Gminna ewidencja Zabytków- sporządzona dnia 1.02.2005r.*
9. *Wniosków do Studium oraz planów zagospodarowania przestrzennego zgłoszone przez instytucje i osoby prywatne.*
10. *Wnioski, postulaty i propozycje zgłaszane do projektu studium w trakcie jego uzgadniania i udostępnienia do wglądu.*

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI

1. Uwarunkowania europejsko - regionalne

Położenie Gminy Raczki w bliskiej odległości od strefy przygranicznej, lokalny węzeł komunikacyjny w kierunku: Bakalarzewo – Raczki – Augustów oraz Su-

walki _ Raczki – Olecko; stwarza doskonale warunki wzmocnienia potencjału turystycznego gminy jako obszaru położonego na trasie łączącej uzdrowisko i centrum turystyczne Augustów z Suwalskim Parkiem Krajobrazowym oraz Parkiem Krajobrazowym Puszczy Rominckiej.

Trasa ta składa się z kilku szlaków przebiegających w obszarze chronionego krajobrazu: kajakowego – Doliny Rospudy , rowerowego oraz drogi kołowej Raczki – Bakalarzewo-Filipów- Przerośl, o charakterze turystycznym. Szczególnie miejscowość gminna ma szanse rozwoju jako lokalne centrum turystyczne, informacyjne, oświatowe, kulturalne i gospodarcze. Jako jedyna miejscowość gminna w przyszłym powiecie suwalskim posiada już wykształcona zabudowę o charakterze zdecydowanie miejskim, pod ochroną konserwatorską. Fakt wchodzenia Polski do Unii Europejskiej wzmacnia szanse kreowania miejscowości gminnej jako centrum zarządzania zrównoważonym rozwojem. Poruszone w opracowaniu J. Sarula.

Uwarunkowania i kierunki europejsko – regionalne wynikają z przyczyn bezpośrednio związanych z gminą takich jak wymienione niżej zasoby i sposoby ich wykorzystania:

- położenie na szlaku transgranicznym ku granicy z Litwą i Rosją,
- lokalny węzeł komunikacyjny,
- dobre drogi,
- linia kolejowa Ełk – Suwałki obecnie nie obsługująca ruchu pasażerskiego,
- unikalne walory krajobrazowe , położenie pomiędzy Puszczą Augustowską i atrakcyjnymi turystycznie obszarami przygranicza polsko – litewskiego,
- czyste i naturalne środowisko,
- lokalne wartości kulturowe, Festiwal Celtycki,
- zasoby umożliwiające przygotowanie atrakcyjnej, oryginalnej oferty agroturystycznej, która skutecznie uruchomi „mechanizm pobierania opłat za korzystanie z krajobrazu”, zabytkowa bryła kościoła w Raczkach, wsie na szlaku Rospudy,
- oferta wolnych terenów,
- infrastruktura o dobrym standardzie,
- usługi podstawowe o dobrym standardzie,
- niski współczynnik urbanizacji,
- warunki dla przygotowania atrakcyjnej, oryginalnej oferty spędzania wolnego czasu, spływy kajakowe, wędkarstwo, myślistwo, kuligi, szkoły przetrwania, również uruchamiających „mechanizm pobierania opłat za korzystanie z krajobrazu”,
- bezpieczeństwo.

Występuje również grupa czynników mających swoje źródło w zewnętrznych uwarunkowaniach, są to:

- strategia Unii Europejskiej w zakresie rozwoju wsi, wspierająca rozwój wielofunkcyjny wsi a w nim agroturystykę, uwzględnianie zaleceń Agendy 21,

- zasada zrównoważonego rozwoju i Agenda 21, w myśl których wieś i rolnictwo, w szczególności ekologiczne są naturalnymi strażnikami biosfery i jej różnorodności,
- znużenie mieszkańców miast monotonią życia w silnie zurbanizowanym środowisku,
- chęć odnowy biologicznej w zdrowym, naturalnym środowisku, lepiej usuwającym zmęczenie niż modne kurorty,
- popyt na żywność czystą ekologicznie w miastach,
- popyt na naturalny krajobraz, na rytm życia wiejskiego.

Z powyższych uwarunkowań i ogólnych kierunków wynikają wnioski dla kierunków zmian zagospodarowania mające związek z *wejściem* Polski do Unii Europejskiej, są to:

- przygotowanie programów rozwoju mieszkalnictwa, rekreacji i usług turystycznych,
- przygotowanie oferty terenów budowlanych,
- przygotowanie programu rozwoju infrastruktury technicznej,
- przygotowanie programu rozwoju infrastruktury społecznej, szczególnie w zakresie kultury i informacji,
- program oświatowy dla rolników i wymiana gospodarcza z zagranicą w zakresie ekoroelnictwa,
- uwzględnienie wymiany zagranicznej zarówno w skali europejskiej jak lokalnej wymiany przygranicznej w zakresie usług turystycznych.

2. Uwarunkowania przyrodnicze

Ukształtowanie terenu

Gmina Raczki leży na pograniczu dwóch makroregionów: Pojezierza Litewskiego i Pojezierza Mazurskiego. Granica między tymi makroregionami pokrywa się z przebiegiem rynny i sandru rzeki Rospudy z kierunku północno-zachodniego na południowy-wschód. Teren gminy obejmuje na zachodzie: północny fragment mikroregionu zwanego Wyniesieniem Bargłowsko- Milewskim oraz na wschodzie: część zachodnią mikroregionu zwanego Pagórkami Augustowskimi. Obszar gminy jest bardzo urozmaicony pod względem geomorfologicznym. Wyodrębnić można trzy zasadnicze tereny: Pagórkowatą wysoczyznę morenową z licznymi formami wytopiskowymi po byłych „martwego lodu” – w części zachodniej: poziom sandrowy z rynną rzeki Rospudy-w części centralnej: pagórkowatą wysoczyznę morenową z wykształconymi pojedynczymi formami moren czołowych i rozciętą meandrującą doliną rzeki Szeszupki – na wschodzie.

W zachodniej i południowej części występują charakterystyczne zagłębienia wytopiskowe obecnie wypełnione torfem i osadami torfiastymi ze stagnującą wodą. Najwyższe wzniesienie w tej części gminy zlokalizowane jest w okolicy miejscowości Ziółko – 181,7 m n.p.m. Najniżej położony teren znajduje się we wsi Wronowo – 154,1 m n.p.m. Deniwelacje osiągają tu wartość około 25 m. Średnia wysokość terenu waha się w granicach 160-170m n.p.m.

W części środkowej gminy silnie meandrując płynie rzeka Rospuda. Krawędzie rynny osiągają wysokości względne ok.25 m i są mocno zerodowane. W okolicy Dowspudy dolina rzeki jest silnie zabagniona.

W części wschodniej gminy najwyższe wzniesienie znajduje się we wsi *Podwyżsokie* i osiąga wartość 190,0 m n.p.m. Najniżej położony teren znajduje się w okolicy Kurhanek i posiada wysokość bezwzględną 140,6 m n.p.m. Średnie wysokości wahają się w granicach 150 – 1775 m n.p.m.

Różnice wysokości na terenie gminy osiągają 50 m.

Geomorfologia – złoża

Na całym obszarze gminy występują utwory neopleistoceny zlodowacenia bałtyckiego. Wykształciły się one w postaci glin zwałowych oraz utworów fluwioglacjalnych-piasków, piasków ze żwirem i żwirów. W dolinie rzeki Rospudy występują utwory holoceny reprezentowane przez torfy i utwory torfiaste bez znaczenia gospodarczego.

Najważniejszymi surowcami użytecznymi eksploatowanymi na terenie gminy Raczki są piaski i pospółka. Wydobycie kruszyw ma charakter okresowy. Surowce przeznaczone są do użytku lokalnego. Większość złóż znajduje się w rękach prywatnych użytkowników.

Na terenie gminy znajduje się 16 eksploatowanych złóż pospółki. *Złoża udokumentowane kruszywa naturalnego na obszarze gminy Raczki: „Chodźki” (w obrębie działek nr 63/1, nr 66/1, nr 69/1, nr 72/1 i nr 75/1), „Dowspuda 2” (w obrębie części działki nr 69/2). „Dowspuda III” (w obrębie działek nr 60 i nr 62/1), „Dowspuda IV” (w obrębie działki nr 59), „Dowspuda V” (w obrębie działki nr 61 oraz pasy sąsiednich działek: nr 59, nr 60 i nr 62/1), „Rudniki” (w obrębie działek nr 132 i nr 133), „Rudniki II” (w obrębie działek nr 68, nr 70 i nr 71), „Sucha Wieś” (w obrębie działek nr 246/2, nr 249/2, nr 252, nr 255, nr 258/2 i nr 261/2), „Szkocja II” (w obrębie działek nr 8 i nr 10), „Szkocja III” (w obrębie działek nr 9 i nr 11/1), „Szkocja IV” (w obrębie działek m 6 i nr 7), „Szkocja V” (w obrębie działek nr 37 i nr 38), „Szkocja”, „Kurianki I”, „Ludwinowo”.* We wsi Chodorki znajduje się nieudokumentowane złożo piasku.

Gleby

Gmina Raczki charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem pokrywy glebowej. Najważniejszymi utworami powierzchniowymi z których powstały gleby na terenie gminy są: gliny zwałowe pochodzące ze zlodowacenia i utwory fluwioglacjalne sandru rzeki Rospudy: piaski, żwiry. Występują też torfy i namuły torfiaste.

W obrębie moren czołowych i dennych w zachodniej i wschodniej części gminy, z glin zwałowych wytworzyły się gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz gleby bielcowe.

W południowej części gminy w obrębie sandru Rospudy z piasków powstały gleby rdzawe właściwe.

Torfy i utwory torfiaste występują na niektórych odcinkach rzeki Rospudy i Szczebelki, a także w bezodpływowych zagłębieniach ze stagnującą wodą.

Wytworzone na tych obszarach gleby określa się jako gleby torfowe.

Ze względu na właściwości agrochemiczne gleb, na terenie gminy można wyróżnić następujące kompleksy glebowo – rolnicze.

W obrębie sandru Rospudy, na obszarze stanowiącym około 20% powierzchni gminy występują gleby rdzawe i częściowo bielcowe zaliczane do kompleksu żytniego słabego i żytniego bardzo słabego. Należą do V i VI klasy bonitacji, są ubogie w składniki odżywcze ale nie wymagają regulacji odczynu pH.

W części północno-zachodniej i północno-wschodniej, na obszarze stanowiącym około 40% powierzchni gminy występują gleby brunatne i bielcowe zaliczane do kompleksu żytniego bardzo słabego. Gleby te wymagają regulacji odczynu pH.

W części południowej, na obszarze stanowiącym około 40% powierzchni gminy występują gleby brunatne zaliczane do kompleksu pszennego dobrego (IIIa, IIIb, IV klasa bonitacji).

Wody powierzchniowe

Zlewnia rzeki Rospudy zajmuje znaczną część powierzchni gminy. Rzeka płynie z północnego-zachodu na południowy-wschód głęboką doliną, silnie meandrując. Rzeka przepływa przez jezioro Bolesty. Podzielono ją na pomniejsze zlewnie: wąska i głęboka dolina obejmująca J. Bolesty, odcinek z dopływem zwanym Kanałem Rynie lub Czerwonka gdzie na terenie zlewni występują zmeliorowane torfowiska; odcinek od wodowskazu Raczki do ujścia rzeki Głębokiej; rzeka Głęboka i odcinek do ujścia rzeki Szczebelki, drugiej co do wielkości rzeki gminy. Szczebelka to ciek silnie meandrujący wśród obszarów zabagnionych łąk porastających dno doliny.

Rzeka Rospuda charakteryzuje się ustrojem wodnym umiarkowanym z wezbraniem wiosennym i zimowym oraz zasilaniem gruntowo-deszczowo-śnieżnym.

Na obszarze gminy Raczki występuje tylko jedno jezioro Bolesty. Jest jednym z najdłuższych na szlaku Rospudy (5,8 km). Maksymalna głębokość wynosi 16,2m. Linia brzegowa słabo rozwinięta, brzegi piaszczysto-żwirowe. Stoki rynny jeziora strome, wysokie o bogatym urzeźbieniu spowodowanym erozją, jezioro ubogie w roślinność wodną ale bogate w ryby.

Wody podziemne

Użytkowy poziom wodonośny występuje w gminie Raczki w utworach czwartorzędowych. Poziom ten jest w całości izolowany od powierzchni utworami nieprzepuszczalnymi w części południowo – zachodniej i słaboprzepuszczalnymi w części środkowej i północnej. Głębokość poziomu zalegania szacuje się w części

zachodniej na około 40-80 m p.p.t. W części wschodniej 30-60 m p.p.t. Na obszarze sandru Rospudy 20-40 m p.p.t.

Mięszość w rejonie sandru Rospudy ponad 40 m, wody występujące na tym terenie wymagają prostego uzdatniania z uwagi na ponadnormatywną zawartość związków żelaza.

Nie występują tu samowypływy lub obszary źródliskowe wód podziemnych.

Klimat

Gmina Raczki usytuowana jest w obrębie jednej z najzimniejszych dzielnic klimatycznych Polski. Specyfikę surowych warunków klimatycznych stanowią dni mroźne i dni gorące. Dni mroźne (poniżej -10°C) pojawiają się już w październiku, zanikają w kwietniu. Średnio jest ich 66 roku. Podobnie kształtuje się rozkład najwyższych temperatur (powyżej 25°C). Dni o najwyższych temperaturach jest około 25 w roku i przypadają na lipiec i sierpień. Przymrozki występują w tym regionie około 137 dni w roku, okres wegetacyjny trwa tu około 200 dni. Wiatry głównie zachodnie i południowo-zachodnie, silne. Opady atmosferyczne mieszczą się w przedziale średnich wieloletnich dla Polski (500-600 mm na rok) przy czym największe sumy notuje się w lipcu, sierpniu, wrześniu, najniższe zaś w styczniu, lutym, marcu wydłużony okres zimowy oraz niskie temperatury przyczyniają się do wydłużonego zalegania pokrywy śnieżnej. Śnieg utrzymuje się tu średnio przez około 100 dni w roku przy maksymalnej grubości 30cm. Ponad to, w wyniku zróżnicowanego ukształtowania terenu tworzą się tu liczne mikroklimaty. Szczególnie specyficzne warunki klimatyczne kształtują się w obrębie zbiorników wodnych i na obszarach bagiennych.

Szata roślinna

Pod względem fitogeograficznym obszar gminy Raczki znajduje się w obrębie działu Północnego, krainy Suwalsko – Augustowskiej, okręgu suwalskim.

Charakterystyczną cechą jest tu duży udział świerka w drzewostanach oraz duża rola gatunków borealnych. W rejonie moren czołowych, w obrębie wierzchowin o szybkim spływie powierzchniowym występują suche murawy. Żyźniejsza siedliska gliniaste ze żwirkiem wapiennym pokrywają kseromorficzne łąki z dużym udziałem roślin motylkowych określane jako suche łąki pienińskie. Niżej położone tereny zajmują łąki rajgrasowe. Słabsze siedliska w tym rejonie moren zajmują zespoły pastwiskowe życicy i grzebienicy. Ugory na wzniesieniach morenowych porastają ciepłolubne zbiorowiska synantropijne. Z zespołów leśnych w obrębie moren można wyróżnić grądy i lasy mieszane. W miejscach wsięku wód tworzą się torfowiska.

W strefie dolin występują wilgotne łąki torfowe oraz świeże i suche murawy na zboczach. Leśnym stanowiskiem są tu olsy lub grądy. Brzegi wód porastają zbiorowiska roślinności wodnej i wodno-błotnej oraz szuwały. Na miejscach w sąsiedztwie zabagnień występują zbiorowiska turzyc kępkowych lub rozłogowych przechodzące dalej w wilgotne łąki trzęslicowe. Podnóża zboczy dolin zasiedlają murawy łąkowe przechodzące w łągi lub grądy.

Strefa równin sandrowych zasilana jest przez suche murawy przechodzące w suche murawy ziołowe i bory chrobotkowi, czernicowe oraz bory mieszane świeże.

Formy ochrony przyrody

Ochrona przyrody zajmuje się podstawami ochrony tworów przyrody i jej zasobów, są to wszelkie działania społeczne zmierzające do zachowania, restytuowania i zapewnienia trwałości użytkowania tworów i zasobów przyrody.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Na terenie gminy znajduje się fragment obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Rospudy” zajmującego obszar około 50% powierzchni gminy Raczki. Dolina Rospudy odznacza się wysokim stopniem naturalności i należy do najcenniejszych obiektów przyrodniczych w kraju. Występuje tutaj duże zróżnicowanie szaty roślinnej (40 zespołów roślinnych) oraz świata zwierząt. Można spotkać tu szereg rzadkich zbiorowisk torfowiskowych, bagiennych i źródłiskowych oraz wiele gatunków objętych ochroną prawną. Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Rospudy” powstał w 1998 roku na mocy rozporządzenia Wojewody Suwalskiego.

Na terenie gminy występują dwa pomniki przyrody. Pomnikiem przyrody jest obiekt chroniony prawnie stanowiący twór przyrody żywej (pomnik przyrody ożywionej) lub nieożywionej (pomnik przyrody nieożywionej), bądź ich zespoły, charakteryzujące się niepowtarzalnymi wartościami naukowymi, krajobrazowymi, historyczno-pamiątkowymi, kulturowymi lub estetycznymi. Pierwszy pomnik przyrody zlokalizowany jest w miejscowości Jaśki i reprezentuje przyrodę nieożywioną. Jest to pojedynczy głaz narzutowy położony nad rzeką Rospudą. Głaz jest z granitu różowego, gruboziarnistego częściowo zanurzony w wodzie.

Drugi pomnik przyrody zlokalizowany jest w miejscowości Dowspuda i reprezentuje przyrodę ożywioną. Jest to aleja drzew z lipy drobnolistnej i grabu o długości około 500 m, będąca pozostałością zespołu pałacowego Paca - pochodzi z ok. 1820 roku. Aleja stanowiła główną oś założeń zabudowy pałacowej i gospodarczej, a jej pierwotna długość wynosiła 2 km.

Tabela Nr 1. Pomniki przyrody występujące na terenie gminy Raczki (stan na 31.12.2003)

Nr pomnika	92 S	263 S
Obiekt	Głaz narzutowy	Drzewostan mieszany z przewagą lipy drobnolistnej i grabu pospolitego
Przedmiot ochrony	Pojedynczy głaz	Aleja drzew
Miejscowość	Jaśki	Dowspuda
Lokalizacja	ok. 1 km na północny-wschód od wsi, na brzegu rzeki Rospuda, częściowo zanurzony w wodzie	Wieś Dowspuda, na terenie ZSR, aleja prowadząca do Pałacu Paca
Cechy	Granit różowy, gruboziarnisty	Zabytkowa aleja z pozostałości

		zespołu pałacowego Paca.
Obwód	7,7 m	
Wysokość	1,2 m	
Rok powołania	1971	1980
Podstawa prawna	Decyzja Rlop-410b/9/3/71 Wydz. Rol. I Leśnictwa Prezydium WRN w Białymstoku z 16.06.1971 r., Dz. Urz. WRN w Białymstoku z 1971 r. Nr 9, poz. 105	Zarz. Nr 12/80 Wojew. Suw. z 12.03.1980 r., Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10

Wnioski dla kierunków: proponuje się objąć ochroną następujące obiekty: jako użytki ekologiczne: Jankielowski Gaj we wsi Jankielówka – fragment lasu wilgotnego, olsu i boru bagiennego: Bagno Biała Biel – torfowisko przejściowe zarastające dawne jezioro; śródpolne „leśne oczko” we wsi Planta; oczko wodne otoczone szuwarem i olsem. Jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy proponuje się chronić zespół dolinowo-bagienny-leśny rz. Szczeberki w obrębie lasu Podwysoczańskiego oraz zabytkowy park w Dowspudzie wraz z przyległym pasem rzeki Rospudy. Proponuje się chronić jako pomniki przyrody: dąb szypułkowy we wsi Koniecbór, lipę drobnolistną we wsi Witówka, modrzew europejski we wsi Koniecbór.

Sieć ekologiczna – Natura 2000

Obecnie, w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, trwają prace nad ostatecznym wytypowaniem obszarów spełniających kryteria włączenia ich do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Jest ona najbardziej kompleksową i spójną oraz najlepiej legislacyjnie przygotowaną europejską siecią ekologiczną, mającą na celu zapewnienie trwałej egzystencji ekosystemom. Do jej utworzenia zobligowane są wszystkie kraje Wspólnoty oraz wszystkie kraje akcesyjne w okresie przygotowawczym, przed przystąpieniem do Unii Europejskiej. Koncepcja sieci opiera się na tradycyjnych metodach ochrony przyrody gatunkowej i obszarowej, a celem jej jest zwiększenie skuteczności działań ochronnych poprzez utworzenie kompletnej i spójnej metodycznie i funkcjonalnie sieci obszarów wraz z procedurą weryfikacji wyboru poszczególnych elementów sieci.

W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- *obszary specjalnej ochrony (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. "Ptasiej", dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy W załączniku wymieniono 180 gatunków, dla których należy ustanowić tzw. obszary specjalnej ochrony, a o ich wytypowaniu decyduje liczebność ptaków, które przebywają tam w czasie lęgów, żerowania czy przelotów.*
- *specjalne obszary ochrony (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. "Siedliskowej", dla siedlisk przyrodniczych, oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin. Dyrektywa "siedliskowa" nakazuje ochronę 198 typów siedlisk przyrodniczych, z czego*

68 występuje w naszym kraju. Wymienia się również ponad 400 gatunków zwierząt i 222 roślin, których siedliska też trzeba chronić.

Obszary Natura 2000 na terenie gminy Raczki:

- *Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” (PLB200002) – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz 133 ze zm.);*

- *projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Górnej Rospudy” (PLH200022), zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 roku;*

- *projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (PLH200022), zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 roku;*

3. Wartości kulturowe

Krajobraz kulturowy

Zakres i obowiązki ochrony zabytków oraz opieki nad nimi określa ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ochronie i opiece podlegają , bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome, a w szczególności:

- *krajobraz kulturowy,*
- *zespoły budowlane oraz dzieła architektury i budownictwa,*
- *parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni,*
- *miejsca upamiętnione wydarzeniami historycznymi, bądź działalnością wybitnych postaci historycznych.*

Obecny krajobraz kulturowy Gminy Raczki można określić jako mieszany, składający się zarówno z elementów zabytkowych, jak i współczesnych. Zachowały się tutaj układy pól (niwowe i blokowe). Lokalizacja wsi, koloni i siedlisk nie uległa większym zmianom. Pomimo dominującego w krajobrazie współczesnego budownictwa przetrwały jeszcze w niektórych miejscowościach dawne budynki mieszkalne i gospodarcze.

Generalnie obecny krajobraz kulturowy Gminy Raczki cechuje:

- *występowanie przekształconych wsi typu rządowego,*
- *zachowanie tradycyjnych rozłogów pól,*
- *las historyczne oraz znaczny udział młodych lasów na niektórych obszarach,*
- *rozległe widoki na przedpola wsi,*
- *znaczny udział elementów krajobrazu naturalnego (geomorfologia i wody).*

Na terenie gminy zachowało niewiele pamiątek przeszłości, jednak pomimo tzw. zmian cywilizacyjnych krajobraz kulturowy gminy zachował swoją odrębność w porównaniu do pobliskich Mazur.

Wpływów człowieka na współczesny krajobraz omawianego obszaru można doszukiwać się w zamierzchłej historii tej ziemi. Ślady pobytu człowieka w dolinie Rospudy sięgają starszego paleolitu. Świadczą o tym skupiska odłupków krzemiennych, będących rezultatem obrabiania surowca krzemienno-żelaznego narzędzia, odnalezione między innymi na terenie gminy, nad rzeką Rospudą w rejonie Raczek i wsi Chodorki.

Dzisiejsze Raczki to największa wieś gminna. Z dawnych czasów zachował się tylko układ przestrzenny, kilka parterowych domów. Echa dawnej świetności odnaleźć można jeszcze w architekturze i wystroju neoklasycystycznego kościoła zaprojektowanego przez Henryka Marconiego. W niedalekiej Dowspudzie zachowały się pozostałości zespołu parkowo-pałacowego Hrabiego Paca (portyk, wieża, kordegarda).

Zabytki

Na terenie gminy Raczki znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

I. Zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków:

- w Dowspudzie:

1. Pozostałości zespołu pałacowego Ludwika Paca, arch. Henryk Marconii- nr rej.45, decyzją nr KL.WKZ 534/45/d/79 z dnia 25.05.1979r.
 - a) portyk, mur. 1820-1823
 - b) wieża, mur. 1820-1823
 - c) stajnia, ok.1825, przebudowana
 - d) piwnice, mur. 1820-1824
 - e) park, proj. John Heiton, I ćw, XIX w.
2. Kordegarda murowana 1820-1827 r., nr rej.A-963 z dnia 28.06.1993r.
3. Zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora zabytków w Suwałkach, znak: KL WKZ 534/986/d/94 z dnia 23 marca 1994 roku,
4. Kościół p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 507, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Suwałkach, znak: KL WKZ 534/507/d/86 z dnia 23 czerwca 1986 roku.

II. Parki wpisane do rejestru zabytków

Koniecbrów

1. Park dworski, wł.S. Putra, XIX w., nr rej. A-854, decyzja nr WKZ 534/854/d/91 z dnia 14.10.1991r.

Dowspuda

2. Park pałacowy XIX w. nr rej.45 z dnia 25.05.1979 r.

III. Cmentarze wpisane do rejestru zabytków

Moczydły

1. Cmentarz żydowski, XVII/XIX w .nr rej.A-883, decyzja WKZ 534/883/d/91 z dnia 25.11.1991r.

Raczki

2. Cmentarz Parafii Rzymskokatolickiej, XIX w., nr Re.493, decyzja nr KL.WKZ 534/493/d/86 z dnia 15.05.1986r.

IV. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

1. Zespół zabytków sztuki sakralnej stanowiący wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Trójcy Świętej, nr rej. B-10, decyzja z dnia 27.06.1984r.

a) płaskorzeźba alegoryczna z aniołem – I poł. XIX w.;

b) płaskorzeźba alegoryczna z kobietą - I poł. XIX w.;

c) nastawa ołtarzowa – z II ćw. XIX w.;

d) rzeźba św. Jana Nepomucena;

e) krzyż ołtarzowy – z II poł. XIX w.;

f) krzyż ołtarzowy – neogotycki z II poł. XIX w.;

g) cztery lichtarze odlane z mosiądzu, posrebrzane – z II poł. XIX w.

h) rzeźba przedstawiająca króla Dawida,;

i) rzeźba przedstawiająca św. Cecylię,;

j) rzeźba przedstawiająca putto, obecnie na zwieńczeniu ołtarza p. w. św. Stanisława Kostki

k) Dzwon

V. Wykaz obiektów posiadających karty ewidencyjne zabytku architektury i budownictwa:

Bakaniuk

1. Dom mieszkalny nr 13, drew., 1920 r. – nr karty 77;

2. Dom mieszkalny nr 15, drew., 1920 r. - nr karty 78;

3. Spichrz nr 24, drew., 1890-1900 r. – nr karty 79;

4. Dom mieszkalny nr 29, drew., 1910-1920 r. - nr karty 80;

5. Dom mieszkalny nr 36, drew., ok.1928r. – nr karty 81;

6. Kurnik nr 38, drew., 1930- 1935 r. – nr karty 82;

7. Obora nr 40, drew., 1930 – 1940 r. - nr karty 83;

8. Dom mieszkalny nr 41, drew., ok. 1850r. - nr karty 84;

9. Dom mieszkalny, chlew nr 41, drewn. Ok.1850 r. – nr karty 85.

Dowspuda

10. Zespół pałacowo-parkowy, mur. 1822-1827; 1929-1935r.; poł lat 90- nr karty 154.

Franciszkowo

11. Dom mieszkalny nr 5, drewn.ok.1910r. – nr kart 170;

12. Obora nr 5, drewn. – nr karty 171;

13. Dom mieszkalny nr 7, drew., 1905-1910, - nr karty 172;

14. Dom mieszkalny nr 8, drewn., 2 poł. XIX w. – nr kart 173;

15. Stodoła nr 8, drewn. I ćw.XX w. — nr kart 174;

16. Obora nr 8, drewn. I ćw.XX w. – nr kart 175;

Koniecibór

17. Zespół dworsko-folwarczno-ogrodowy, II poł. XIX w., pocz.XX w., lata 20-te i 30-te XX w. park – nr rej.zab.A-854 z dnia 14.10.1991r.;

18. *Dom mieszkalny nr 32, drewn. 1920 r – nr karty 286;*
19. *Dwór (obecnie nieużytkowany) w zespole dworsko-folwarczno-ogrodowym nr 32, drewniany, 1928 , - nr karty 287.*

Raczki

Ul. Browarna

20. *Dom nr 1, mur., XIX/XX w. – nr karty .630*
21. *Dom mieszkalny nr 6, drewn. 1910-1920 – nr karty .631*
22. *Dom nr 7, drewn., XIX/XX w. – nr karty .632*
23. *Dom nr 12, drewn., XIX/XX w. – nr karty .633*
24. *Dom mieszkalny nr 18, drewn. Ok. 1920 – nr karty .634*

Ul. Kościelna

25. *Dom mieszkalny, plebania nr 17, mur.,1959-1960r – nr karty 635*

Pl. Kościuszki

26. *Dom nr 1, mur., XIX/XX w. – nr karty .636*
27. *Dom nr 2, mur., XIX/XX w. – nr karty .637*
28. *Dom mieszk. ze sklepem nr 3, mur., XIX/XX w. – nr karty .638*
29. *Dom mieszk. ze sklepem nr 4, mur., pocz. XX w. – nr karty .639*
30. *Dom nr 5 i nr 6, mur., XIX/XX w. – nr karty .640*
31. *Dom nr 7, mur., 3 ćw. XIX w. – nr karty .641*
32. *Dom nr 8 i nr 9, mur.3 ćw. XIX w. – nr karty .642*
33. *Dom nr 10, mur., XIX/XX w. – nr karty .643*
34. *Dom mieszk., budynek administracyjny nr 14, mur., XIX/XX w. – nr karty644*
35. *Fabryka chusteczek, poprzednio przedszkole nr 15, mur. 1920r- nr kart 645*
36. *Dom mieszk. nr 16/17 , mur.,2 poł. XIX w. – nr karty .646*
37. *Dom mieszk. ob. budynek użyteczności publicznej nr 18, drew. 1920r., – nr karty .647*

Ul. Suwalska

38. *Dom mieszk. nr 1, mur. kon. XIX – nr karty 648.*
39. *Budynek dworca kolejowego posadowego w Kolonii Raczki 1, Nr 1667;(SZN.5140.9.2011.ST).*

Sidory

40. *Budynek dawnej szkoły – nr karty 761.*

VI. Wykaz cmentarzy posiadających karty cmentarza

Stoki

1. *Stoki - mogiła żołnierska z I wojny światowej, 1914r., pow.27m², 7 żołnierzy armii rosyjskiej – nr karty 158*
2. *Józefowo - ewangelicki, 1902r. 0,28 ha – nr karty 197*
3. *Franciszkowo – cmentarz ewangelicki (rodzinny), pow. 0,056 ha.-nr karty 41*

4. Dowspuda - cmentarz wojenny z I wojny światowej, 1914r., pow.0,02 ha, 59 żołnierzy niemieckich oraz 119 żołnierzy rosyjskich – nr karty 34
5. Bakaniuk – cmentarz wiejski, 1899r., pow. 14,4m² – nr karty 11.

VII. Wykaz zabytków ruchomych posiadających karty ewidencyjne.

Kościół Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Przenajświętszej Trójcy w Raczkach

1. Rzeźba – putta, styl barokowy, drewno malowane, XVII w, - nr karty 103;
2. Rzeźba – putta, styl barokowy, drewno malowane, XVII w, - nr karty 104;
3. Dzwon, mosiądz, 1834r. – nr karty 106 i 574;
4. Krzyż – ołtarzowy, styl neogotycki, Xix., brąz złożony – nr karty 105;
5. Rzeźba – alegoryczna postać kobieca, styl klasycy, biały marmur, XIX w. - nr karty 98;
6. Rzeźba – alegoryczna postać uskrzydłona, styl klasycy, biały marmur, XIX w. - nr karty 97;
7. Ołtarz – boczny, styl klasycystyczny, drewno pozłacane, pocz. XIX w. – nr karty 96.

Cmentarz parafialny w Raczkach

8. Pomnik nagrobny A. Waszkiewicz, żeliwo, odlew, (klasycyzm) 1877r. – nr karty 575;
9. Pomnik nagrobny, żeliwo, odlew, 1876r., napis w języku rosyjskim - nr karty 576.

VIII. Wykaz zabytków nieruchomych architektury militarnej posiadających karty ewidencyjne zabytków nieruchomych włączone do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku „o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”.

1. Schron bojowo-biorny położony w Małych Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 520m na płn.-zach. od mostu kolejowego w Raczkach – nr karty 27;
2. Schron biorny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 110 m na płd. od mostu kolejowego w Raczkach – nr karty 28;
3. Schron bojowy położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, ul. Kościelna 29 -nr karty 29;
4. Schron biorny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 370 m na płd.-wsch. od mostu kolejowego w Raczkach – nr karty 30;
5. Schron biorny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, przy mrowanym ogrodzeniu kościoła, od strony płn.(plebanii) – nr karty 31;
6. Schron biorny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 170m na zach. od mostu drogowego w Raczkach, ul. Browarna 17 – nr karty 32;
7. Schron bojowo-biorny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 150m na płd. od mostu drogowego w Raczkach, ul. Raczkowska 14, nr karty 33;

8. Schron bierny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, ul. Raczkowska 11 – nr karty 34;

9. Stanowisko obserwacyjne położone w Raczkach na Zach. brzegu rzeki Rospudy, 200 m na płd-wsch. od mostu drogowego w Raczkach – nr karty 35;

10. Schron bojowy położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, ul. Wiśniowa 14 – nr karty 36;

11. Schron bierny położony w Raczkach na płd.-wsch. w ćwiartce skrzyżowania ulic 1-go Maja i Wiśniowej, ul. 1-go Maja 31 – nr karty 37;

12. Schron bierny położony w Raczkach na gruntach uprawnych między ul. J. Matejki, budynkiem nowej Szkoły Podstawowej a piekarnią – nr kart 38.

IX. Wykaz odkrytych stanowisk archeologicznych

Bakaniuk

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	2	18-83

Dowspuda

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	6	28	19-83
2	4	14	20-83
3	5	20	20-83

Choćki

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	8	15	19-82
2	9	16	19-82
3	10	17	19-82
4	5	19	19-83
5	6	20	19-83

Jankielówka

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	15	20-82

Jaški

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	7	20-83
2	2	10	20-83
3	3	11	20-83

Korytki

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	15	20-83

Kurianki

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	9	12	19-83
2	10	13	19-83
3	11	14	19-83
4	12	15	19-83
5	13	16	19-83

Kurianki Pierwsze

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	2	12	20-83
2	3	13	20-83
3	4	24	20-83
4	5	25	20-83
5	6	26	20-83
6	7	27	20-83
7	8	29	20-83

Ludwinowo

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	8	19-82

Małe Raczki

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	3	11	19-83
2	4	17	19-83
3	5	18	19-83

Moczydły

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	23	20-83

Raczki

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	6	9	19-82
2	7	11	19-82
3	2	3	19-83
4	8	8	19-83

Rudniki

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	21	19-83
2	2	22	19-83
3	3	23	19-83
4	4	26	19-83

Sidory

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	4	19-82
2	2	17	19-82

Sucha Wieś

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	1	1	20-83
2	2	2	20-83
3	3	3	20-83
4	6	17	20-83
5	7	18	20-83
6	8	19	20-83
7	9	21	20-83
8	10	22	20-83
9	11	29	20-83

Szkocja

<i>LP</i>	<i>Nr stan w miejsc.</i>	<i>Nr stan. na obszarze</i>	<i>Obszar AZP</i>
1	5	24	19-83
2	6	25	19-83
3	1	4	20-83
4	2	5	20-83
5	3	6	20-83
6	4	16	20-83

Chodźki

1. St.1 ślad osadn. ep. kam. pole orne na pld.-wsch. krańcu jez. Bolesty;
2. St.2 ślad osadn. ep.kam. na półn.brzegu rz. Rospudy, poniżej jez. Bolesty;
3. St.4 osada, wcz. Epoka żelaza, na wysokim brzegu rz. Rospudy, naprzeciw stanowiska 1.

Chodorki

4. *St.1, ślad osadn., schyłek paleolit, obozowisko, mezolit, ślad osadn. – fr. głądzonej siekierki, neolit – prawy brzeg Rospudy, około 500m na płn.-zach. od mostu;*
5. *St.2 ślad osadn. Mezolit, osada neolit, prawy brz. Rospudy, na wsch. od zagrody G.Kubiska, ok. 50-100 m od zalesionego krańca cyplu;*
6. *St. 3, ślad osadn., schyłk. paleolit, prawy brzeg Rospudy, ok. 250m na płd. od mostu.*

Dowspuda

7. *St.1, ślad osadn., epoka kam., pole orne W.Kotarskiego, na zach. od jego zabudowań;*
8. *St. obozowisko, sch. paleolit-mezolit, lewy brzeg Rospudy, naprzeciw mostu;*
9. *Grodzisko (pod ruinami pałacu Paca)-przypuszczenia J.Antoniewicza*

Kurianki

10. *ślad osadn., kam., na wysokim brzegu Rospudy, około 120m na płd.wsch. od skaju lasu;*

Kurianki II

11. *St.1 –osada nowożytna, obsz. 20 – 84, nr 56;*
12. *St.2 – ślad osadn., nowożytny, obsz.20-84, nr 57;*
13. *St.2 – ślad osadn., nowożytny, obsz.20-84, nr 58;*

Małe Raczki

14. *St.1- osada, wcz.epoka żelaza, średniowieczne, pole orne J.Morusiewicza, wzdłuż krawędzi zach. wysokiego brzegu Rospudy, na przestrzeni ca 20x75m*
15. *St.2 –osadn., epoka kam., na zach. brzegu Rospudy, nad rzeką na polu ornym Józefa Korusiewicza, za zabudowaniami nr 5 i 6;*

Podwysokie Raczkowskie

16. *Cmentarzysko, chron. (w 1948r. wydobyto w trakcie eksploatacji żwiru na głębokości 2,5m szkielet człowieka);*

Raczki

17. *St.1- cmentarzysko, OWR (III-IV w.n.e.) badania 1941 r. piaszczysta wyniosłość przy rz. Rospudzie, na wschód od Raczek.*

4. Uwarunkowania prawno – administracyjne, przyrodnicze i przestrzenno-krajobrazowe oraz gospodarcze.

Przedstawione na mapach uwarunkowań i w komputerowych bazach danych zabezpieczenia prawne w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego traktowane są jako jedna całość systemowa ze środowiskiem społecznym i gospodarczym. Razem bowiem z postanowieniami planów miejscowych tworzą system prawny silnie oddziałujący na organizm bio-społeczny gminy, którego sprawne funkcjonowanie umożliwia poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Przyjmuje się bowiem, że **najbardziej wartościowe przyrodniczo tereny, chronio-**

ne prawem z ograniczeniami w zakresie inwestowania, są jednocześnie źródłem wzrostu wartości terenów sąsiednich o mniejszych ograniczeniach. Zaprojektowane strefy funkcjonalne wraz z systemem planów miejscowych tworzą ramy praktyczne funkcjonowania prawa dla trwałego rozwoju gminy.

Dlatego wyznaczone obszary dla których sporządzanie planów miejscowych jest obowiązkowe obejmują zarówno strefę przyrodniczą chronioną prawem jak też strefę inwestowania.

Najważniejsze z czynników wpływających na mechanizmy zrównoważonego rozwoju gminy, to:

- określenie granic obszarów chronionych oraz uwzględnienie ich przy określaniu przeznaczenia terenów, zgodnie z *rozporządzeniem Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”* oraz *Rozporządzenie nr 60/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”*;
- uwzględnienie postanowień Planu Ochrony Konserwatorskiej (rejestr zabytków);
- określenie obszarów zwartej zabudowy wsi;
- określenie funkcji wsi;
- określenie zasad przeznaczenia terenów, jako elementów polityki gminy.

Ponieważ obszary lasów, jezior i innych ekosystemów, a także jednostek krajobrazowych nie respektują granic gmin, konieczne jest zespolenie wysiłków samorządów gmin dla sprawnego zarządzania środowiskiem, ochroną zasobów i ich wykorzystywaniem dla dobra mieszkańców dzisiaj i jutro, zgodnie z zaleceniami Agendy 21.

Efektywne sprzężenie działań dla ochrony przyrody i rozwoju gospodarki jest podstawą metody zastosowanej w Studium.

Sporządzona w 1995r. inwentaryzacja przyrodnicza i Masterplan ekorozwoju Gminy Raczki wykorzystywana w Studium stanowi podstawę merytoryczną wspomagającą sporządzenie warstw informacyjnych map komputerowych. Wykorzystano również materiały planów miejscowych, materiały Planu Zagospodarowania Przestrzennego i Rewaloryzacji Zespołu Staromiejskiego opracowane przez Pracownię Konserwacji Zabytków w Białymstoku w roku 1985r. Starano się uwzględnić nowe możliwości wynikające z przepisów i funduszy UE wspomagających proekologiczny rozwój wsi (opracowanie J.Sarula).

5. Główne mechanizmy gospodarcze i ich związki ze środowiskiem przyrodniczym i przestrzenią zagospodarowania – wnioski dla kierunków

Rolnicza przestrzeń produkcyjna do niedawna podstawowy zasób działalności gospodarczej gminy – zyskuje na wartości w powiązaniu z czynnikiem uwarunkowań przyrodniczych. Gleby warte ochrony stanowią większość areалу. Prze-

waża ekstensywny sposób uprawy. W powiązaniu z walorami przyrodniczymi takimi jak czystość gleby, wód i powietrza, bogactwo flory i fauny oraz mikroorganizmów i duże powierzchnie stref funkcjonalnych, wspierających w sposób naturalny funkcjonowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej (doliny rzeczne, bagna, ekosystem jeziora Bolesty, lasy i zadrzewienia, ekosystemy trawiaste o charakterze zbliżonym do naturalnego, jary i strome zbocza), **istniejąca rolnicza przestrzeń produkcyjna staje się wartościowym zasobem dla ekorolnictwa, pod warunkiem uruchomienia całości systemu produkcji żywności czystej ekologicznie. Dodatkowym czynnikiem jest powiązanie ekorolnictwa z rozwojem agro- i ekoturystyki oraz turystyki kwalifikowanej.** Ważną okolicznością jest możliwość współdziałania z gminami sąsiednimi, gdyż wspólnie tworzą obszar wielkości powiatu, wystarczająco duży dla uruchomienia efektywnych ekonomicznie procesów przekształceniowych. Działając bowiem w skali powiatu, gminy są w stanie podjąć zadaniom wytworzenia odpowiedniej infrastruktury organizacyjnej w zakresie szkolenia rolników, badania rynku oraz skupu i sprzedaży. Organizacja ta powinna być dostosowana do aktualnych i przyszłych wymagań Wspólnoty Europejskiej, jej koszty będą mogły być w dużej części pokryte ze środków pomocowych. Szczegółowe omówienie tych zagadnień oraz lista funduszy pomocowych współpracy z UE autorstwa J.Sarula. Gmina Raczki położona w większości swojego obszaru na dobrych glebach, jest predysponowana do pełnienia roli wiodącej w przedsięwzięciach związanych z ich wykorzystywaniem w powiązaniu z zasobami czystego środowiska. Rolnictwo powinno dążyć do uzyskania znaku firmowego **Puszcza Augustowska-Raczki** lub **Dolina Rospudy – Raczki** dla swoich produktów ekologicznych. Również działania na rzecz wykształcenia jednostek turystycznych powinny być realizowane we współpracy ponad gminnej zwłaszcza w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej na szlaku Doliny Rospudy.

Realizacja programu mieszkalnictwa (opracowanie J.Żyłki) jest również przykładem powiązania procesów ochrony przyrody z procesem zmiany przeznaczenia gruntów i pozyskiwania inwestorów oraz poprawy struktury demograficznej gminy. Wyznaczenie obszernych terenów dla rozwoju mieszkalnictwa i rekreacji wiąże się z budową domów na dużych działkach >1500m² oraz tak zwanych ekologicznych – wielkości ~ 3 000 m², także rezydencji w dużych ogrodach o charakterze parkowym. W ten sposób realizuje się jednocześnie program zadrzewiania i mieszkalnictwa bez zbytniego zagęszczania zabudowy, stosownie do tradycji suwalskiego krajobrazu kulturowego. To co gmina może oferować to nie tylko tereny budowlane, to także sposób życia w czystym środowisku przyrodniczym i sprzyjającym człowiekowi ładzie społecznym.

6. Ochrona przed nadmierną antropopresją

Główne zagrożenia, w gminie Raczki, wynikające z działalności człowieka są następujące:

- zanieczyszczenia wód gruntowych na skutek braku kanalizacji zbiorczej we wsiach zwodociągowanych, szczególnie we wsiach z dużą liczbą domków let-

niskowych, powinno to być brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o charakterze zabudowy i formowaniu warunków wykorzystania terenu;

- nadmierna zabudowa brzegów jeziora Bolesty dla celów rekreacyjnych;
- nadmierna penetracja atrakcyjnych turystycznie i wartościowych przyrodniczo miejsc, przez turystów nie posiadających kultury i oświaty ekologicznej (Dolina Rospudy);
- brak kanalizacji w miejscowościach o przewidywanym nasileniu ruchu turystycznego (Rabalina, Bolesty),

brak kanalizacji ulic bocznych poniżej skarpy w dolinie rzeki Rospudy w Raczkach oraz na drugim brzegu rzeki w Rudnikach (wyraźnie widoczny jest trend wzrostu zagęszczenia zabudowy).

Należy objąć planem oba brzegi rzeki na wysokości Raczek ze względu na plany budowy obwodnicy, trend do zagęszczania zabudowy będzie się nasilał.

W planie należy uwzględnić warunki ochrony doliny rzeki, a rozwój zabudowy powinien być podporządkowany temu celowi.

Ważniejsze sposoby przeciwdziałania zagrożeniom:

W zakresie wód:

- budowa kolektorów i oczyszczalni zbiorowych we wsiach zwodociągowanych o zwartej zabudowie, łączenie działań inwestycyjnych zarządu gminy z inwestycjami prywatnych inwestorów w zakresie mieszkalnictwa, rekreacji i usług turystycznych,
- budowa oczyszczalni zagrodowych we wsiach zwodociągowanych o zabudowie rozproszonej,
- stosowanie szczelnych zbiorników i wywóz nieczystości,
- stosowanie oczyszczalni zbiorczych w osiedlach domów rekreacyjnych.

W zakresie nadmiernej penetracji cennych ekosystemów przez turystów:

- utworzenie systemu korzystania ze środowiska w jego masowym wydaniu poprzez skierowanie największych strumieni turystów do miejsc wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę zabezpieczającą i z natury swojej, dostatecznie odpornych. Atrakcyjne punkty widokowe przy głównych drogach, powinny być powiązane z infrastrukturą w postaci tarasów widokowych, kawiarni, restauracji i pensjonatów w celu obciążenia wnętrza stref szczególnie wartościowych: bezpośredniej strefy brzegowej i innych podobnych miejsc (np. tereny na północno-wschodnim brzegu J. Bolesty w Rabalinie i na zachodnim brzegu jeziora Bolesty, Dolina Rospudy w Raczkach, Rudnikach oraz Dowspuddie).
- przygotowanie się na wpływ budowy obwodnicy,
- miejsca najbardziej wartościowe przyrodniczo należy udostępniać jedynie turystom pieszym oraz wodniakom,
- alternatywnie, dla turystów zmotoryzowanych i innych „wygodnych”, należy przygotować pola biwakowe, małe hotele, apartamenty turystyczne, korty tenisowe, pola golfowe, baseny, sale koncertowe i amfiteatry oferujące wypoczynek na łonie natury ale wśród ludzi i rozrywek, dające szansę przejęcia części

turystów miejscowościom mniej szczerze wyposażonym przez naturę, ale chcącym podjąć wysiłek inwestycyjny. Należy przewidzieć rozwój Festiwalu Celtyckiego.

W zakresie nadmiernej urbanizacji:

- **brzeży jeziora Bolesty i rzeki Rospudy, zgodnie z wymogiem ustawowym powinny być bezwzględnie chronione przed zabudową, jako cenny zasób naturalny przyciągający turystów, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych na ogólnie dostępną infrastrukturę turystyczną o odpowiednim zabezpieczeniu w zakresie oddziaływania na środowisko.** W szczególności system przystani kajakowych i stanic wodnych: Bolesty, Raczki, Dowspuda, Chodorki. Infrastruktura ta powinna być projektowana przez architektów wyłonionych w drodze konkursu. Przykładem możliwych w przyszłości realizacji może być zagospodarowanie turystyczne w Rabalinie i Dowspudzie, rozbudowa GOK w Raczkach na nowoczesne Centrum Lokalne, poprawa wizerunku miejscowości gminnej.
- obszary rozwojowe w zakresie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego powinny być projektowane całościowo tzn. strefa chroniona i strefa zabudowy jako elementy zrównoważonego systemu, którego strukturę wyznaczają uwarunkowania przyrodnicze i przepisy prawa, oraz potrzeby funkcji, strefa zabudowy rekreacyjnej w obszarze poza strefą ochronną wód służy ochronie strefy brzegowej zapobiegając samowolom budowlanym i dzikim biwakowiskom,
- rozproszona zabudowa kolonijna i samotnicza, dostosowana do warunków terenowych, jest jedną z cech krajobrazu lokalnego i powinna być chroniona, jako cecha jego osobowości i atrakcyjności,
- należy w miarę możliwości odtwarzać starą zabudowę drewnianą, jako element naturalnego krajobrazu kulturowego,
- należy dążyć do poprawy wizerunku wsi poprzez działania na rzecz ładu przestrzennego i studia w tym kierunku (konkursy architektoniczno-urbanistyczne).

7. Uwarunkowania infrastrukturalne

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie gminy w wodę oparte jest o ujęcie wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Poziom ten, jest w całości izolowany utworami słabo przepuszczalnymi w północnej i środkowej części gminy oraz utworami słabo przepuszczalnymi w północnej i środkowej części gminy oraz nieprzepuszczalnymi w części południowo – zachodniej.

Głębokość zalegania wód w części zachodniej wynosi 40 – 80m, a w części wschodniej 30 – 60m oraz na obszarze sandru (Dolina Rospudy) 20 – 40 m.

Miażdżość utworów wodonośnych w północnej od 30-120 m³/godz., a w części południowej ponad 120 m³/godz. Woda jest na ogół dobrej jakości i wymaga jedynie prostego uzdatniania polegającego na wytrąceniu związków żelaza.

Tereny wodonośne najbardziej narażone na zanieczyszczenie są położone w obrębie sandru Rospudy.

Na terenie gminy czynne są trzy ujęcia wody: we wsi Raczki, *Podwysokie* i Wierciochy. Spoza granic gminy jest dostarczana woda ze wsi Pruska Mała w gminie Augustów oraz z rejonu b. fabryki domów w Suwałkach.

*Istniejąca sieć wodociągowa- to 151,255 km sieci głównej oraz 47,939 km (1060 szt.) przyłączy wodociągowych. Na 36 miejscowości położonych na terenie gminy woda z wodociągu dociera do wszystkich wsi. Wszystkie gospodarstwa zagrodowe, które są poza systemem zaopatrzenia w wodę z wodociągów posiadają lokalne źródła zaopatrzenia w postaci studni kopanych. Gmina posiada trzy stacje wodociągowe w miejscowościach: Raczki, Wierciochy i *Podwysokie*. W 2000 r. została zmodernizowana stacja wodociągowa we wsi Raczki. Modernizacja polegała na całkowitej automatyzacji ciągu technologicznego, składającego się trzech zbiorników wyrównawczych podziemnych, po 50 m³ każdy, dwóch studni głębinowych i zestawu pompowego do przetransportowania wody do sieci wodociągowej. Maksymalna wydajność, określona pozwoleniem wodnoprawnym wynosi 895 m³/dobę. W 2003r. wykonano sieć wodociągową we wsiach: Koniecbór, Stoki, Kurianki Pierwsze i Kurianki Drugie oraz zmodernizowano stację wodociągową we wsi *Podwysokie*. Modernizacja stacji wodociągowej polegała na zainstalowaniu nowych urządzeń oraz automatyzacji obsługi układów sprężonego powietrza, napowietrzania wody, areacji wody oraz jej filtracji wraz z płukaniem filtrów i dezynfekcją wody. Maksymalna wydajność, określona w pozwoleniu wodnoprawnym wynosi 262 m³/dobę. W 2004r. zmodernizowano stację wodociągową w Wierciochach, której wydajność wynosi 181 m³/dobę.*

Stan istniejący kanalizacji gminy Raczki

Na terenie wsi Raczki tylko część wsi gminnej Raczki położonej na wyżynie i miejscowość Dowspuda posiadają sieć kanalizacji. Ścieki z obu miejscowości odprowadzane są do mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków typu BIOBLOK zlokalizowanej między tymi miejscowościami na terenie wsi Dowspuda. *Budowa sieci kanalizacyjnej realizowana była etapowo. Finansowanie realizacji jednego z etapów odbyło się z udziałem środków z funduszu PHARE, natomiast ostatniego przy udziale środków Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa.*

Obecnie (stan z grudnia 2006r.) sieć kanalizacyjna obejmuje kolektor główny o łącznej długości 13,95 km oraz przyłączy o łącznej długości 4,0 km (odbiór ścieków od 348 podmiotów). Oczyszczane ścieki odprowadzane są poprzez staw do rzeki Rospudy wpadającej do jeziora Rospuda powiązanej z jeziorem Necko. Rzeka posiada II klasę czystości. Wokół oczyszczalni istnieje strefa izolacyjna o

szerokości 300m. Na nieruchomościach, które nie mają możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej znajdują się zbiorniki do gromadzenia ścieków. Po przeprowadzonej ostatnio modernizacji, oczyszczalnia ścieków w Dowspudzie jest przystosowana do przyjmowania ścieków dowożonych (punkt zlewny).

Na pozostałym obszarze gminy oraz terenów nie objętych siecią kanalizacyjną nieczyszczone ścieki sanitarne odprowadzane są bezpośrednio lub poprzez nieszczelne szamba do gruntu i wód powierzchniowych. Wody opadowe odprowadzane są bez oczyszczenia powierzchniowo lub rowami do gruntu i wód powierzchniowych. Odprowadzanie ścieków sanitarnych i wód opadowych bez oczyszczenia do gruntu i wód powierzchniowych powoduje degradację środowiska naturalnego gminy.

W nieobowiązującym od 1 stycznia 2004r. miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy przewidziano realizację pięciu oczyszczalni we wsiach: Wierciochy, Sucha Wieś, Bakaniuk, Kurianki i Franciszkowo.

Wysypiska

Od 1980 roku na terenie gminy funkcjonowało jedno składowisko odpadów w Ludwinowie. Właścicielem tego obiektu była gmina Raczki. Składowisko w chwili obecnej jest zamknięte a odpady stałe wywożone są do kompostowni w Suwałkach.

Odpady stałe w gospodarstwach indywidualnych gromadzone są głównie w pojemnikach 110 litrowych (250 gospodarstw) oraz w 60 litrowych workach jednorazowego użytku (50 gospodarstw). Systemem cyklicznego odbioru odpadów (1 x na dwa tygodnie) objęta jest miejscowość Raczki, w której mieszka blisko 40% mieszkańców gminy oraz miejscowości Małe Raczki i Dowspuda. Na obszarze gminy rozstawiono 18 kontenerów KP-7 i 15 pojemników PA-1100. Głównie przy szkołach rozstawiono 7 gniazd pojemników typu PA-1100, w których gromadzi się odpady w sposób selektywny (szkło, plastik, aluminium). Odbiór odpadów gromadzonych w tych kontenerach i pojemnikach (za wyjątkiem odpadów gromadzonych w sposób selektywny) finansowany jest z budżetu gminy.

Elektroenergetyka

Energia elektryczna do Gminy Raczki jest doprowadzana liniami napowietrznymi średnich napięć (SN) 20 kV i 15 kV. Linie te są doprowadzone z następujących punktów:

- a. stacja w Augustowie (GPZ) 110/
- b. stacja w Suwałkach (GPZ) 110/20 kV;
- c. stacja w Filipowie (GPZ) 110/20 kV.

Linie średnich napięć doprowadzone są do stacji transformatorowych (SN/nn) 20/0,4 kV i 15 kV, z których liniami napowietrznymi niskiego napięcia zasilani są odbiorcy. W istniejącym rozwiązaniu sieci –warunki atmosferyczne mają istotny wpływ na pewność zasilania. Warunki bezpieczeństwa w dostawie energii elektrycznej, w porównaniu z siecią kablową są gorsze.

Istniejący system sieci zabezpiecza potrzeby energetyczne gminy, jednak nie nadaje się w przeważającej większości do przesyłu większej mocy. Zaopatrzenie całego obszaru jest nierównomierne. W wielu rejonach ciągłość i jakość dostawy energii jest niezadawalająca, czego główną przyczyną są awarie dostawy prądu spowodowane dużym stopniem wyeksploatowania, zbyt małymi przekrojami przewodów, zbyt długimi odcinkami linii.

Telekomunikacja

System telekomunikacyjny na terenie gminy Raczki zapewnia wymagany standard usług telekomunikacyjnych pod względem jakości i ilości usług. Tradycyjny system tworzą sieci światłowodowe, nowoczesne centrale automatyczne, kablowe sieci rozdzielcze i abonenckie. Wszystkie wsie są strefonizowane, istniejąca sieć zabezpiecza potrzeby mieszkańców w wystarczającym zakresie, zwiększa się dostępność do sieci informatycznej. Zapewniona jest automatyczna łączność wewnątrz obszaru, połączenia krajowe i międzynarodowe. Stan techniczny i wyposażenie w zakresie telekomunikacji nie odbiega od średnich wskaźników krajowych. Jedynym operatorem sieci telekomunikacyjnej tradycyjnej na terenie gminy jest Telekomunikacja Polska S.A. Poza tradycyjną siecią telekomunikacyjną na terenie gminy funkcjonuje: dynamicznie rozwijająca się łączność za pomocą telefonii komórkowej obsługiwanej przez operatorów ERA GSM, PLUS GSM i CENTERTEL. Sieć telefonii komórkowej swym zasięgiem pokrywa cały obszar gminy. Lawinowo rośnie liczba abonentów sieci telefonii komórkowej i zwiększa się oferta usług np. : dostęp do Internetu, poczty elektronicznej. Na terenie gminy znajdują się dwie stacje bazowe telefonii komórkowej w Wasiłowce i Raczkach.

Program „Ikonka” w województwie podlaskim umożliwił zainstalowanie stałego łącza internetowego w Bibliotece Publicznej w Raczkach, z którego mieszkańcy gminy mogą korzystać w godzinach pracy biblioteki.

Wnioski dla kierunków

O konieczności *budowy nowych lub modernizacji istniejącej sieci* decydować będą:

- a. Rozwój Gminy;
- b. Rosnące wraz z rozwojem Gminy potrzeby odbiorców;
- c. Niezbędne remonty, przebudowa istniejącej sieci związana z występującymi przeciążeniami sieci (nadmierne spadki napięć) oraz budowa nowych instalacji w sposób zapewniający ochronę przeciwporażeniową wg. wymogów IEC
- d. Wdrażanie nowych przepisów związanych z dostosowaniem ich do Norm Europejskich i przepisów decydujących o poprawie warunków bezpieczeństwa;
- e. Tworzenie stref chronionych, w których mogą być wprowadzone wymagania skablowania linii energetycznych;
- f) Zwiększenie ofert programowych usług telefonicznych;
- g) Zwiększenie dostępności do sieci informatycznej.

8. Uwarunkowania komunikacyjne i wnioski dla kierunków rozwoju komunikacji

Głównymi drogami na terenie gminy Raczki są dwie drogi wojewódzkie:

- nr 655 Suwałki – Raczki – Olecko,
- nr 664 Augustów – Raczki.

Drogi te po remontach, których wymagały znajdują się obecnie w dobrym stanie technicznym. Minusem jest niestety brak jakichkolwiek środków uspokojenia ruchu w miejscowościach przez które przebiegają. Dotyczy to zwłaszcza Raczek jak również wsi: Jabłońskie, Jaški, Dowspuda. Konieczna więc wydaje się budowa obejścia Raczek: w I etapie od strony wschodniej (połączenie dróg nr 664 i 655) i południowej – częściowo według *nieobowiązującego* planu miejscowego gminy. Do prawdopodobnie dość odległego czasu realizacji obejścia należy zastosować środki uspokojenia ruchu. W Raczkach należy zbudować małe rondo na skrzyżowaniu dróg 664 i 655 oraz ograniczyć prędkość ruchu do 30 km/h poprzez zawężenie przekroju jezdni, przede wszystkim na przejściach dla pieszych. W momencie wykonania całego obejścia wskazane byłoby wykonanie garbów na ulicach.

Sieć dróg gminy Raczki uzupełniają drogi powiatowe, których wykaz zamieszczono w tabeli poniżej. Sieć ta jest dobrze rozwinięta, a zwłaszcza na kierunku północ – południe. Drogi te jednak w zdecydowanej większości są nieutwardzone, o nawierzchni zwirowej i dość niskich parametrach technicznych.

Tabela Nr 2– Wykaz dróg publicznych powiatowych

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi w km	Nawierzchnia	Średnia szerokość jezdni
1.	1123 B	Szczodruchy-Wierciochy-Raczki	5,790	MB	4,50
2.	1183 B	Małe Raczki-Krukówek	5,870	ŻW	6,00
3.	1184 B	Żubrynek-Kurianki-Juryzdynka	4,950	ŻW	-
4.	1185 B	Dowspuda-Kurianki	7,470	ŻW	-
5.	1189 B	Sucha Wieś-Chomontowo-Pruska Mała-Mazurki	5,535	MB	5,50
6.	1190 B	Raczki-Moczydły-Jankielówka	6,715	ŻW	5,50
7.	1119 B	Zajączkowo-Podwysokie-Żubrynek	7,300	MB	
8.	1120 B	Bakalarzewo - Raczki	6,805	MB	5,80
9.	1123 B	Karasiewo-Nieszki-Szczodruchy-Wierciochy	7,890	MB	5,00
10.	1125 B	Lipówka- Wasilówka-Wierciochy	5,250	ŻW	4,00
11.	1147 B	Białe- Niemcowizna- Bakaniuk-Józefowo	5,870	ŻW/MB	

Brak nawierzchni bitumicznej na większości dróg powiatowych stanowi dość dużą barierę rozwoju gminy, zwłaszcza rozwoju turystyki, w tym rowerowej.

Tabela Nr 3 – Wykaz dróg gminnych

Lp	Numer drogi	Nazwa drogi	Nawierzchnia	Długość
1.	2.	3.	4.	5.
1.	2381 B/Wójt Gminy RACZKI	Ludwinowo-Bolesty	GR	1467 mb
2.	2382 B	Raczki-Bolesty	GŻ	7990 mb
3.	2383 B	Lipówka-Witówka	GŻ	1300 mb
4.	2384 B	Choćki-Żubrynek-Płociczno	GR	4541 mb
5.	2385 B	przez wieś Bakaniuk	GŻ	840 mb
6.	2386 B	przez wieś Sidory	GR	1650 mb
7.	2387 B	Józefowo-Pijawne Ruskie	GR	1000 mb
8.	2388 B	przez wieś Józefowo	GŻ	1067 mb
9.	2389 B	przez wieś Koniecbór	GR	1317 mb
10.	2390 B	przez wieś Cynowo	GŻ	1225 mb
11.	2391 B	Rudniki-Stoki	GŻ	3870 mb
12.	2392 B	Choćki-Rudniki	GR	1620 mb
13.	2393 B	Sucha Wieś-Chodorki	GŻ	1333 mb
14.	2394 B	Jaśki-Sucha Wieś-Dowspuda	GŻ	2900 mb
15.	2395 B	Moczydły-Lipówka	GŻ	850 mb
16.	2396 B	przez wieś Planta	GŻ	1320 mb
17.	2397 B	przez wieś Kurianki Drugie	GR	1170 mb
18.	2398 B	Jankielówka-Witówka	GR	750 mb
19.	2399 B	przez wieś Wronowo	GŻ	2850 mb
20.	2400 B	Wronowo-Sołdacka Słoboda	GR	2400 mb
21.	2401 B	przez wieś Wysokie	GŻ	1450 mb
22.	2402 B	przez wieś Sołdacka Słoboda	GŻ	1250 mb
23.	2403 B	Jaśki-Swięte Miejsce	GŻ	1018 mb
24.	2404 B	Moczydły-Szkocja-Wronowo	GŻ	2610 mb
25.	2405 B	Dowspuda-Ziólkowo-Wysokie-Janówka	GŻ	7000 mb
26.	2406 B	Ziólkowo-Jankielówka-Milewo	GR	1880 mb
27.	2407 B	Witówka-Wierzbowo	GR	1350 mb
28.	2408 B	Jankielówka-Korytki-Pruska Mała	GR	2450 mb
29.	2409 B	Stoki-Kurianki Pierwsze	GŻ	2600 mb
30.	2410 B	Rudniki-Kurianki Pierwsze	GŻ	3880 mb
31.	2411 B	Franciszkowo-Rudniki	GR	3865 mb
32.	2412 B	przez wieś Podbrzuzówka	GR	1200 mb
33.	2413 B	Józefowo-Stoki	GŻ	1780 mb
34.	2414 B	Sidory-Lipowo-Płociczno	GŻ	2950 mb
35.	2415 B	Rabalina-Sidory-Rudniki	GR	7780 mb
36.	2416 B	Słoboda-Wronowo-Ziólkowo	GR	2180 mb
37.	2417 B	przez wieś Józefowo	GR	1020 mb
38.	2418 B	Bolesty-Bolesty Stare	GŻ	2240 mb
39.	2419 B	Szczodruchy przez wieś	GŻ	1450 mb
40.	2420 B	Wierciochy-Szczodruchy	GŻ	1580 mb

41.		<i>ul. Gospodarska w Raczkach</i>	<i>GŻ</i>	<i>425 mb</i>
42.		<i>ul. Nowe Osiedle</i>	<i>MB/GŻ</i>	<i>279/570=849mb</i>
43.		<i>ul. Jana Matejki</i>	<i>GŻ</i>	<i>404 mb</i>
44.		<i>ul. Stanisława Moniuszki</i>	<i>GZ</i>	<i>105 mb</i>
45.		<i>ul. M.L. Paca</i>	<i>GZ</i>	<i>186 mb</i>
46.		<i>ul. Szkolna</i>	<i>GŻ</i>	<i>331 mb</i>
47.		<i>ul. Wita Stwosza</i>	<i>GŻ</i>	<i>189 mb</i>
48.		<i>ul. Stodolna</i>	<i>GZ</i>	<i>265 mb</i>
49.		<i>ul. Spokojna</i>	<i>GŻ</i>	<i>415 mb</i>
50.		<i>ul. Słoneczna</i>	<i>GŻ</i>	<i>362 mb</i>
51.		<i>ul. Michała Górskiego</i>	<i>GR</i>	<i>152 mb</i>
52.		<i>ul. Kazimierza Kaczorowskiego</i>	<i>GR</i>	<i>152 mb</i>
53.		<i>ul. Witolda Balukiewicza</i>	<i>GR</i>	<i>152 mb</i>

Źródło: Opracowanie własne Urzędu Gminy w Raczkach

Wnioski do kierunków

Wydaje się konieczne wykonanie nawierzchni bitumicznej na większości dróg powiatowych, po uprzednim zmniejszeniu ich ilości. Zbudowanie dobrej nawierzchni umożliwi właściwą dostępność komunikacyjną dla mieszkańców oraz eksplorację turystyczną gminy i regionu.

Z drogi gminnej biegnącej nad jeziorem Bolesty z Małych Raczek do Karasiowa należy uczynić drogę turystyczną dostępną przede wszystkim dla rowerów oraz lokalnego ruchu samochodów.

Transport publiczny w Raczkach charakteryzuje się dość niskimi standardami. Wprawdzie gmina ma dobre skomunikowanie autobusami PKS z Suwałkami i Augustowem. Pozostałe miejscowości gminy nie są jednak obsługiwane transportem zbiorowym w dostatecznym stopniu. Autobusy albo nie docierają wcale, albo ich kursowanie jest ograniczone do 1-2 par kursów na dobę. Dostępność komunikacyjna miejscowości gminy Raczki jest – poza głównymi drogami krajowymi – niedostateczna. Należy rozważyć możliwość funkcjonowania komunikacji zbiorowej opartej o mikrobusy, odbywającej się z dużą częstotliwością i docierającą do miejscowości położonych wzdłuż dróg powiatowych, w szczególności zaś komunikacja taka powinna obejmować trasy: Raczki – Rabalina -Karasiewo-Małe Raczki- Raczki, Augustów- Raczki – Koniecbór – Kurianki – Szczebra – Augustów itp.

Przez gminę Raczki przebiega linia kolejowa Olecko – Suwałki, która obecnie nie obsługuje przewozów pasażerskich. Należy rozważyć jednak ich przywrócenie na tej linii, zwłaszcza dla obsługi ruchu turystycznego a także jako komunikacji alternatywnej dla proponowanej mikrobusowej.

Bardzo ważnym zagadnieniem jest pionowe i poziome oznakowanie dróg, zarówno krajowych jak i wojewódzkich. Regułą jest brak dobrego oznakowania poziomego, co zwłaszcza w nocy utrudnia jazdę, szczególnie biorąc pod uwagę ograniczoną zazwyczaj widoczność i liczne zakręty. Oznakowanie pionowe jest często niewidoczne, zwłaszcza w nocy. Brak jest hektometrów oraz światełek odblaskowych na poboczach. Oddzielnym problemem jest brak konsekwentnego, logicznego i czytelnego systemu oznaczeń drogowaskazowych. Jest to ko-

nieczne dla turystów i osób okazjonalnie korzystających z dróg gminy. Konieczne jest opracowanie systemu oznakowań i zamontowanie na skrzyżowaniach i odcinkach między skrzyżowaniami czytelnych drogowych znaków.

Warto rozważyć ustawienie na wyjeździe z Augustowa drogowego znaku informującego o trasie historycznej i transportowej Raczki – Bakalarzewo-Filipów-Przerośl-Suwalski Park Krajobrazowy.

9. Analiza dochodów i wydatków gminy

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Gmina Raczki prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwalonego corocznie budżetu gminy. Jest on rocznym planem finansowym obejmującym dochody i wydatki oraz wskazującym pokrycia niedoboru lub kierunki rozdysponowania nadwyżki. Wydatki budżetowe są ściśle związane z wysokością osiągniętych dochodów oraz realizowanym zakresem zadań. Głównymi dochodami budżetu gminy są subwencje i dochody własne.

Budżet gminy jest rocznym planem jej dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy, a także przychodów i wydatków zakładów budżetowych oraz funduszy celowych gminy. Budżet jest uchwalany w formie uchwały na rok budżetowy. Uchwalenie budżetu należy do wyłącznej kompetencji rady gminy, a opracowanie projektu budżetu – do wyłącznej kompetencji wójta.

Projekt budżetu zawiera również sporządzone przez wójta objaśnienia do projektu oraz informację o stanie mienia komunalnego.

Podstawowe zasady i terminy obowiązujące na etapie projektowania i uchwalania budżetu uregulowane zostały w ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o finansach publicznych, natomiast procedurę uchwalania budżetu oraz szczegółowość materiałów towarzyszących projektowi budżetu określa rada.

Dochody i wydatki budżetu Gminy Raczki w latach 2002 – 2006 przedstawiały się następująco:

Tabela Nr 4 Dochody i wydatki budżetu Gminy Raczki

Wyszczególnienie	G m i n a R a c z k i						Woj. podlaskie
	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.	2010	2006r.
Dochody ogółem	7.979.200	9.452.385	9.525.732	11.082.622	11.082.622	16.397.300	132.687.480
w tym:							
własne	1.958.186	3.193.673	2.715.320	2.257.906	2.775.363	4.129.200	
na 1 mieszkańca ogółem:	1.278,31	1.529,02	1.534,92	1.799,42	1.750,53	269.870	
Wydatki ogółem	8.578.051	9.766.393	10.185.147	10.156.544	12.989.618	16.940.500	159.422.657
w tym:							
na 1 mieszkańca	1.390,28	1.579,81	1.641,18	1.649,05	2.051,75	278.810	
Wynik budżetu	- 598.851	-314.008	-659.415	-73.922	-406.770	-543.200	
+,-							

Źródło – Urząd Gminy Raczki

Tab. Nr 5 Struktura dochodów i wydatków Gminy Raczki w latach 2002 – 2006.

Wyszczególnienie	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
Dochody ogółem	7.979.200	9.452.385	9.525.732	11.082.622	12.582.848
Dochody własne	1.958.186	3.193.673	2.715.320	2.257.906	2.775.363
w tym:					
udziały w podat. doch. od osób fizycznych	455.112	399.794	600.915	791.924	922.827
udziały w podatku od osób prawnych	3.823	5.346	5.230	6.250	4.667
podatek rolny	297.053	307.807	278.232	329.231	305.884
podatek od nieruchomości	594.055	551.512	576.550	571.568	579.187
podatek leśny	74.035	48.899	48.385	54.675	59.516
podatek od środków transportowych	58.431	63.030	72.328	59.148	64.271
opłata skarbową	17.356	26.737	20.254	22.970	26.307
dochody z majątku gminy	137.864	83.839	8.6984	812.258	165.968
opłata targowa	6.690	5.840	5.770	5.990	4.990
podatek od spadków i darowizn	14.071	3.178	3.822	2.526	18.114
podatek od działalności gospod. na zasadzie karty podatkowej	2.675	2.808	3.000	1.018	1.496
Podatek od czynności cywilno-prawnych			50.716	46.803	64.345
inne dochody	297.021	1.694.883	964.974	284.464	579.791
Dotacje celowe	821.488	767.766	972.764	2.581.673	3.389.120
w tym:					
na zadania administracji rządowej	629.861	630.027	794.313	1.348.287	2.805.468
na zadania własne	291.627	137.739	178.451	1.233.386	583.652
Subwencje ogólne:	5.099.526	5.490.946	5.837.648	6.243.043	6.418.365
w tym:					
część podstawowa	1.337.306	1.433.241	1.956.915	2.274.780	2.370.908
część oświatowa	3.463.366	3.760.744	3.837.617	3.968.263	4.030.416
część rekompensująca	297.854	296.961	43.116	-	17.041
Wydatki ogółem	8.578.051	9.766.393	10.185.147	10.156.544	12.989.618
w tym:					
inwestycyjne	1.987.426	3.037.133	2.458.065	1.218.236	2.168.492
bieżące	6.633.089	6.729.260	7.727.082	8.938.308	10.821.126
w tym:					
wynagrodzenia osobowe	2.790.404	3.089.369	3.255.762	3.492.525	3.953.095
pochodne od płac	628.981	699.174	734.550	790.437	815.097
pozostałe wydatki	3.213.704	2.940.717	3.736.770	4.655.346	6.052.934

Zródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy w Raczkach

1. Dochody

W porównaniu z 2002r. dochody Gminy Raczki wzrosły o ok. 36,5%, natomiast wydatki o ok. 34%. W strukturze dochodów gminy dochody własne stanowiły 2002r.- 24,5% natomiast w 2006r ok.22%. Nie jest to korzystna struktura do-

chodów, bowiem gmina uzależniona jest w wielkim stopniu od wpływów i dotacji z zewnątrz. Osiąganie przez nią wysokich relatywnie dochodów 1.750,53 zł/mieszkańca wynika z wielkiej aktywności gminy i jej mieszkańców oraz wysokiego poziomu zarządzania. Głównymi składnikami dochodów własnych są podatki: od nieruchomości, leśny, rolny, od środków transportowych.

Tab. Nr 6 Realizacja wykonania budżetu gminy roku 2006

	Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	Wykonanie planu w %
I	Dochody ogółem, w tym:	12.759.922	12.582.848	98,61
	a) Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone	2.995.276	2.805.468	93,66
	b) Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	641.680	583.652	90,97
	c) Subwencje z Ministerstwa Finansów dla jst	6.490.847	6.490.847	100,00
	d) Dochody z mienia gminy	179.881	165.968	92,26
	e) Inne dochody	2.452.238	2.536.913	103,46
II	Wydatki ogółem, w tym:	13.399.866	12.989.618	96,94
	1. Wydatki majątkowe	2.175.813	2.168.492	99,66
	2. Wydatki bieżące:	11.224.053	10.821.126	96,41
	a) płace	3.977.990	3.953.095	99,4
	b) pochodne od płac	833.040	815.097	97,9
	c) udzielone dotacje	414.546	414.546	100,00
	d) wydatki na obsługę długu	59.400	55.114	92,78
	e) pozostałe wydatki	5.939.077	5.583.274	94,00

10. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców.

10.1. Ludność

Liczba ludności wynosiła według stanu na dzień 31.12.2006r. 6331 mieszkańców. W porównaniu z 2002 rokiem liczba mieszkańców zwiększyła się o 161 osób. Pod względem największej liczby ludności gmina Raczki jest na drugim miejscu w powiecie suwalskim. Gmina zajmująca powierzchnię 14225 km² ma jeden z najniższych wskaźników gęstości zaludnienia, który wynosi 44,5 osoby na 1km² przy wskaźniku 59 osoby/km² w województwie podlaskim.

Tendencja wzrostowa w 2006r. liczby mieszkańców gminy nie pokrywa się z prognozą ludności dla całego powiatu suwalskiego, zawartą w Programie Ochrony Środowiska Powiatu Suwalskiego. Stwierdza ona, że ludność powiatu ulegnie zmniejszeniu o około 5,8% do 2015 roku.

Tab. Nr 7. Liczba ludności w gminie w latach 2002 -2006r.

	2002 r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
Ogółem:	6170	6182	6206	6159	6331
- mężczyźni	3148	3158	3164	3139	3214
- kobiety	3022	3024	3042	3020	3117
Osób na 1km ²	43	44	44	43	44,5

Struktura ludności wg płci cechuje się przewagą mężczyzn – na 100 mężczyzn przypada 96 kobiet. Jest to zauważalna tendencja dla obszarów wiejskich jak i porównywalna dla całego powiatu suwalskiego (97 kobiet na 100 mężczyzn).

Struktura ludności wg grup wiekowych w ostatnich 5 latach charakteryzuje się:

- zwiększeniem udziału grupy w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież do 19 lat) w ogólnej liczbie ludności z 28,6 % w 2003 r. do 29,08% w 2006 r.,
- niewielkim wzrostem udziału grupy w wieku produkcyjnym (K-20-60 lat, M-20-65lat) z 55,2% w 2003 r. do 55,74% w 2006 r.,
- zmniejszeniem udziału grupy w wieku poprodukcyjnym (K-pow.60 lat, M-pow.65 lat) z 16,2% w 2003 r. do 15,18% w 2006 r.

10.2. Ruch wędrowniczy i naturalny

Na stan liczebny mieszkańców gminy oddziałuje szereg czynników. Zasadnicze znaczenie odgrywa: przyrost naturalny, długość życia i saldo migracji.

Przyrost naturalny – największy dodatni przyrost roczny w ostatnich 5 latach zanotowano w 2004r. natomiast od roku 2005 notuje się ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego (ubytki) – 0,6 ‰ w 2005r.

Przeciętna długość trwania życia w województwie jak i gminie sukcesywnie wzrasta. Podlaskie zalicza się do województw o najlepszej sytuacji zdrowotnej ludności i najniższym poziomie umieralności.

Migracje – w gminie Raczki występuje niestety duży odpływ ludności oraz mały napływ co związane jest z tendencją do przesiedlania się mieszkańców wsi do miast oraz problemami z zatrudnieniem.

Nr 8 – Migracje w Gminie Raczki

Napływ	Zameldowanie na pobyt stały ogółem	74
	W ruchu wewnętrznym	74
	Z zagranicy	0
Odpływ	Wymeldowania z pobytu stałego ogółem	67
	W ruchu wewnętrznym	58
	Za granicę	9
Saldo migracji na pobyt stały		7

10.3. Rynek pracy i bezrobocie

Na terenie gminy obserwuje się duże bezrobocie. Nie zawsze statystyki pokazują problem, gdyż często ludzie posiadają małe gospodarstwa i według prawa nie są już bezrobotnymi (posiadają gospodarstwa – choć możliwy dochód do osiągnięcia jest poniżej granicy ubóstwa). Zjawisko bezrobocia dotyczy obu płci, jednak zagrożenie utratą pracy i trudności w jej podjęciu są znacznie większe w przypadku mężczyzn. Ciągły brak ofert pracy wywołuje zniechęcenie wśród szukających pracy, spowodowane koniecznością systematycznej rejestracji w urzędzie pracy i dojazdów.

Sytuację poprawiło wejście Polski do Unii Europejskiej i większa możliwość pracy za granicą.

Nr 9 – Pracujący w Gminie Raczki w latach 2004 - 2005

Wyszczególnienie	Liczba pracujących w 2003r.	Liczba pracujących w 2004r.	Liczba pracujących w 2005r.
Pracujący ogółem:	378	310	322
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo	4	12	-
Przemysł i budownictwo	40	26	-
Usługi rynkowe	149	126	123
Usługi nierynkowe	185	146	166

Wg. Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach na koniec 2006r. w Gminie Raczki zarejestrowanych było 327 bezrobotnych. Bez pracy pozostawało 5,17% ogółu mieszkańców gminy.

10.4. Problem ubóstwa i pomoc społeczna w gminie.

Strefą pomocy społecznej w gminie zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenia dla osób i rodzin potrzebujących pomocy finansowane są na zadania zlecone – z budżetu centralnego i na zadania własne gminy – z budżetu gminy.

1. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną

2. Zasiłki fakultatywne:

- udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych w różnych postaciach,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne w miejscu zamieszkania, z wyjątkiem świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego i mieszkań chronionych,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu,
- ponoszenie opłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.

3. Zadania własne gminy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie się,
- prowadzenie domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym.

Nr 10. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz zasiłków okresowych

Zadania	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Wskaźnik realizacji w %
Zasiłki celowe	87	139	26.538	78,05
W tym specjalne zasiłki celowe	5	7	1.565	x
Zasiłki okresowe	89	407	64.500	98,54
w tym przyznane z powodu :				
- bezrobocia	43	241	38.415	x
- długotrwałej choroby	28	107	15.433	x
- niepełnosprawności	16	49	6.493	x
- innych	2	10	4.159	x
RAZEM:	176	546	91.038	93,31

10.5. Oświata i kultura

Samorząd terytorialny gminy Raczki prowadzi 5 szkół podstawowych o stopniu organizacyjnym I-VI: w Raczkach, Żubryнку, Kurjankach, Wronowie i Wierciachach oraz 1 gimnazjum w Raczkach. Ogólnie do ww. szkół w roku szkolnym 2006/2007 uczęszczało 885 uczniów. Przy szkole podstawowej w Raczkach działa 2- oddziałowe przedszkolne, do którego uczęszcza 45 dzieci.

Szkoły podstawowe i gimnazja finansowane są z subwencji oświatowej. Na samorządzie gminnym spoczywa ciężar sfinansowania dowozu uczniów do szkół oraz obsługi klas zerowych.

Jednostką organizacyjną gminy Raczki jest Biuro Obsługi Szkół. Biuro prowadzi obsługę szkół prowadzonych przez gminę Raczki oraz organizuje dowożenia dzieci do szkół. Łącznie z terenu gminy dowozi się do szkół 244 uczniów oraz troje dzieci niepełnosprawnych do Szkoły Specjalnej w Olecku.

Łącznie w gminnych placówkach oświatowych pracuje 88 pedagogów. Samorząd gminny zatrudnia 26 nauczycieli dyplomowanych, 51 mianowanych, 5 kontraktowych oraz 6 stażystów. Istotny jest fakt, iż większość z nich stale podnosi swoje kwalifikacje kontynuując naukę na studiach podyplomowych oraz dążąc do osiągnięcia kolejnych etapów awansu zawodowego.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkół Rolniczych w Dowszpedzie skupiający wokół siebie różne typy szkół zawodowych oraz liceum ekonomiczne.

W Raczkach dobrze działa Gminny Ośrodek Kultury proponujący dzieciom zajęcia plastyczne i muzyczne. Działają przy nim młodzieżowe zespoły muzyczne i orkiestra celtycka. Corocznie GOK organizuje w Raczkach Festiwal Celtycki, którego znaczenie i popularność rosną.

Raczkki posiadają też bibliotekę publiczną dwie filie na terenie gminy. Księgozbiór liczy 31,1 tys. woluminów. Biblioteka oferuje użytkownikom bezpłatny dostęp do Internetu w ramach programu „Ikonka”, z którego w 2004r. skorzystało 2794 internautów.

III. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych i określa się obszary, na których będą one rozmieszczone zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.

Cele publiczne określone wg. art.6 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997r., których realizacji służyć będą przedmiotowe zadania, obejmują w ww. planie zagospodarowania przestrzennego między innymi:

- wydzielenie gruntów pod realizację inwestycji,
- budowę i utrzymanie urządzeń z zakresu infrastruktury technicznej,
- budowę, rozbudowę i utrzymanie obiektów infrastruktury społecznej,
- budowę i utrzymanie obiektów na potrzeby obronności.

Zadania służące realizacji celów publicznych to każda działalność państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego, finansowana w całości lub części z budżetu państwa, samorządu lub ze środków własnych inwestora. Warunkiem realizacji zadań zawartych w programach rządowych wpisanych do wojewódzkiego rejestru oraz zadań samorządowych województwa zawartych w programie wojewódzkim, a także innych zadań uznanych za publiczne, zgodnie z art. 44, pkt. 1-4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest ich wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po uprzednim przeprowadzeniu przez marszałka województwa negocjacji z wójt-em gminy.

Przedmiotem tych negocjacji powinny być:

- warunki wprowadzenia zadań do planów miejscowych, dotyczące pokrycia kosztów sporządzenia planów lub ich zmianie oraz zakres i zawartość materiałów wejściowych dostarczonych przez Inwestora,
- realizacja zobowiązań finansowych z tytułu skutków prawnych sporządzenia planów określonych w w/w ustawie.

Zbiór zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego usystematyzowano poprzez ich podział na:

- a) *działy i rodzaje powiązane z poszczególnymi celami publicznymi (np. układy transportowe, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna itp.),*
- b) *grupy zadań (w obrębie działów) obejmujące:*
- *zadania rządowe ujęte w rejestrze Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast,*
 - *zadania ujęte w uchwalonym **programie wojewódzkim,***
 - *potencjalne zadanie programów rządowych lub centralnych wynikające z dokumentów rządowych, takich jak np. "Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju", strategie i polityki resortowe, plany rozwoju instytucji centralnych zarządzających infrastrukturą, w tym zgłoszone jako wnioski do planu,*
 - *potencjalne zadania programów wojewódzkich zawarte w programach średnio i długookresowych, sporządzanych przez organy i jednostki **samorządu województwa** oraz zgłoszone jako wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa przez samorzady lokalne,*
 - *potencjalne zadania programów wojewódzkich lub planów rozwoju **jednostek** zarządzających regionalną ponadlokalną infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym zgłoszone jako wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa,*
 - *potencjalne zadania programów centralnych lub regionalnych wynikające z potrzeb regionalnych, które wyłoniły się w trakcie prac planistycznych nad kierunkami zagospodarowania, a wiążą się z ogólnymi zapisami : „Strategii rozwoju województwa do roku 2020”.*

Wśród potencjalnych zadań o charakterze ponadlokalnym, wynikającym z kierunków zagospodarowania przestrzennego, zawartych w programach rozwoju kultury do roku 2006, sportu do roku 2005 i turystyki do roku 2010 samorządu wojewódzkiego samorządu województwa dotyczących obszaru gminy Raczki, zapisano:

- 1) *komputerowy System Informacji Turystycznej i Promocji Województwa Podlaskiego,*
- 2) *wspomaganie zarządzania województwa przez administrację samorządową,*

*Wśród **potencjalnych zadań** o charakterze ponadlokalnym, wynikających z kierunków zagospodarowania przestrzennego, zawartych w programach rozwoju kultury do roku 2006 sportu do roku 2005 i turystyki do roku 2010 **samorządu wojewódzkiego** dotyczących obszaru gminy Raczki, zapisano:*

- 1) *organizację muzeów społecznych lub regionalnych, izb rękodziela ludowego, warsztatów rękodzielniczych i innych – w terminie do roku 2006,*
- 2) *stworzenie punktów wypożyczalni nart i wytyczenie szlaków narciarskich w najpopularniejszych rejonach rozwoju narciarstwa biegowego – w terminie do roku 2006,*
- 3) *budowę nowych kampingów, pól biwakowych, schronisk, bazy gastronomicznej itp. na szlakach turystycznych pieszych i rowerowych – w terminie do roku 2006,*

- 4) budowę przystani i stanic wodnych dla potrzeb turystyki wodnej – w terminie do roku 2015,
- 5) przekształcanie budynków byłych szkół w schroniska młodzieżowe oraz obiekty turystyki kwalifikowanej – w terminie od roku 2015,
- 6) wariantowy przebieg I Paneuropejskiego Korytarza Transportowego w uzgodnieniu z GDDKiA oraz PKP PLK.

Jako potencjalne zadania programów rządowych zawarte w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju i długoterminowych planach rozwoju Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. zapisano:

- budowa gazociągów wysokiego ciśnienia: Zambrów – Łomża – Stawiski - Szczuczyn-Prostki- Raczki DN 500w orientacyjnym terminie 2006-2010r.

Jako potencjalne zadanie programów rządowych wynikające z długoterminowych planów rozwoju PGN i G S.A. zapisano:

- budowa gazociągu tranzytowego BIAŁORUŚ - ROSJA (obwód Kaliniński) – zasilanie alternatywne dla zachodnich i północnych obszarów województwa:
 - tłocznia Iwacewicz (Białoruś) – Lipszczany – Lipsk – Augustów-Raczki DN 1000
 - Augustów - Raczki - Gołdap DN 800.

Jako potencjalne zadanie kierunków rozwoju systemu gazowniczego wysokiego ciśnienia wynikające z planów rozwoju Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. krótko o długoterminowych, zapisano:

- budowa gazociągów wysokiego ciśnienia wraz ze stacjami redukcyjno – pomiarowymi pierwszego stopnia:
 - o Raczki – Suwałki DN 200, w orientacyjnym terminie 2011– 2020 r.
 - o Raczki – Gołdap DN 400/250 w orientacyjnym terminie 2011– 2020 r.

Potencjalnym zadaniem programów rządowych i samorządowych dotyczący przebudowy linii kolejowych, wynikająca z ustaleń Przedsiębiorstwa Państwowego PKP Zakład Infrastruktury Kolejowej w Białymstoku

- przebudowa i budowa linii kolejowych Olecko – Suwałki, w terminie po 2005r.

Wśród potencjalnych zadań programów wojewódzkich wynikających z polityki i zamierzeń inwestycyjnych samorządów oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa zapisano dla Gminy Raczki:

- 1) w ramach „Programu zintegrowanego rozwoju drogownictwa” – przebudowy i budowy dróg nie ujętych w innych zadaniach:

- przebudowę drogi wojewódzkiej nr 655 Kap – Wydminy – Olecko – Raczki – Suwałki – Rutka-Tartak – w terminie do roku 2015,
- przebudowę drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa – w terminie do 2015r,

- drogi powiatowej Raczki – Bakalarzewo – Filipów – Przerośl – (Linowo) – Hańcza – Wiżajny; jako trasa turystyki samochodowej wzdłuż doliny rzeki Rospudy do 2010r.

2) w ramach polityki zamierzeń inwestycyjnych Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich:

- przebudowę mostu na rzece Szczeberka w Bakaniuku w ciągu drogi wojewódzkiej Kap – Wydminy – (Olecko) – gr.wojew. – Raczki – Suwałki – Rutka Tartak - w orientacyjnym terminie 2003-2005,
- przebudowę mostu na rzece Głęboka w Dowspudzie w ciągu drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa - w terminie do 2015r.

Potencjalne zadania programów rządowych lub samorządowych wynikające z kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego i zgłoszonych wniosków samorządów, powiatów, miast i gmin

- budowa lotniska dla potrzeb północnego obszaru funkcjonalnego k/Raczek – początek 2005r.

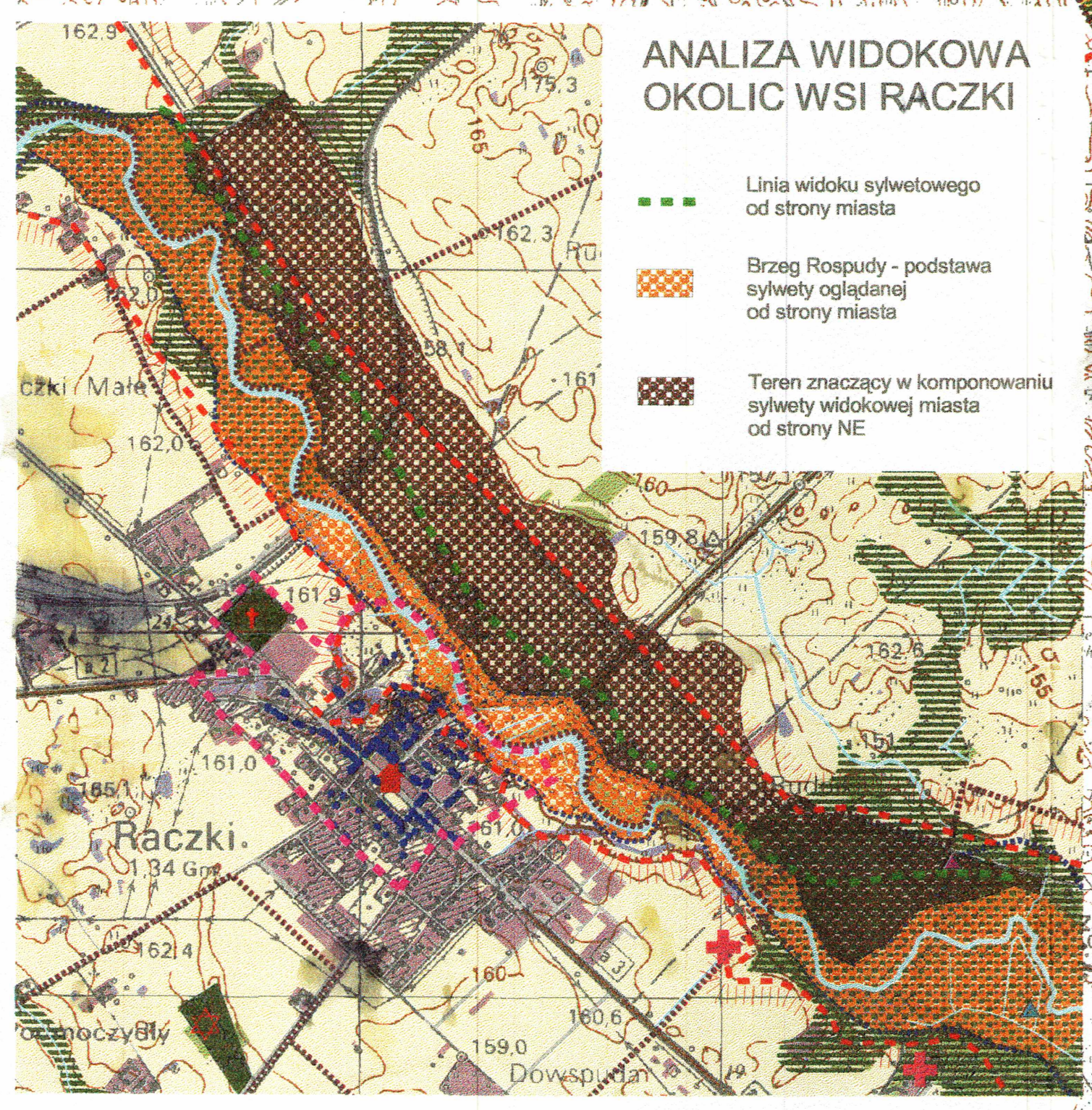
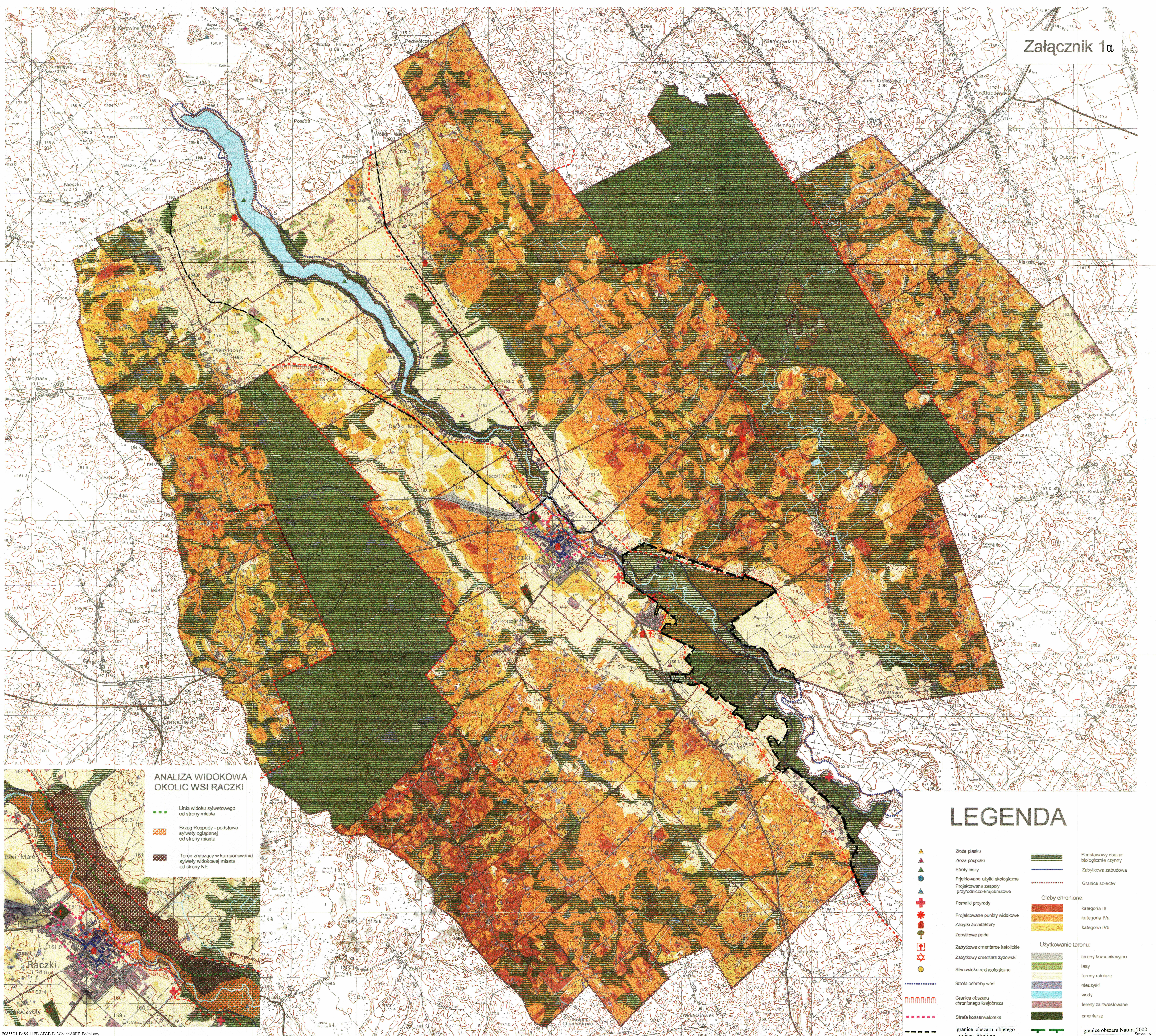
W zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej jako potencjalne zadanie wynikające z informacji samorządów i TP S.A. zapisana została:

- budowa linii światłowodowych na obszarze gminy – I etap do 2004 roku.

GMINA RACZKI - STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I PROPONOWANE KIERUNKI ROZWOJU - Z PÓŹNIEJSZĄ ZMIANĄ SKALA 1 : 20 000

Załącznik Nr 1a do uchwały Nr XXVII/166/13 Rady Gminy Raczki z dnia 25 września 2013 r.

Załącznik 1a

ANALIZA WIDOKOWA OKOLIC WSI RACZKI

- Linia widoku sylwetkowego od strony miasta
- Brzeg Roaspudy - podstawa sylwety oglądanej od strony miasta
- Tereny znaczące w komponowaniu sylwety widokowej miasta od strony NE

LEGENDA

▲ Ziemia piasku	Podstawowy obszar biologicznie czynny
▲ Ziemia pospółki	Zabytkowa zabudowa
● Strefy ciszy	Granice sołectw
● Projektowane użycie ekologiczne	Gleby chronione:
● Projektowane zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	kategoria III
● Pomniki przyrody	kategoria IVa
● Projektowane punkty widokowe	kategoria IVb
● Zabytki architektury	Użytkowanie terenu:
● Zabytkowe parki	tereny komunikacyjne
● Zabytkowe cmentarze katolickie	lasy
● Zabytkowy cmentarz żydowski	tereny rolnicze
● Stanowisko archeologiczne	nieużytki
● Strefa ochrony wód	wody
● Granica obszaru chronionego krajobrazu	tereny zaimplementowane
● Strefa konserwatorska	cmentarze
--- granice obszaru objętego zmianą Studium	--- granice obszaru Natura 2000

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI

(tekst jednolity)

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki zostało uchwalone Uchwałą nr XVII/108/2000 Rady Gminy Raczki z dnia 19 czerwca 2000r, oraz zmienione Uchwałą *Nr XVII/81/08 RADY GMINY RACZKI z dnia 01 lipca 2008r.*

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki - Uchwała Nr XXVII/166/13 Rady Gminy Raczki z dnia 25 września 2013 r.

Zmiany w tekście Studium zostały wprowadzone kursywą w kolorze niebieskim

R a c z k i – 2013r.

Spis treści

I. CELE I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ...1

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów	2
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	3
2.1. Obszar rozwojowy i strefy funkcjonalne „A” „Dolina Rospudy	3
2.2. Obszar rozwojowy i strefy funkcjonalne „B” lasy i tereny przyłeśne	5
2.3. Obszar rozwojowy i strefy funkcjonalne „C” – rolniczy	7
2.4. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania poszczególnych terenów według ich kategorii.....	8
2.4.1 Tabelaaryczne wytyczne do planów miejscowych.....	13
2.5 Ogólne wytyczne dla obiektów istniejących w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych.....	14
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego	14
3.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów	14
3.2. Zasady ochrony przyrody	15
3.3. Racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego	16
3.4. Lokalne wartości środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe	16
3.5. Zasady ochrony krajobrazu kulturowego	17
4. Obszary i zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	17
5. Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej.....	18
5.1. Komunikacja	18
5.2. Infrastruktura techniczna	20
5.2.1. System wodociągowy	20
5.2.2. System odprowadzania ścieków	21
5.2.3. W zakresie gospodarki odpadami	23
5.2.4. W zakresie ciepłownictwa	24
5.2.5. W zakresie gazownictwa	24
5.2.6. W zakresie elektroenergetycznym	25
5.2.7. System telekomunikacyjny	26
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	26
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów,	

o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	27
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym, obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary, rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400m ² oraz obszary przestrzeni publicznej	29
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	30
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	32
10.1. Kierunki rozwoju gospodarki rolnej	32
10.2. Kierunki rozwoju gospodarki leśnej	33
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych	33
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	33
13. Obszary pomników zagłady i stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady	35
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	35
15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	35
16. Kierunki polityki w zakresie obrony cywilnej i ochrony przeciwpożarowej	35
16.1. Obrony i ochrony ludności (OC)	35
16.2. Ochrony przeciwpożarowej	36
17. Inne obszary problemowe w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie	37
II. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	42
III. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	44

I. CELE I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNGO

Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki stanowią konkretyzację uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy przy uwzględnieniu misji, celów i kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego zapisanych w strategii i planach dotyczących tego obszaru.

Przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju) jako optymalny kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego gminy. Ekorozwój rozumiany jest jako zaspokajanie aspiracji cywilizacyjnych i rozwojowych społeczności lokalnej bez niszczenia i degradacji zasobów naturalnych, przy zachowaniu bogactwa przyrody i trwałych wartości kultury.

Celem głównym jest zapewnienie wszechstronnego, trwałego rozwoju gwarantującego wzrost jakości poziomu życia przy zachowaniu równowagi pomiędzy strefą społeczną, ekologiczną i produkcyjną.

Rozwój ten powinien gwarantować sprawność funkcjonowania poszczególnych systemów tworzących strukturę przestrzenno -gospodarczo -społeczną gminy oraz zapewnić otwarcie na przyszłość przy zachowaniu obecnej wielkości i jakości zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Ze względu na fakt, iż problem ochrony środowiska i wykorzystania jego zasobów stanowi integralną część procesów rozwojowych oraz na to że każda działalność człowieka odbywa się w środowisku przyrodniczym, dominujące formy działalności gospodarczej w gminie powinny być ściśle uzależnione od jakości i zasobów środowiska przyrodniczego. Ochrona środowiska przyrodniczego odgrywa zatem podstawowe znaczenie dla rozwoju gminy.

Na przyjęte kierunki zagospodarowania składają się główne cele o przedstawionej niżej problematyce:

a)cele przestrzenne obejmujące:

- utrzymanie i zapewnienie harmonijnego rozwoju struktur przestrzennych jednostek osadniczych o wyraźnie zachowanym układzie przestrzennym (optymalna koncentracja zabudowy w granicach zainwestowania miejscowości),
- racjonalizacja zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego (określenie standardów użytkowych przeciwdziałających degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego),
- uporządkowanie podstawowych struktur przestrzennych gminy w zakresie obsługi komunikacyjnej,
- zapewnienie możliwości rozwojowych poszczególnym obszarom rozwojowym;

b)cele społeczne obejmujące:

- zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania,
- zapewnienie właściwego wyposażenia w usługi, szczególnie w usługi zdrowia, kultury i oświaty,
- zapewnienie właściwych warunków wypoczynku,

- zapewnienie właściwego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunikację;

b) cele ekonomiczne obejmujące:

- rozwój lokalnego rynku pracy,
- rozwój małych i średnich przedsiębiorstw,
- restrukturyzacja rolnictwa, w tym łagodzenie skutków bezrobocia,
- tworzenie warunków do rozwoju usług turystycznych,
- tworzenie podstaw do aktywnych działań w zakresie pozyskiwania inwestorów;

c) cele przyrodnicze:

- zachowanie istniejącej wielkości i jakości zasobów środowiska przyrodniczego przy racjonalizacji jego wykorzystania,
- poprawa jakości wód powierzchniowych,
- rekultywacja terenów zdegradowanych (wyrobisk i dzikich wysypisk śmieci),
- redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- zachowanie obecnej struktury krajobrazu rolniczego (zadrzewienia, oczka wodne, tereny podmokłe, bagna, trwałe użytki zielone),

d) cele kulturowe obejmujące:

- zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego prawnie chronionych,
- zachowanie lub rehabilitacja wiejskiego krajobrazu kulturowego (osadniczego), w świetle niekorzystnych działań z przeszłości oraz obecnej potrzeby rozwoju zabudowy letniskowej,
- zapobieganie dalszym niekorzystnym zjawiskom dewastacji cennych obiektów środowiska kulturowego (cmentarzy i zespołu dworsko-parkowego).

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW.

Dotychczasowy rozwój sieci osadniczej pozwala na ustalenie następujących hierarchii strukturalno – administracyjnej:

- miejscowość Raczki stanowiąca wielofunkcyjny ośrodek gminny oraz ponad-lokalny w zakresie turystyki i wypoczynku,
- wsie o funkcji rolniczej oraz usługowej na poziomie elementarnym dla sąsiednich jednostek osadniczych: Wierciochy, Sidory, Podwysokie, Żubrynek, Józefowo, Kurianki Pierwsze, Jaški, Ziółkowo,
- pozostałe wsie o funkcji rolniczej,
- część wsi z różnych poziomów hierarchicznych będzie pełnić również funkcje turystyczne, są to wsie: Jaški, Wierciochy, Bolesty Stare, Rabalina, Małe Raczki.

Kierunki działań powinny zmierzać do:

- racjonalnego korzystanie z zasobów przyrodniczych, społecznych i gospodarczych,

- stworzenia warunków do inwestowania na terenach z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i kulturowego, z uwzględnieniem warunków ich ochrony przez utworzenie stref funkcjonalnych, pełniących funkcje turystyczne i ochronne (strefa zagospodarowania turystycznego i ochrony Jeziora Bolesty i strefa zagospodarowania i ochrony Doliny Rospudy oraz rozwoju mieszkalnictwa w Raczkach i Dowspuździe),
- rozwoju agroturystyki we wsiach strefy chronionego krajobrazu,
- utworzenia centrum kultury, informacji i biznesu w Raczkach,
- modernizacji i uzupełnienia układu komunikacyjnego pod kątem ograniczenia uciążliwości wywołanych wzmożonym ruchem w miejscowości gminnej i na trasie do Gołdapi i Suwałk oraz poprawy komunikacji wzdłuż rzeki Rospudy,
- utrzymania tożsamości kulturowej zabudowy miejscowości gminnej i pozostałych wsi, poprzez wspieranie działań na rzecz rewitalizacji starej zabudowy, szczególnie zabytków w strefie ochrony konserwatorskiej jako zasobu przyciągającego turystów,
- uporządkowania funkcjonalno – przestrzennego i estetycznego zabudowy, poprawy wizerunku wsi,
- poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, w szczególności poprawę dostępności komunikacyjnej.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

W oparciu o kryteria historyczne, przyrodnicze, funkcjonalne, gospodarcze i architektoniczne ustala się kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego dla gminy jako całości i miejscowości gminnej jako lokalnego centrum rozwoju gminy.

Obszar gminy został podzielony na trzy obszary rozwojowe i strefy funkcjonalne, oznaczone odpowiednimi symbolami i przedstawione na załączniku Nr 2 do niniejszego Studium.

Na wszystkich obszarach rozwojowych i we wszystkich strefach funkcjonalnych położonych w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” obowiązują zakazy i odstępstwa od nich, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 54, poz. 730 ze zm.)

2.1. OBSZAR ROZWOJOWY I STREFY FUNKCJONALNE „A” „DOLINA ROSPUDY”

Obszar ten obejmuje następujące sołectwa: Bolesty, Rabalina, Raczki, Choćki, Sidory, w części Małe Raczki, Wierciochy, Rudniki, Dowspuda, Szkocja, Sucha Wieś, Jaśki Leśne, Wronowo.

Cały obszar został podzielony na strefy „A1” i „A2”. Strefa „A1” stanowi część obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Rospudy”, wyznaczoną rozporządzeniem Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. *oraz Rozporządzenie nr 60/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”* o najcenniejszych obszarach krajobrazowych, a szczególnie zasobach przyrodniczych

Obszar funkcjonalny „A” obejmuje jako jedną strefę A1, najcenniejsze obszary krajobrazowe, a szczególnie zasoby przyrodnicze z wyłączonej z inwestowania strefą ochronną wód otwartych, obszarami przeznaczonymi do zalesienia i obszarami wyłączonymi z zabudowy oraz jako strefę A2 najważniejsze zasoby kulturowe z obszarami i obiektami ochrony konserwatorskiej w Raczkach i w Dowspudzie.

Ze względu na atrakcyjność turystyczną obszar funkcjonalny „A” posiada największe możliwości pozyskiwania inwestorów. Jednocześnie też występują tu potencjalne zagrożenia zniszczenia krajobrazu kulturowego przez samowole budowlane (Bolesty, Małe Raczki), niewłaściwe, obce kulturowo formy architektury budynków, brak kanalizacji itp. obszary takie powinny być przedmiotem szczególnej troski władz gminy – stanowią one bowiem „lokomotywę” rozwoju całej gminy. Ich niezrównoważony rozwój w dalszej perspektywie może przynieść szkody nie tylko dla środowiska ale również dla gospodarki i obniżyć jakość życia w gminie. Modernizacji czy wręcz odbudowy wymaga wiele siedlisk opuszczonych lecz bardzo dobrze wpisanych w krajobraz. Większość takich siedlisk nadaje się do pełnienia nowej funkcji – letniskowej, jest to znacznie bardziej korzystne dla krajobrazu niż nowoczesna zabudowa letniskowa i powinno być wspierane jako rozwiązania przyjazne środowisku kulturowemu. Konieczna ewidencja takich siedlisk – stanowią one zasób dla rozwoju turystyki i usług. Możliwe jest przenoszenie starych siedlisk w nowe miejsce.

Zabudowa wymagająca szczególnej uwagi – strefa A2 to przede wszystkim miejscowość gminna Raczki częściowo zabytkowej zabudowie skupionej, ze strefą konserwatorską z układem urbanistycznym wpisanym także do rejestru zabytków oraz miejscowość Dowspuda z zabytkowym kompleksem posiadłości Ludwika Paca. Pozostałe miejscowości o zabudowie zwartej oraz charakterystycznej dla terenów Suwalszczyzny zabudowie kolonijnej.

Modernizacji wymagają zabudowania znajdujące się w Raczkach:

- a) w strefie konserwatorskiej, na rynku i przyległych ulicach, a w szczególności na ulicach na skarpie nad rzeką Rospudą, jest niezbędna rewitalizacja przez wprowadzanie nowych funkcji i remonty,
- b) poza strefą konserwatorską uporządkowanie wizerunku ulic, płoty, elewacje.

Główne kierunki zagospodarowania:

- ochrona wód powierzchniowych i głębinowych poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej,
- dopuszczenie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej rzemiosła nieuciążliwego szczególnie w plombach istniejącej zabudowy wsi,
- opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zwłaszcza dla obszarów przyległych do jeziora Bolesty i rzeki Rospudy, poprzez wyznaczenie zagospodarowania terenów na cele mieszkalnictwa, usług turystyczno-wypoczynkowych, drobnej wytwórczości i lokalizowania zakładów rzemieślniczych nieuciążliwych dla środowiska, terenów przeznaczonych pod zalesienie oraz obszarów wyłączonych spod zabudowy,
- rezerwa terenu pod eksploatację surowców mineralnych;
- dla terenów objętych ochroną krajobrazową wprowadza się następujące zakazy:
 - a) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska,
 - b) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
 - c) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
 - d) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
 - e) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
 - f) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
 - g) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

2.2. OBSZAR ROZWOJOWY I STREFY FUNKCJONALNE „B” – LASY I TERENY PRZYLEŚNE

Obejmuje dwie strefy wschodnią „B1” i zachodnią „B2” obszaru chronionego krajobrazu. Strefa wschodnia – B1 obejmuje obszar lasu Podbudówek, Koniecbór i Las Podwysoczański z doliną rzeki Szczeberki i częścią obszaru wsi Krukówek, Koniecbór, Stoki, Kurianki. Strefa zachodnia obejmuje obszar Lasu Masalszczyzna oraz znaczną część wsi Witówka. Obszar ten jest w większości wykluczony z zabudowy (tereny leśne, strefa ochronna wód otwartych rzeki Szcze-

berki). Możliwości zabudowy: tereny zwartej zabudowy wsi, istniejące siedliska oraz tereny wyznaczone w planach miejscowych oraz zgodnie z przyjętymi standardami zagospodarowania przestrzennego (*pkt 2.4*) i (pkt 16) . Możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego, warzywnictwa i agroturystyki opartej o lasy i bioklimat oraz programy odnowy biologicznej turystów (ścieżki sportowe w lasach, leczenie dietą). Brak jezior można rekompensować stawem, sauną, basenem.

Ochrona i poprawa wizerunku starych fragmentów wsi i kolonii przez zmianę ich funkcji na letniskową, zgłaszanie ofert przez rolników dla przygotowania przez gminę banku danych nieruchomości. Stara zabudowa wsi powinna być zinwentaryzowana.

Lokalne wartości środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe

1) Wartości:

- park podworski w Koniecborze objęty ochroną konserwatorską,
- kompleksy lasów w strefie B1 – Las Koniecbór, w strefie B2 – Las Male-sowizna,
- zadrzewienie wzdłuż brzegów rzeki Szczeberki – B1,
- rzeka Szczeberka o czystej wodzie i warunkach dla turystyki kwalifiko-wanej – wędkarstwo,
- krajobraz rolniczy.

2) Zagrożenia:

- nierozwiązany problem kanalizacji szczególnie we wsiach wzdłuż rzeki, priorytet budowy kanalizacji dla wsi nad nią położonych,
- rozwój budownictwa z nieszczelnymi szambami,
- obory w pobliżu wód,
- dzikie wysypiska śmieci,
- niska emisja z palenisk.

Zabudowa wymagająca szczególnej uwagi na obszarze B to przede wszystkim miejscowości o zabudowie zwartej oraz charakterystycznej dla terenów Su-walszczyzny zabudowie kolonijnej.

Modernizacji i poprawy wizerunku przestrzennego wymaga większość wsi.

Modernizacji czy wręcz odbudowy wymaga wiele siedlisk opuszczonych lecz bardzo dobrze wpisanych w krajobraz. Większość takich siedlisk nadaje się do pełnienia nowej funkcji – letniskowej, jest to znacznie bardziej korzystne dla krajobrazu niż nowoczesna zabudowa letniskowa i powinno być wspierane jako rozwiązanie przyjazne środowisku kulturowemu. Konieczna ewidencja takich siedlisk – stanowią one zasób dla rozwoju turystyki i usług. Dotyczy to zwłaszcza wsi położonych w sąsiedztwie większych obszarów leśnych.

Pod zabudowę mogą być przeznaczone następujące tereny:

- a) w obrębie siedlisk zabudowy kolonijnej,

- b) w obrębie zwartej zabudowy wsi,
- c) w ramach zalesiania (2/3 powierzchni) działek o powierzchni min. 30 arów położonych na gruntach klasy VI, V i IVb, w sąsiedztwie terenów zalesionych.

Uzupełnianie zabudowy mieszkalnej, usługowej, turystycznej i związanej z nieuciążliwą działalnością gospodarczą nastąpić może według zasad i standardów ustalonych w pkt.17 *oraz pkt 2.4.*

Nie wyznacza się nowych terenów budowlanych w osobnych strefach inwestowania obszaru – „B”.

2.3. OBSZAR ROZWOJOWY I STREFY FUNKCJONALNE „C” – ROLNICZY

Obejmuje cztery strefy: wschodnią – „C1”, środkową – „C2”, południową – „C3” i zachodnią – „C4”, obszaru nie leżącego w strefie chronionego krajobrazu. Obszar ten posiada największe możliwości zmiany przeznaczenia terenów. Szczególnie pod usługi, handel, rzemiosło oraz produkcję nieuciążliwą dla środowiska np. przetwórstwo żywności czystej ekologicznie.

Strefa wschodnia – „C1” obejmuje w całości wsie: Bakaniuk, Franciszkowo i Józefowo. Jest to strefa oddziaływania miasta Suwałki i jednocześnie obszar przyległy do lasów Puszczy Augustowskiej.

Oferta terenów pod budownictwo mieszkaniowe jest możliwa w obrębie zwartej zabudowy wsi, zajazdy i karczmy dla wypoczynku sobotnio-niedzielnego. Kiermasze wyrobów wiejskich, jesienny jarmark plonów dający możliwość zakupów + wypoczynek świąteczny (wycieczki bryczkami i wozami po Puszczy Augustowskiej, w zimie saniami).

Strefa środkowa – „C2” obejmuje obszary wsi (w większości częściowo): Podwysokie, Rabalina, Sidory, Lipowo, Choćki, Żubrynek, Krukówek, Koniecbór, Rudniki, Cynowo, Stoki. Możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego, warzywnictwa i agroturystyki opartej o programy odnowy biologicznej turystów (leczenie dietą).

Strefa południowa „C3” obejmuje (w większości) wsie: Jaśki, Słoboda, Wronowo, Wysokie, Jankielówka, Witówka, Planta, Szkocja, Moczydły, Kolonia Raczki, *Ludwinowo*, Ogrodniki.

Strefa zachodnia – „C4” obejmuje wsie Szczodruchy i Bolesty (częściowo) oraz w całości wsie Wasilówka i Lipówka.

Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze może nastąpić jedynie zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (*art.7 ust. 2 pkt.1) gruntów rolnych :*

- *klas III , jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha - wymaga uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;*

Przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych, w tym lasów ochronnych, bez pozbawienia ich klauzuli ochronności, stosownie do art. 7 ust. 2 pkt. 2 i 5 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych wymaga:

- uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, w przypadku gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa;
- uzyskania zgody Marszałka Województwa Podlaskiego po uzyskaniu opinii Izby Rolniczej, dla pozostałych gruntów leśnych.

2.4. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA POSZCZEGÓLNYCH TERENÓW WEDŁUG ICH KATEGORII.

Przedstawione na rysunku studium ustalenia przestrzenne wskazują wiodące funkcje (dominujący sposób przeznaczenia) na danym terenie. Obecnie gmina Raczeki pokryta jest planami miejscowymi w niewielkim procencie są one systematycznie oceniane i aktualizowane. Plany te w szczegółowy sposób opisują zasady zabudowy i zagospodarowania terenów oraz zasady ich ochrony. Zarówno gabaryty zabudowy jak i wskaźniki zabudowy są w przypadku większości obszarów utrwalone i nie wymagają daleko idącej weryfikacji. Nieustannym zmianom ulegają jednak warunki gospodarowania na poszczególnych obszarach (związane m. in. ze zmianami własnościowymi, potrzebami inwestycyjnymi oraz warunkami wynikającymi ze zmieniających się norm prawa). W celu zapobieżenia szybkiej dezaktualizacji ustaleń zawartych w Studium wprowadzono zasady opisujące również sposoby przeznaczenia terenu uzupełniające lub równorzędne. Ustalenie sposobów przeznaczenia uzupełniającego lub równorzędnego terenu odbyło się na podstawie analizy stanu istniejącego oraz ustaleń zawartych w obowiązujących planach miejscowych. Analiza wykazała, że wiele obszarów posiada charakter zróżnicowany funkcjonalnie, o nie dającym się łatwo zdefiniować przeważającym kierunku rozwoju. Wynika to z wielofunkcyjnego charakteru obszaru (np. jednostka A2 obejmująca zespół zabudowy historycznego Centrum, gdzie koegzystują funkcje publiczne, komercyjne i mieszkaniowe). Skala opracowania studium jak i jego kierunkowy charakter determinuje jednak konieczność wydzielenia zespołów funkcjonalnych o homogenicznych cechach funkcjonalnych.

W studium przyjęto następujące kategorie - funkcje terenów, których zagospodarowanie możliwe jest zgodnie poniższymi zasadami:

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinnna – oznaczona na rysunku studium symbolem MW

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę wielorodzinnną, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano budynek wielorodzinnny (w rozumie-

niu przepisów odrębnych) lub zespół takich budynków, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowo- usługowa, usługi, usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacji.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – oznaczona na rysunku studium symbolem MN

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę mieszkaniową jednorodziną, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano budynek jednorodzinny (w rozumieniu przepisów odrębnych) lub zespół takich budynków, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – zabudowa mieszkaniowo- usługowa, usługi, usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacji.

Zabudowa mieszkaniowa letniskowa – oznaczona na rysunku studium symbolem ML

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę budynkami rekreacji indywidualnej, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano budynek rekreacji indywidualnej (w rozumieniu przepisów odrębnych) lub zespół takich budynków, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacji.

Zabudowa usługowa – oznaczona na rysunku studium symbolem U

- możliwość przeznaczenia terenu na usługi, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano:

obiekty i urządzenia do prowadzenia funkcji handlowych,
funkcji związanych ze szkolnictwem, nauką oświatą i wychowaniem,
obiekty i urządzenia związane z opieką zdrowotną i ratownictwem medycznym,

funkcji związanych z turystyką i wypoczynkiem,
działalność wspólnot wyznaniowych,
funkcji usługowych w dziedzinach o charakterze ogólnospołecznym, w szczególności z zakresu administracji, ratownictwa, porządku publicznego, łączności oraz kultury i sztuki, wraz z urządzeniami towarzyszącymi,

obiekty i urządzenia do działalności drobnego rzemiosła i warsztatów naprawczo-usługowych,

oraz urządzenia towarzyszące, infrastruktura i zieleń.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacji.

Zabudowa przemysłowa – oznaczona na rysunku studium symbolem P

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty produkcyjne składy i magazyny.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne obiekty i urządzenia do działalności drobnego rzemiosła i warsztatów naprawczo-usługowych, obsługa komunikacji.

Tereny sportu, rekreacji i turystyki – oznaczona na rysunku studium symbolem US/UT

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty i urządzenia związane z kulturą fizyczną i wypoczynkiem, takie jak hale sportowe, stadiony i boiska, baseny oraz siedziby klubów sportowych oraz urządzenia i obiekty związane z turystyką takie jak hotele i pensjonaty, pola namiotowe, a także łowiska, ścieżki przyrodnicze i dydaktyczne.

- przeznaczenie uzupełniające usługi publiczne, usługi oświaty, zieleni parkowa, lasy i obsługa komunikacji.

Tereny zabudowy zagrodowej – oznaczona na rysunku studium symbolem RM

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty i urządzenia związane z zabudową zagrodową

- przeznaczenie uzupełniające funkcja mieszkaniowa, funkcja usługowa, obsługa komunikacji - dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi, dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa,

Tereny rolnicze – oznaczona na rysunku studium symbolem R

- grunty rolne w tym:

tereny orne, łąki i pastwiska, tereny zieleni nieurządzonej, zadrzewienie

- przeznaczenie uzupełniające, obsługa komunikacji - dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi, dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa, dopuszcza się możliwość prowadzenia działalności związanej z istniejącymi złożami kruszywa naturalnego, tj. prowadzenia czynności rozpoznawczych i wydobywczych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tereny rolnicze, łąki i pastwiska – oznaczona na rysunku studium symbolem RZ

- grunty rolne

- przeznaczenie uzupełniające, obsługa komunikacji - dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi, dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa,

Tereny lasów – oznaczona na rysunku studium symbolem ZL

- lasy

- przeznaczenie uzupełniające, obsługa komunikacji - dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi, dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa,

Tereny zieleni urządzonej – oznaczona na rysunku studium symbolem ZP

- teren, na którym zlokalizowano zaplanowane i urządzone zespoły zieleni o charakterze reprezentacyjnym, rekreacyjnym lub ochronnym, takie jak: parki, zieleńce, skwery i zespoły zieleni izolacyjnej, wraz z urządzeniami towarzyszącymi

- przeznaczenie uzupełniające: usługi, obsługa komunikacji - dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa.

Tereny cmentarzy – oznaczona na rysunku studium symbolem ZC

- przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano obiekty i urządzenia służące chowaniu zmarłych, takie jak: domy pogrzebowe, kostnice, kaplice i budynki administracyjne, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią,

- przeznaczenie uzupełniające: usługi publiczne, obsługa komunikacji, zieleni.

Tereny wód powierzchniowych śródlądowych – oznaczona na rysunku studium symbolem WS

- przez co rozumie się wody powierzchniowe śródlądowe stojące lub płynące, takie jak: ciek naturalne, kanały, źródła, jeziora i inne zbiorniki wodne,

- dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi.

TERENY ROZWOJOWE

Zwarta zabudowa wsi

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty i urządzenia związane z zabudową zagrodową.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – zabudowa mieszkaniowa, zabudowa letniskowa związana z agroturystyką, zabudowa usługowa, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacji.

Tereny rozwojowe mieszkaniowe

możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – zabudowa mieszkaniowa, usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji zieleni parkowa, obsługa komunikacji.

Tereny rozwojowe mieszkaniowo-usługowe

możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługi.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – zabudowa usługowa, handel nie przekraczający 400m², usługi publiczne, usługi turystyki, usługi zdrowia, drobne rzemiosło i warsztaty naprawczo-remontowe, usługi sportu i rekreacji zieleni, obsługa komunikacji.

Tereny rozwojowe rzemiosło i usługi

możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę usługową.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – zabudowa usługowa, handel nie przekraczający 400m², usługi publiczne, drobne rzemiosło i warsztaty naprawczo-remontowe, składy i magazyny, zieleni, obsługa komunikacji.

Tereny rozwojowe zabudowy letniskowej

możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę budynkami rekreacji indywidualnej, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacji.

Tereny rozwojowe usługi turystyki

możliwość przeznaczenia terenu na usługi związane z turystyką wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne – usługi sportu i rekreacji, zabudowę budynkami rekreacji indywidualnej, obsługa komunikacji.

Rezerwa pod rozbudowę cmentarza

możliwość przeznaczenia terenu na cmentarz, domy pogrzebowe, kostnice, kaplice i budynki administracyjne wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.

2.4.1. Tabela wytyczne do planów miejscowych

Ustalenia podane poniżej zawierają wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych aktów prawa miejscowego w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych kategorii lub grup kategorii użytkowania terenów wyznaczanych w granicach różnych obszarów funkcjonalnych.

Ustalenia te mają charakter ogólnych zasad zalecanych do stosowania dla wszystkich terenów o określonej kategorii przeznaczenia terenu, niezależnie od obszaru funkcjonalnego, w którego granicach zostaną wyznaczone i dotyczą terenów lub poszczególnych nieruchomości położonych w ich granicach, których przeznaczenie zostaje ustalone aktem prawa miejscowego

symbol	parametry i wskaźniki urbanistyczne						
	max intensywność zabudowy	min udział powierzchni biologicznej czynnej	max wysokość budynku mieszkalnego	min liczba miejsc do parkowania	ilość kondygnacji budynków	gabaryty budowli	min powierzchnia nowowydzielanych działek pod zabudowę
MW	0,6	20%	13m	1mp/mieszkanie	3	Nie ustala się	600m ²
MN	0,3	30%	10m	2mp/mieszkanie	2	Nie ustala się	700m ²
ML	0,2	50%	9m	2mp/budynki zab letniskowej	2	Nie ustala się	1500m ²
U	0,8	20%	10m	1mp/100m ² pow uż.	2	Nie ustala się	900m ²
P	0,9	10%	Nie ustala się	1 mp/1000m ²	Nie ustala się	15m	2000m ²
US/UT	0,2	60%	12m	1mp/10 użytkowników	3	Nie ustala się	1000m ²
RM	0,8	30%	12m	Nie ustala się	3	15m	2000m ²

Określone w Studium wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów mają charakter nieprzekraczalnych wartości. Uściślenie ich nastąpi na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Istniejące budynki przekraczające wysokości określone w Studium mogą być rozbudowywane i odbudowywane z zachowaniem istniejącej wysokości.

2.5 OGÓLNE WYTYCZNE DLA OBIEKTÓW ISTNIEJĄCYCH W GRANICACH WSZYSTKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

- 1. W ramach określonych dopuszczalnych kategorii przeznaczenia terenu dopuszczalne są również lokalizacje obiektów lub urządzeń towarzyszących, które zgodnie z przepisami lub powszechnym zwyczajem stanowią wraz z obiektami o ustalonym przeznaczeniu całość użytkową i służą utrzymaniu właściwego standardu użytkowania terenu lub nieruchomości.*
- 2. Obiekty istniejące mogą być rozbudowywane, przebudowywane lub remontowane z zachowaniem dotychczasowej funkcji lub z dopuszczeniem zmiany funkcji na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub innych aktach prawa miejscowego.*
- 3. Przeznaczenie obiektów istniejących, czasowo nieużytkowanych winno być określone w aktach prawa miejscowego, o których mowa w pkt. 2 przy uwzględnieniu ich walorów kulturowych oraz związków z otoczeniem, a w przypadku braku tych aktów obiekty winny być użytkowane zgodnie z ich pierwotnym przeznaczeniem.*
- 4. Granice wskazane na rysunku Studium obszarów funkcjonalnych winny być traktowane jako przybliżone i stanowią wytyczną dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ich uściślenie zostanie dokonane w tych planach w oparciu o aktualne granice władania, zainwestowania lub naturalne granice terenów.*

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW:

Ochrona zasobów środowiska realizowana jest na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz przepisów szczególnych:

a) ochrona powierzchni ziemi poprzez:

- zakaz naruszania powierzchni ziemi i niszczenia gleby, z wyjątkiem prac związanych z gospodarką rolną i leśną;
- zakaz eksploatacji powierzchniowej surowców mineralnych i organicznych z wyjątkiem rejonów, gdzie warunki środowiskowe i przyrodnicze nie wykluczają podejmowania takiej działalności, dopuszcza się możliwość wydobywania kopalin z udokumentowanych złóż na zasadach określonych ww. ustawą Prawo geologiczne i górnicze (w szczególności dopuszcza się eksploatację surowców mineralnych położonych w pobliżu tras projektowanego przebiegu dużych inwestycji liniowych);

- ochrona wszystkich gleb pochodzenia organicznego i gleb leśnych przed niepożądaną zmianą ich właściwości fizykochemicznych.

- zalesianie gleb o niskiej produktywności rolniczej;

Stosunkowo nieliczne już torfowiska i nieużytki powinny być zachowane jako cenne siedliska ptaków i owadów wspomagających rolnictwo w sposób naturalny w walce ze szkodnikami upraw.

b) ochrona wód poprzez:

- ochrona wód powierzchniowych poprzez stosowanie zasad ochrony gleb przed zanieczyszczeniami i odpowiednie zagospodarowanie stref ochronnych,

- zachowanie wysokiej jakości wód w rzekach, jeziorze i zbiornikach wodnych poprzez zakaz odprowadzania do wód powierzchniowych i gruntu nieoczyszczonych ścieków sanitarnych i przemysłowych;

- zachowanie w niezmienionym stanie zbiorników wodnych, jezior, „oczek wodnych”, obszarów podmokłych, mokradeł, torfowisk, naturalnych wypływów wód podziemnych oraz terenów bagiennych, stanowiących obszary naturalnej retencji;

- zakaz wprowadzania zmian stosunków wodnych mogących pogorszyć stan środowiska; każda działalność realizacyjna w tym zakresie wymaga opracowania oceny (raportu) wpływu inwestycji na środowisko;

- prowadzenie wszelkiej działalności w sposób niezagrażający degradacją sanitarną zarówno wód gruntowych jak i powierzchniowych;

c) ochrona powietrza atmosferycznego poprzez:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych;

- stosowanie proekologicznych nośników energetycznych.

3.2. ZASADY OCHRONY PRZYRODY.

Podstawowym warunkiem skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania.

Podstawowym celem w zakresie środowiska przyrodniczego jest ochrona przyrody, co w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r., oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów i składników przyrody. Ochrona przyrody jest częścią polityki ekologicznej państwa, jest obowiązkiem każdego człowieka, organów państwowych oraz samorządu terytorialnego, a także jednostek organizacyjnych oraz osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność wpływającą na przyrodę.

Ochronie prawnej na terenie gminy podlegają tereny wyznaczone:

- 1) granicami Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”,

- 2) obszarem specjalnym ochrony ptaków i siedlisk:

- *Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” (PLB200002) – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia*

2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, ze zm.);

- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Górnej Rospudy” (PLH200022), zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 roku;

- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (PLH200022), zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 roku;

oraz dwa pomniki przyrody tj. pojedynczy głąz narzutowy w miejscowości Jaśki i aleja drzew (lipa drobnolistna i grab pospolity) w miejscowości Dowspuda.

Obszarem wskazanym do objęcia ochroną i ustanowienia użytku ekologicznego jest: „Jankielowski Gaj” w Jankielówce oraz śródpolne „leśne oczko” we wsi Planta.

3.3. RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- Podejmowanie działań mających na celu likwidację zagrożeń środowiskowych (ścieki, samowole budowlane).
- Określenie terenów do zalesień, stworzenie podstaw do podniesienia lesistości w gminie (słabe gleby, duże spadki), wykorzystanie zasady przyjętej w polityce do wyznaczania terenów pod zalesienia.
- Określenie obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wyłączonej z zabudowy. Wyłączenie z zabudowy obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (od IV klasy bonitacyjnej gleb, zaznaczone jako gleby dobre na mapie uwarunkowań), w celu rozwoju rolnictwa, warzywnictwa, zielenictwa i produkcji zdrowej żywności.

3.4. LOKALNE WARTOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE.

Wartości:

- kompleksy lasów na południe od Dowspudy i w Jaśkach,
- jezioro Bolesty i zadrzewienia wzdłuż brzegów jeziora,
- zespół przyrodniczego krajobrazu rzeki Rospudy, sama rzeka o czystej wodzie i warunkach dla turystyki kwalifikowanej,
- krajobraz rolniczy,
- rzeka Szczeberka.

Zagrożenia:

- nierozwiązany problem kanalizacji szczególnie we wsiach wzdłuż rzeki i jeziora, z wyjątkiem miejscowości Raczki i Dowspuda. Priorytet dla Małych Raczek i nieskanalizowanych ulic nadrzecznych Raczek, żywiolowy rozwój zabudowy na skarpie nadrzecznej w Rudnikach,
- rozwój budownictwa letniskowego z nieszczelnymi szambami,
- obory w pobliżu wód,
- dzikie wysypiska śmieci,
- samowole budowlane w zakresie budownictwa letniskowego w strefie ochrony brzegowej wód,
- niska emisja z palenisk.

3.5. ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

W celu ochrony krajobrazu kulturowego Gminy Raczki należy:

- objąć ochroną krajobraz kulturowy, szczególnie starej zabudowy wsi,
- zachować obiekty o walorach kulturowych i poddać je konserwacji lub restauracji;
- chronić układy ruralistyczne, zabudowę siedlisk i osad leśnych;
- przyjąć zasadę powstawania nowych obiektów w nawiązaniu do architektury lokalnej;
- *Sporządzić i aktualizować gminny program opieki nad zabytkami.*

4. OBSZARY I ZASADY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

- Ochrona obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków.
- Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój miejscowości gminnej przez wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową i usługową, a także terenów pod budowę ewentualnie rozbudowę centrum kultury, informacji i biznesu w gminie. Jako podstawę rozwoju miejscowości Raczki przyjmuje się zachowanie jej tożsamości kulturowej, przez respektowanie zabytkowego układu urbanistycznego i rewitalizację zabudowy w strefie konserwatorskiej. Dbalność o zachowanie klimatu zabytkowego, byłego miasta Raczki, przyciągającego turystów i mieszkańców.
- Uporządkowanie układu urbanistycznego z uwzględnieniem jego walorów zabytkowych i formy przestrzennej wsi, przy lokalizacji nowej zabudowy, a także przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- Modernizacja i rehabilitacja zabudowy Raczek również poza strefą konserwatorską dla poprawy wizerunku miejscowości jako „Dawnego XVI - wiecznego Miasteczka”
- Uzupełnienie braków infrastruktury na terenach zabudowanych i wyprzedzające uzbrojenie terenów przeznaczonych do zabudowy.
- Opracowanie w porozumieniu z właścicielami nieruchomości programu rewitalizacji zabudowy w obszarze objętym strefą konserwatorską poprzez wprowadzenie nowych sposobów użytkowania obiektów, remonty także kapitalne z uwzględnieniem zaleceń dokumentacji konserwatorskiej. Przygotowanie kompleksowej oferty dla inwestorów (dzierżawców) i wystąpienie do Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast o pomoc Finansową. Nowe sposoby użytkowania powinny objąć wykorzystanie turystyczne (usługi informacyjno – organizacyjne, przewodnictwo turystyczne, hotelarstwo, pensjonaty, gastronomia), mieszkaniowe, biurowe i inne nieuciążliwe dla otoczenia.
- Podniesienie jakości eksploatacji obiektów i obszarów chronionych w celu stworzenia podstaw do rozwoju agroturystyki, turystyki i wypoczynku.
- Kontynuacja powierzchniowych badań w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski.
- Zapewnienie ochrony prawnej rozpoznanym stanowiskom archeologicznym.
- Oznaczenie w planach zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki wszystkich stanowisk archeologicznych oraz obszarów nie objętych AZP lub wymagających weryfikacji.
- Gruntowne rozpoznanie obiektu oraz uwzględnienie stopnia zagrożenia zniszczeniem przed podjęciem decyzji o wpisaniu do rejestru zabytków;
- Objęcie nadzorem archeologicznym wszystkich ważniejszych inwestycji ziemnych (budowa dróg, melioracje, prace przy sieci wodociągowej);
- Prowadzenie badań stacjonarnych w pierwszej kolejności na obiektach zagrożonych; w dalszej kolejności należy kierować się wartością naukową danego stanowiska.
- *Realizacja założeń gminnego programu opieki nad zabytkami.*
- *Aktualizowanie i włączenie nowych zabytków do gminnej ewidencji zabytków.*

5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

5.1. KOMUNIKACJA

Gmina leży poza głównymi szlakami komunikacyjnymi województwa podlaskiego, ale ma dość dobre połączenia komunikacyjne. Zlokalizowana jest

stosunkowo niedaleko od przejść granicznych na Litwę: Budzisko (43 km), Ogrodniki (55 km). Głównymi drogami na terenie gminy są dwie drogi wojewódzkie: Suwałki-Raczki-Olecko oraz Augustów-Raczki. Dobre połączenia autobusowe z Suwałkami, Augustowem i Oleckiem ma miejscowość Raczki. Pozostałe miejscowości gminy nie są obsługiwane transportem zbiorowym w dostatecznym stopniu.

Na terenie gminy realizowana ma być budowa drogi ekspresowej S61 będąca częścią obwodnicy Augustowa. Inwestycja ta ma na celu wyprowadzenie ruchu tranzytowego z Augustowa. Spowoduje to niewątpliwie wzrost natężenia ruchu w na terenie gminy ale także znacząco wpłynie na dynamikę rozwoju gminy i standardy komunikacyjne. W ramach realizacji drogi ekspresowej istnieje możliwość tworzenia MOP-ów będących potencjalnymi miejscami tworzenia nowych miejsc pracy. Realizacja tak zwanej obwodnicy Raczek także poprawi segregację ruchu kołowego w gminie i wpłynie na złagodzenie konfliktów przestrzennych.

W związku z potrzebą zorganizowania drogi równoległej do drogi „Via Baltica” istnieje konieczność budowy obejścia drogowego Raczek, zgodnie z dotychczas planowanym w miejscowym planie gminy, przebiegiem przez teren sołectwa Dowspuda. W Raczkach należy zbudować mini rondo na skrzyżowaniu dróg 664 i 655 oraz zastosować środki uspokojenia ruchu (z powodzeniem stosowane w krajach Unii Europejskiej) jak „bramy wjazdowe” do miejscowości, uszorstnienie nawierzchni przed „bramami”, chodniki na krawężnikach a także zwężenia przekroju jezdni i oświetlenie. Pozostałe drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne wymagają systematycznej modernizacji i niezbędnej budowy nawierzchni bitumicznej. Konieczna jest stopniowa likwidacja nawierzchni z żużla.

Teren gminy obsługiwany jest przez autobusy PKS. Głównym węzłem ich linii są Raczki. Z przystanku autobusowego w Raczkach, autobusy odjeżdżają najczęściej do Suwałk (19 km), Augustowa (21 km) oraz do Olecka (21 km). Do wymienionych miejscowości jeździ bowiem najwięcej mieszkańców gminy – do pracy, szkoły i w innych celach. (zakupy, rozrywka). Pozostałe miejscowości gminy nie położone na tych trasach nie są obsługiwane transportem zbiorowym w dostatecznym stopniu.

Przez gminę przebiega linia kolejowa Suwałki – Olecko, która obecnie nie obsługuje przewozów pasażerskich.

Wskazuje się jednak na możliwość modernizacji i rozwoju linii kolejowej. Przez teren gminy ma przebiegać linia kolejowa „Rail Baltica” łącząca Warszawę z Helsinkami.

Zakłada się:

- Poprawę warunków komunikacji drogowej poprzez modernizację nawierzchni, łuków, mostów i przepustów oraz prawidłowego odwadniania.

- Systematyczną modernizację i uzupełnianie sieci dróg w gminie, stosowanie nowoczesnych środków uspokajania ruchu w miejscowościach, na drogach o dużym natężeniu.
- Wytyczenie tras ścieżek rowerowych (trasy międzyregionalne, regionalne i lokalne oraz szkolne) wg opracowania pt.: „Koncepcja tras ścieżek rowerowych” wraz z siecią parkingów, wypożyczalni rowerów oraz przechowalni w punktach docelowych.
- Rezerwację terenu pod budowę ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ulic w Raczkach i Dowspudzie.
- Proponuje się budowę promu na jeziorze Bolesty, jako atrakcji turystycznej o znaczeniu komunikacyjnym.

5.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Budowa sprawnych systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w gminie Raczki stanowi ważny czynnik do zachowania jej stanu środowiska przyrodniczego. Przewidywane w przyszłości osiągnięcie I klasy czystości rzeki Rospuda oraz jeziora Bolesty, wymaga wysokosprawnych urządzeń oczyszczających ścieki z terenów położonych w ich zlewiskach, ponieważ ścieżki te będą odprowadzane do tych akwenów. Dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego gminy wymagać będzie przede wszystkim rozbudowy systemów kanalizacji szczególnie tam gdzie już istnieją systemy wodociągowe.

5.2.1. System wodociągowy

Przyjmuje się generalne założenie, że wszyscy jej mieszkańcy będą mogli korzystać ze zorganizowanych systemów zaopatrzenia w wodę ze zmodernizowanych ujęć wody :

- w Raczkach,
- w Podwysockim,
- w Wierciochach.

Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczające dla zaspokojenia potrzeb istniejących i perspektywicznych.

Z ujęcia w Raczkach zaopatrywanych jest 18 wsi: Raczki, [Ludwinowo](#), Małe Raczki, Choćki, Rudniki, Moczydły, Witówka, Jankielówka, Ziółkowo, Planta, Korytki, Wysokie, Wronowo, Szkocja, Słoboda, Sucha Wieś, Dowspuda , Jaśki *oraz szkoła rolnicza w Dowspudzie*.

Z ujęcia w Podwysockim 12 wsi: Podwysokie, Rabalina, Sidory, Lipowo, Żubrynek, Krukówek, Kurianki Pierwsze, Kurianki Drugie, Koniec-bór, *Bakaniuk, Józefowo i Franciszkowo*.

Z ujęcia w Wierciochach 6 wsi: Wierciochy, Wasilówka, Lipówka, [Ludwinowo](#), Bolesty, Szczodruchy.

Szkoła Rolnicza w Dowspudzie posiada własne ujęcie wody.

Prawidłowe funkcjonowanie wodociągów zależy w znacznej mierze od czystości ujmowanej wody a więc pośrednio również od systemu odprowadzania ścieków, który powinien chronić przed zanieczyszczeniem wody podziemne, szczególnie tam gdzie warstwa nieprzepuszczalna dzieląca je od powierzchni gruntu jest słaba. Stąd też projektując kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy należy zawsze brać pod uwagę problem gospodarowania wodą to znaczy system zaopatrzenia w wodę razem z systemem odprowadzania ścieków.

Przebieg projektowanych wodociągów wraz z urządzeniami zaliczany jest do inwestycji liniowych, które nie wymagają rezerwowania terenów i mogą być realizowane na każdym terenie przy zachowaniu przepisów szczególnych.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy przewidziano realizację pięciu oczyszczalni we wsiach: Wierciochy, Sucha Wieś, Bakaniuk, Kurianki i Franciszkowo.

5.2.2. System odprowadzenia ścieków.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (art. 208, ust. 1) zobowiązuje gminy do realizacji zadania własnego gmin w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków (ustawa o samorządzie gminnym – Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm., ustawa – Prawo wodne: art. 43, ust. 5) na obszarach aglomeracji wyznaczonych na ich terenie.

Zapisy te są transpozycją ustaleń negocjacji z Unią Europejską w sektorze „Środowisko”, przeniesionych następnie do Traktatu o Akcesji Polski do Unii Europejskiej.

W Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, przyjętym w grudniu 2003 roku w rozdziale: „Program wyposażania aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków oraz uwarunkowania jego realizacji” zakłada uregulowanie kwestii oczyszczania ścieków w terminie do 31 grudnia 2015 r. w przypadku aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) wynoszącej od 2000 do 15000, do których należy wieś Raczki.

Sieć kanalizacyjna obejmuje część miejscowości Raczki oraz część miejscowości Dowspuda. Budowa sieci kanalizacyjnej realizowana była etapowo. Finansowanie realizacji jednego z etapów odbyło się z udziałem środków z funduszu PHARE.

Sieć kanalizacyjna obejmuje kolektor główny o łącznej długości ok. 10 km oraz przyłącza o łącznej długości 4,00 km (odbiór ścieków od 348 podmiotów).

Na nieruchomościach, które nie mają możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej znajdują się zbiorniki do gromadzenia ścieków. Po przeprowadzonej ostatnio modernizacji, oczyszczalnia ścieków w Dowspudzie jest przystosowana do przyjmowania ścieków dowożonych.

Dla większych wsi położonych blisko odbiorników proponuje się realizację grupowych lub wiejskich czyszczalni ścieków z odprowadzeniem ścieków do wód powierzchniowych lub gruntu.

Na terenie gminy istnieje jedna oczyszczalnia we wsi Dowspuda, natomiast w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (nieobowiązującym od 1.01.2004r.) zarezerwowano teren dla pięciu oczyszczalni we wsiach: Wierciochy No – 2, Sucha Wieś NO – 3, Bakaniuk NO – 4, Kurianki NO – 5 i Franciszkowie NO – 6. W niniejszym Studium przyjęto że oczyszczalnia NO – 1 obsługiwać będzie sołectwa Raczki, Dowspuda, Raczki Małe i Rudniki z odprowadzaniem ścieków do rzeki Rospudy. Przewidywane w miejscowym planie gminy oczyszczalnie będą obsługiwały:

- oczyszczalnia NO – 2 – sołectwo Wierciochy i po sprawdzeniu opłacalności budowy kanalizacji oraz chłonności odbiornika ścieków sołectwo Wasilówka. Odbiornikiem ścieków będzie Strumień Głęboki.
- oczyszczalnia NO – 3 – sołectwo Sucha Wieś i po sprawdzeniu opłacalności budowy kanalizacji oraz chłonności odbiornika ścieków sołectwo Jaški. Ścieki oczyszczone będą odprowadzane do gruntu.
- oczyszczalnia NO – 4 – sołectwo Bakaniuk; ścieki będą odprowadzane do rzeki Szczeberki.
- oczyszczalnia NO – 5 – sołectwo Kurianki i Stoki; odbiornikiem ścieków będzie rzeka Szczeberka.
- oczyszczalnia NO – 6 – sołectwo Franciszkowo i Józefowo; ścieki będą odprowadzane do gruntu.

Wszystkie nowopropozowane oczyszczalnie ścieków powinny mieć strefy izolacyjne o szerokości 100m licząc od granicy działki.

W przypadku niekorzystnych warunków gruntowo – wodnych dla odprowadzania ścieków do gruntu proponuje się zmianę lokalizacji oczyszczalni NO – 3 w pobliżu rzeki Rospudy w celu zmiany odbiornika ścieków z gruntu na ciek powierzchniowy, natomiast w przypadku oczyszczalni NO – 6 przesłanie ścieków siecią lub taborem asenizacyjnym do oczyszczalni NO – 4.

Na obszarach gminy, pozostających poza zasięgiem istniejącej oczyszczalni można stosować systemy oczyszczania ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do gruntu, o ile pozwalają na to będą lokalne warunki gruntowo-wodne. Dla gospodarstw indywidualnych, zabudowy kolonijnej, luźnej zagrodowej zaleca się stosować prosty układ technologiczny oczyszczania zwany "przydromową oczyszczalnią ścieków".

W gminie są realizowane następujące inwestycje:

- „Budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz budowa kanalizacji sanitarnej – etap D w miejscowości Raczki”
- „Budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości, Dowspuda („teren szkoły”)”

- „*Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości Małe Raczki*”.

Planuje się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków *w tym:*

- *Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Bolesty, Rudniki, Chodźki, Bakaniuk, Koniecbór, Stoki, Kurianki Pierwsze w ilości 95 sztuk.*

- *Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Sucha Wieś, Jaśki i Dowspuda w ilości 61 sztuk.*

- *Budowa 300 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Raczki.*

Ponadto w indywidualnych przypadkach ścieki winny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i wywożone do punktów zlewnych najbliższych oczyszczalni ścieków.

Wody opadowe z ulic i placów oraz z terenów przemysłowo – składowych należy odprowadzić kanałami krytymi. Przed ich zrzutem do wód powierzchniowych lub gruntu powinny być podczyszczone w stopniu odpowiadającym wymogom wynikającym z przepisów szczególnych.

Nie ma potrzeby rezerwowania terenów pod inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej. Należy przyjąć zasadę, że kanalizacja wraz ze studzienkami rewizyjnymi i przepompowniami ścieków jest inwestycją liniową, która może być realizowana na każdym terenie.

Do podstawowych działań dla rozwoju problemów w zakresie kanalizacji należą;

1. Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków we wsi Dowspuda.
2. Kontynuowanie budowy kanalizacji i systemu oczyszczania ścieków (okolice skarpy nad rzeką w Raczkach oraz Małe Raczki), rozważenie budowy kanalizacji wzdłuż rzeki Rospudy w Rudnikach i przeprowadzenie kolektora pod kładką dla pieszych do Raczek.
3. Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Rospuda i jeziora Bolesty poprzez realizację systemów unieszkodliwiania ścieków
4. Rozwiązanie gospodarki ściekowej w pierwszej kolejności w sołectwach wyposażonych w sieć wodociągową.
5. *Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowościach: Małe Raczki, Sucha Wieś, Jaśki*
6. *Budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości Dowspuda („teren szkoły”)*

5.2.3. W zakresie gospodarki odpadami:

Ochrona środowiska przed odpadami powinna być traktowana jako priorytetowe zadanie, ponieważ odpady stanowią źródło zanieczyszczeń wszystkich elementów środowiska.

Z uwagi na niesprzyjające na warunki geologiczno – gruntowe i hydrogeologiczne zaleca się wprowadzenie zakazu lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów.

Lokalizacja nowego składowiska odpadów komunalnych wymaga określonego typu postępowania. Z zaproponowanych 5 różnych lokalizacji wstępnych, dwie wydają się mieć korzystne warunki (skrajna północna i południowa). Jednak, ze względu na szczególne cechy tego typu inwestycji i jej uciążliwość dla wód podziemnych, powierzchniowych, a także oddziaływanie zapachowe, hałasowe i skażenie bakteriologiczne terenu otaczającego – konieczne jest przed przystąpieniem do realizacji tego programu wykonanie studium przedprojektowego, w celu znalezienia optymalnej lokalizacji obiektu. Także ten rodzaj inwestycji wymaga na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wykonania oceny oddziaływania inwestycji na środowisko (*rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2010 nr 213 poz. 1397)*)

Dla osiągnięcia założonego celu w najbliższych latach należy:

1. Do czasu wybudowania nowego wysypiska odpadów uzgodnić z władzami sąsiadujących gmin możliwość wywożenia odpadów na ich wysypiska;
2. Objęcie zbiórką odpadów 100% mieszkańców gminy;
3. Stworzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz ich recyklingu;
4. Stworzenie systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych;
7. Stworzenie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych;
8. Wyznaczyć miejsce na odpady z robót budowlanych;
9. Ustalić sposób postępowania z odpadami zawierającymi azbest i z osadami ściekowymi;
10. Egzekwować od „producentów odpadów” przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy o odpadach;
11. Doprowadzić do likwidacji dzikich wysypisk i dokonać rekultywacji terenów po tych wysypiskach.

5.2.4. W zakresie ciepłownictwa:

Ograniczyć niską emisją zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powodowaną spalaniem węgla poprzez rozpropagowanie tej tematyki i lansowanie wymiany kotłów na biopaliwa, tj. paliwa pochodzące ze źródeł odnawialnych lub paliwo gazowe, olejowe.

5.2.5. W zakresie gazownictwa:

Gmina nie posiada sieci gazociągu, dystrybucja gazu na potrzeby bytowe mieszkańców odbywa się za pomocą przenośnych butli na propan – butan.

Gazyfikacja Gminy stanie się możliwa w momencie planowanego doprowadzenia gazociągu wysokiego ciśnienia. Doprowadzenie gazu do Raczek zaplanowano w II wariantach zgodnie z planami PGNiG (Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo). Pierwszy byłby to gazociąg z Lipszczan przez Raczki do Gołdapi i Obwodu Kaliningradzkiego. Drugi wariant to gazociąg z kierunku Łomża – Szczuczyn tłoczący gaz z Zambrowa z międzynarodowego gazociągu Jamał Rosja-Niemcy.

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Podlaskiego” wspomina również o możliwości dostarczania gazu ziemnego z Litwy.

5.2.6. W zakresie elektroenergetycznym

Dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z rozwoju gminy oraz dostarczanie energii w normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym w sposób ciągły poprzez:

- 1) racjonalne wykorzystanie i utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących urządzeń elektroenergetycznych, punktów rozdzielczych i linii przesyłowych o napięciu WN 110 kV, SN 20 kV i NN 0,4 kV;
- 2) budowa, modernizacja i dostosowanie sieci elektrycznej do potrzeb rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy oraz dostarczanie energii w normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym poprzez rozbudowę i modernizację systemu elektroenergetycznego na zasadach określonych przez Zakład Energetyczny Białystok Dystrybucja Sp. z o.o.
- 3) przewidywana realizacja w Raczkach stacji (GZP) 110/20 kV ważna dla zasilania w energię elektryczną Gminy Raczki i doprowadzenie niezbędnej linii zasilającej wysokiego napięcia (WN) 110 kV,
- 4) rozbudowa i modernizacja linii wysokiego napięcia (WN) 110,
- 5) modernizację istniejących sieci SN i przebudowa w kierunku powiązania linii magistralnych SN z istniejącymi stacjami 110/20 kV w Suwałkach i Filipowie, 110/15kV w Augustowie i projektowaną stacją 110/20 kV w Raczkach, oraz powiązań między magistralami, co umożliwi zasilanie ważniejszych odbiorców z dwóch różnych źródeł, zapewniając im dużą niezawodność zasilania;
- 6) rozwój energetyki odnawialnej (wiatrowej) w dostosowaniu do wymogów Unii Europejskiej oraz tworzenie warunków dla przekazywania energii uzyskanej w farmach wiatrowych do krajowego systemu energetycznego,
- 7) szersze wykorzystanie energii uzyskanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby lokalne,
- 8) stosowanie rozwiązań kablowych w zakresie sieci SN i NN na terenach chronionego krajobrazu i objętych ochroną konserwatorską oraz na terenach intensywnej zabudowy,
- 9) utrzymanie rezerw terenu pod urządzenia energetyczne w miejscowych planach zagospodarowania terenu.

5.2.7. System telekomunikacyjny:

infrastruktury telekomunikacyjnej ma strategiczne znaczenie dla rozwoju kraju i gminy, a stan telekomunikacji jest jednym z ważnych standardów międzynarodowych określających poziom rozwoju społeczno-gospodarczego.

Jednym z najważniejszych szczegółowych celów zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki jest tworzenie warunków przestrzennych do rozbudowy systemu telekomunikacyjnego i upowszechniania technik informatycznych w dostosowaniu do systemów i standardów Unii Europejskiej oraz wymogów „społeczeństwa informacyjnego”.

O konieczności budowy nowych lub modernizacji istniejącej sieci decydować będą:

- rosnące wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy potrzeby odbiorców;
- zwiększenie ofert programowych usług telefonicznych;
- zwiększenie dostępności do sieci informatycznej,
- tworzenie systemu łączności teleinformatycznej dla potrzeb struktur administracji publicznej w celu zapewnienia łączności dla jednostek samorządowych oraz usprawnienia komunikacji między obywatelami a administracją samorządową i rządową.

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym są sformułowane w „Strategii rozwoju ekologicznego stowarzyszenia gmin „Rospuda” na lata 2000-2015” , „Planie rozwoju lokalnego Gminy Raczki na lata 2004 – 2013” oraz „Analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym” :

- możliwość wykorzystania wolnych obiektów na działalność gospodarczą,
- rozwój wielofunkcyjnego rozwoju obszaru miejscowości gminnej,
- możliwość stworzenia kompleksowego programu rozwoju ruchu turystycznego na atrakcyjnym szlaku turystycznym i wodnym rzeki Rospudy,
- rozwój szeroko rozumianej agroturystyki we wsiach turystycznych i pielgrzymkowy do atrakcyjnych miejsc nad jeziorami oraz do miejscowości historycznych,
- zmniejszanie bezrobocia i migracji poprzez m.in. pozyskanie inwestycji na terenie gminy,
- wyposażenie wsi gminnych w infrastrukturę techniczną,
- kompleksową kanalizację miejscowości Raczki, Dowspuda,
- realizację przystani kajakowej i usług rekreacyjno-wypoczynkowych we wsi Sidory,
- modernizację istniejących i realizację nowych szlaków turystycznych, pieszych i rowerowych,

- budowę i wyposażenie szkolnych boisk oraz ogólnodostępnych boisk społecznych,
- przeznaczanie pod zabudowę terenów najkorzystniejszych pod względem warunków fizjograficznych, małej przydatności rolniczej i możliwości zapewnienia infrastruktury technicznej,
- budowę i modernizację dróg gminnych i wewnętrznych,
- *realizacja po stronie wschodniej i południowej obwodnicy miejscowości Raczki,*
- *powiększenie cmentarza w miejscowości Raczki.*

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST.1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.

Brak zapisanych zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w centralnym rejestrze programów, a dotyczących obszaru czy problemów gminy Raczki.

Na terenie gminy Raczki planuje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

Inwestycje z zakresu komunikacji

– realizacji planowanego przebiegu drogi S61 wraz z terenami obsługi komunikacji oraz „Miejsc Obsługi Podróżnych,

Inwestycje z zakresu infrastruktury

– realizacja i modernizacja sieci infrastruktury technicznej elektroenergetycznej i gazowej,

W programie wojewódzkim na lata 2001 – 2003 były zapisane zadania dotyczące obszaru całego województwa, w tym Gminy Raczki:

- 1) komputerowy System Informacji Turystycznej i Promocji Województwa Podlaskiego;
- 2) wspomaganie zarządzania województwa przez administracje samorządową.
- 3) wariantowy przebieg I Paneuropejskiego Korytarza Transportowego w uzgodnieniu z GDDKiA oraz PKP PLK.

Wśród potencjalnych zadań o charakterze ponadlokalnym, wynikających z kierunków zagospodarowania przestrzennego, zawartych w programach rozwoju kultury i turystyki samorządu wojewódzkiego dotyczących obszaru gminy Raczki, zapisano:

- 1) organizację muzeów społecznych lub regionalnych, izb rękodzieła ludowego, warsztatów rękodzielniczych i innych,

- 2) stworzenie punktów wypożyczalni nart i wytyczenie szlaków narciarskich w najpopularniejszych rejonach rozwoju narciarstwa biegowego,
- 3) budowę nowych kempingów, pól biwakowych, schronisk, bazy gastronomicznej itp. na szlakach turystycznych pieszych i rowerowych,
- 4) budowę przystani i stanic wodnych dla potrzeb turystyki wodnej,
- 5) przekształcanie budynków byłych szkół w schroniska młodzieżowe oraz obiekty turystyki kwalifikowanej.

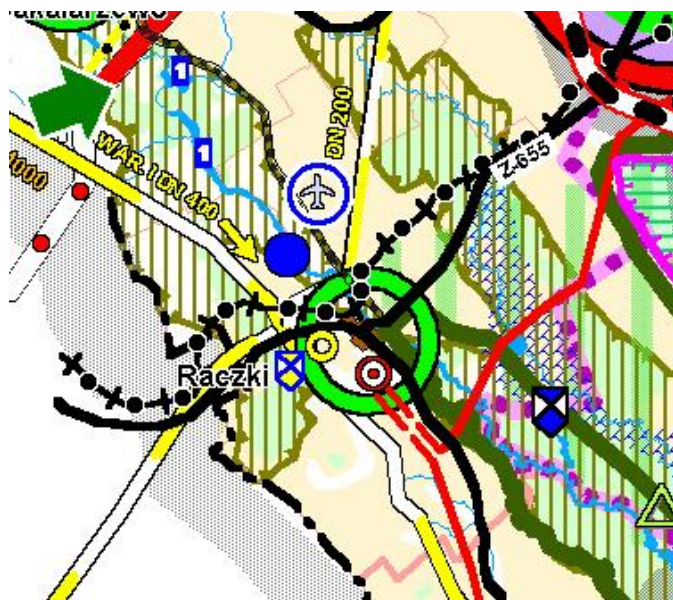
Dla realizacji tych przedsięwzięć należy przygotować tereny we wsiach: Sidory, Dowspuda, Raczki.

Z planów rozwoju gazownictwa zakłada się budowę gazociągu wysokiego ciśnienia. Ich wariantowe rozwiązanie podano w pkt. 5.2.5. Dla tych potencjalnych zadań liniowych (po ustaleniu generalnego przebiegu trasy) należy zabezpieczyć tereny niezbędne do jego realizacji.

Potencjalnym zadaniem programów rządowych i samorządowych dotyczący przebudowy linii kolejowych, wynikająca z ustaleń Przedsiębiorstwa Państwowego PKP Zakład Infrastruktury Kolejowej w Białymstoku przewidziano przebudowę i budowę linii kolejowej Olecko – Suwałki.

Potencjalnym zadaniem programów rządowych lub samorządowych wynikające z kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego i zgłoszonych wniosków samorządów, powiatów, miast i gmin

- budowę lotniska komunikacyjnego w Małych Raczkach.

Wyciąg z miejscowego planu województwa podlaskiego

Legenda:

- Ponadlokalna funkcja jednostki osadniczej w zakresie turystyki i wypoczynku
- Doga wojewódzka do przebudowy
- Linia kolejowa trzeciorzędna

- Postulowane lokalne lotnisko
- == Projektowana trasa gazociągu WN
- 0 Projektowana stacja redukcyjno – pomiarowa
- 0 Stacja transformatorowo – rozdzielcza 220/110kV/15kV
- Źródła energii odnawialnej – wodnej
- Układy urbanistyczne i rualistyczne

Wśród potencjalnych zadań programów wojewódzkich wynikających z zapisano:

- przebudowę i dostosowanie do parametrów klasy Z, drogi wojewódzkiej nr 655 Kap – Wydminy – Olecko – Raczki – Suwałki – Rutka-Tartak,
- przebudowę i dostosowanie do parametrów klasy Z, drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa,
- drogi powiatowej Raczki – Bakalarzewo – Filipów – Przerośl – Hańcza – Wiżajny; jako trasa turystyki samochodowej wzdłuż doliny rzeki Rospudy,
- przebudowę mostu na rzece Szczeberka w Bakaniuku w ciągu drogi wojewódzkiej Kap – Wydminy – (Olecko) – gr.wojew. – Raczki – Suwałki – Rutka Tartak,
- przebudowę mostu na rzece Głęboka w Dowspudzie w ciągu drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa.

Dla zabezpieczenia niezbędnych terenów do realizacji powyższych przedsięwzięć niezbędne jest opracowanie planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego dla wsi położonych na trasach ich obecnych i projektowanych przebiegów.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY, ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 400 M² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

- 1) Stosownie do przepisu artykułu 7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nie leśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
W związku z tym przepisem decyzję o przystąpieniu do sporządzania planów miejscowych, dla terenów rolnych przeznaczonych pod zabudowę nie związaną z gospodarką rolną lub leśną, należy podejmować po zaistnieniu potrzeb i możliwości w tym zakresie.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo, gdy:

- na obszarze gminy przygotowywana jest realizacja zadania rządowego, albo zadania samorządu województwa;
- przewidywana jest realizacja lokalnego celu publicznego, z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego;

W związku z powyższym, plany związane z realizacją celów publicznych sporządzane być muszą po:

- sporządzeniu programów zadań rządowych lub zadań samorządu województwa i negocjacji z gminą warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego;
- zaistnieniu możliwości realizacji lokalnego celu publicznego,

Obowiązek przystąpienia do sporządzenia w/w powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia jego ustanowienia i po uprzednim uzgodnieniu terminu realizacji inwestycji celu publicznego i warunków wprowadzenia ich do planu (art. 10 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe dla obszarów rozwojowych, na których musi nastąpić ustalenie innego niż rolnicze ich przeznaczenia, ustalenie przebiegu nowej drogi lub dróg publicznych oraz ustalenie zasad podziału terenu na działki budowlane, a także lokalnych warunków zabudowy, zagospodarowania i uzbrojenia technicznego.

Nie przewiduje się na obszarze gminy realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.

Nowe tereny budowlane wyznacza się w następujących strefach obszaru – „A” Dolina Rospudy:

- „a 1” – Raczki – zabudowa uliczna parterowa z użytkowym poddaszem dla gmachów publicznych dwukondygnacyjna. Wskazana rewitalizacja i rekonstrukcja zabudowy w strefie konserwatorskiej dla wzmocnienia atrakcyjności turystycznej miejscowości jako „Dawnego Miasteczka z XVI w.”. Szczególnie atrakcyjne oprócz Rynku i jego otoczenia są tereny na skarpie nadrzecznej, które po rewaloryzacji i budowie kanalizacji mogą stanowić atrakcyjną dzielnicę turystyczną i mieszkaniową.
- „a 2” – Małe Raczki – stacja wodna, zabudowa mieszkaniowa, letniskowa.
- „a 3” – Bolesty – zabudowa mieszkaniowa, pensjonatowa, letniskowa z możliwością uzupełniania zabudowy zagrodowej wg zasad i standardów ujętych w pkt.17.
- „a 4” – Dowspuda – stacja wodna wraz z infrastrukturą turystyczną.

- „a 5” – Sucha Wieś – stacja wodna w Chodorkach wraz z infrastrukturą turystyczną.
- „a 6” – Sidory – zabudowa mieszkaniowa, usługowa, rekreacyjno-sportowa, letniskowa. Należy rozważyć instalację promu na jeziorze Bolesty, na trasie Sidory – Bolesty, jako atrakcji turystycznej. Jezioro jest trudnodostępne. Prom mógłby „skanalizować” ruch turystyczny i ożywić miejscowości po obu stronach jeziora.
- „a 7” – Jaski Leśne – stacja wodna, pole biwakowe.
- „a 8”- Wierciochy – zabudowa letniskowa, stacja wodna, pole biwakowe.
- „a9”- Ludwinowo- zabudowa mieszkaniowa, usługowa, rekreacyjno-sportowa, letniskowa.
- „a10”- Małe Raczki – zabudowa mieszkaniowa, usługowa, rzemieślnicza, letniskowa.
- „a11”- Rudniki- między drogą wojewódzką a gruntami PKP- uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej, zabudowa letniskowa, usługi turystyczne.

Tereny na których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są przedstawione na rysunku studium i należą do grupy oznaczonej jako tereny rozwojowe. Są wśród nich następujące tereny:

- *Małe Raczki – pomiędzy drogą powiatową a drogą gminną – zabudowa mieszkaniowo-usługowa,*
- *Małe Raczki – pomiędzy terenami kolejowymi a drogą powiatową – zabudowa mieszkaniowa, zabudowa usługowa,*
- *Raczki – pomiędzy terenami kolejowymi i drogą wojewódzką - zabudowa usługowa, rzemiosło,,*
- *Raczki – pomiędzy tzw. „obwodnicą Raczek” a istniejącą zabudową w miejscowości Raczki – zabudowa mieszkaniowo-usługowa,*
- *Raczki – na południe od istniejącej zabudowy do planowanej drogi S61- zabudowa mieszkaniowo-usługowa oraz usługi i rzemiosło,*
- *Raczki – pomiędzy drogą wojewódzką, planowanym przebiegiem drogi S61 i rzeką Rospudą – zabudowa mieszkaniowa, usługi,*
- *Dowspuda – na południe od drogi wojewódzkiej zabudowa mieszkaniowa i usługi,*
- *Jaśki – zabudowa mieszkaniowa,*
- *Jaśki (Leśne) – zabudowa mieszkaniowa i usługi,*
- *Sidory – zabudowa letniskowa,*
- *Bakaniuk – zabudowa mieszkaniowa*

Jeżeli „na trasie rzeki” znajdzie się inwestor, który będzie zainteresowany wybudowaniem obiektów dla obsługi turystów (kajakarzy) z przystanią kajakową, to musi być to poprzedzone obowiązkiem sporządzenia planu.

Nie wyznacza się nowych terenów budowlanych w osobnych strefach inwestowania obszaru – „B”.

Nowe tereny budowlane wyznacza się w następujących strefach obszaru „C3” – Witówka: zabudowa mieszkalna, pensjonatowa i letniskowa ze wskazaniem ustaleń wg załączonych zasad zabudowy polityki zagospodarowania przestrzennego. Predestynowana do pełnienia roli wsi letniskowej o programie agroturystycznym programującym zdrowy tryb życia – lokalne „uzdrowisko” o korzystnym mikroklimacie.

Nie wyklucza się sporządzenia planów dla terenów innych niż wskazane na rysunku studium, gdy ich sporządzenie będzie uzasadnione i służyć będzie potrzebom mieszkańców, rozwojowi turystyki i wypoczynku oraz aktywizacji gminy lub terenów udokumentowanych złóż kruszywa.

10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

10.1. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI ROLNEJ

Obszar gminy cechuje się gorszymi od przeciętnych w kraju warunkami glebowo klimatycznymi. Agroklimat wyróżnia się wyraźnie skróconym okresem wegetacyjnym, a silne urzeźbienie terenu powoduje intensywny spływ powierzchniowy i bezpowrotnie utratę części korzystnych dla rolnictwa wód opadowych.

Ogólny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (rzeźba terenu, agroklimat, warunki wodne, glebowe) wynosi 56,0 pkt, przy wskaźniku dla Polski wynoszącym 66,6 pkt.

W gminie przeważają gospodarstwa o powierzchni 10 – 20 ha. Jest to typ gospodarstwa rodzinnego ukształtowanego przez ostatnie dziesięciolecia, ale dostosowanych do czasów, gdy produkcja nie była zmechanizowana.

W gminie przeważają użytki rolne. Zalesienie wynosi 18,13%. Uderza bardzo mała powierzchnia sadów. Są to głównie sady przydomowe. Wpływ na powyższe ma również surowy klimat, krótszy okres wegetacji.

Większy kompleks gruntów klasy III występuje jedynie w południowo-zachodniej części gminy, strefa B/C, we wsiach Witówka, Jankielówka, Ziółkowo, Korytki i Wysokie. Grunty klasy IV występują w strefie C.

W obszarze funkcjonalnym A nie występują znaczące kompleksy rolniczej przestrzeni produkcyjnej o glebach wyższych klas.

Kierunkami i zasadą produkcji rolniczej prowadzoną na terenie gminy winien być zrównoważony rozwój rolnictwa uwzględniający ekonomikę produkcji, przy zachowaniu wymogów ekologicznych, który można osiągnąć przez:

- dostosowanie kierunków intensywności produkcji rolniczej do specyfiki rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz wymogów ochronnych systemu przyrodniczego,
- utrzymanie dominującej pozycji rodzinnych gospodarstw rolnych przy jednoczesnym wspieraniu procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych,
- organizacji nowoczesnego systemu obsługi producentów rolnych w zakresie prawno-ekonomicznym i doradztwa rolniczego oraz nowoczesnego marketingu ukierunkowanego na świadczenie usług obejmujących produkcję i sprzedaż produktów rolnych,
- inwestowaniu w rozwój bazy surowcowej oraz zwiększaniu powiązań między produkcją i przetwórstwem,
- wspieraniu i upowszechnianiu rozwoju upraw warzywniczych, sadowniczych, zielarskich i przemysłowych,
- poprawę stosunków wodnych użytków rolnych poprzez realizację nowych obiektów zmeliorowanych i modernizację istniejących urządzeń melioracyjnych.

10.2. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI LEŚNEJ

- prowadzenie zalesień gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa w celu poprawy lesistości gminy i tworzenia źródła dochodów dla gospodarstw rolnych,
- tworzenie racjonalnej struktury powierzchniowej w ramach uwzględnienia m. in. granicy polno-leśnej oraz dopuszcza się dodatkowo na niskich klasach bonitacyjnych,
- podniesienie rangi funkcji gospodarczych i ochronnych lasów prywatnych do poziomu zbliżonego do lasów państwowych,
- wykorzystanie walorów rekreacyjnych lasu z zachowaniem podstawowych funkcji gospodarczych i ochronnych,
- ograniczanie zmian przeznaczenia gruntów zalesionych na cele nieleśne poza przypadkami uzasadnionymi.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

Na terenie gminy wzdłuż rzeki Rospudy *występują* niewielkie obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie się mas ziemnych.

Na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi zagospodarowanie terenów musi być zgodne z przepisami odrębnymi w tym ustawy „Prawo wodne” (Dz.U.2001 Nr 115poz 1229).

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.

Złóża udokumentowane kruszywa naturalnego na obszarze gminy Raczki:

- „Chodźki” - złoża piasku- (w obrębie działek nr 63/1, nr 66/1, nr 69/1, nr 72/1 i nr 75/1),
- „Dowspuda 2”- złoża piasku ze żwirem- (w obrębie części działki nr 69/2).
- „Dowspuda III” – złoża piasku ze żwirem - (w obrębie działek nr 60 i nr 62/1),
- „Dowspuda IV” – złoża piasku ze żwirem - (w obrębie działki nr 59),
- „Dowspuda V” – złoża piasku ze żwirem - (w obrębie działki nr 61 oraz pasy sąsiednich działek: nr 59, nr 60 i nr 62/1),
- „Dowspuda VI”- złoża piasku ze żwirem - (w obrębie działki nr 72/2),
- „Rudniki” - złoża piasku - (w obrębie działek nr 132 i nr 133),
- „Rudniki II” – złoża piasku - (w obrębie działek nr 68, nr 70 i nr 71),
- „Rudniki III” – złoża piasku – (w obrębie działek nr 133/3 i nr 132/3)
- „Sucha Wieś” – złoża piasku - (w obrębie działek nr 246/2, nr 249/2, nr 252, nr 255, nr 258/2 i nr 261/2),
- „Szkocja II” – złoża kruszywa naturalnego - (w obrębie działek nr 8 i nr 10),
- „Szkocja III” - złoża piasku - (w obrębie działek nr 9 i nr 11/1),
- „Szkocja IV” – złoża piasku ze żwirem - (w obrębie działek m 6 i nr 7),
- „Szkocja V” - złoża piasku - (w obrębie działek nr 37 i nr 38),
- „Szkocja VI”- (w obrębie działek nr 43 i nr 42”)
- „Szkocja”,
- „Kurianki I” ,
- „Ludwinowo” .

Działania związane z wydobywaniem zasobów ze złóż muszą być poprzedzone uzyskaniem koncesji. Stosownie do przepisu art. 53 ust. 1 i ust.3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27 poz. 96 z późniejszymi zmianami) dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który powinien zapewnić integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania uprawnień określonych w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Koszty sporządzenia projektu planu ponosi przedsiębiorca. Jeżeli w ocenie wpływu wydobycia kopalin na środowisk, przedstawionej wraz z wnioskiem o koncesję, nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko, organ wydający koncesję może zwolnić ubiegającego się o tą koncesję od sporządzenia planu miejscowego dla terenu górniczego, utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych.

W związku z wyżej wymienionym przepisem decyzję o przystąpieniu do sporządzenia planu dla terenu górniczego należy podjąć na podstawie ustaleń zawartych w koncesji na wydobycie kopalin ze złóż.

- Udokumentowane a jeszcze nie eksploatowane złoża nie mogą być zabudowane trwałymi obiektami kubaturowymi lub urządzeniami sieciowymi.
- W przypadku udokumentowania w przyszłości dodatkowych złóż kopalin, których przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada gminy może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzania miejscowego planu.
- Poza rejonami występowania złóż surowcowych zabrania się nadmiernego przekształcania istniejącej rzeźby terenu.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPIŚCIAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY.

Na terenie gminy nie występują obszary stanowiące pomniki zagłady.

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, RECHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na terenie gminy występują rozproszone, niewielkie lokalne obszary wymagające rekultywacji przez właścicieli tych wyrobisk. Nie występują obszary na większą skalę będące w gestii gminy.

15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.

Na terenie gminy Raczki nie występują tereny o charakterze zamkniętym.

16. KIERUNKI POLITYKI W ZAKRESIE OBRONY CYWILNEJ I OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

16.1. OBRONY I OCHRONY LUDNOŚCI (OC):

Podnoszenie zdolności obronnych i ochronnych gminy na wypadek klęsk żywiołowych jest jednym z celów planowania przestrzennego, który można osiągnąć m.in. poprzez:

- 1) w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, użyteczności publicznej, usługowych, przemysłowych, magazynowych, handlowych itp. na etapie sporządzania planów zagospodarowania działek lub terenów należy przewidzieć ukrycia typu II.
- 2) ukrycia powinny być wykonywane w budynkach w okresie podwyższonej gotowości obronnej R.P. W przypadku zaprojektowania obiektu na więk-

- szą liczbę niż 15 osób obowiązuje opracowanie „Aneksu OC”.
- 4) rozwijanie wszystkich systemów infrastruktury technicznej i stosowanie zasady dwustronnego zasilania większych miejscowości i obiektów produkcyjnych;
 - 5) oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) przystosowane do zaciemniania i wygaszania;
 - 6) uwzględnienie systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożenia poprzez syreny alarmowe (promień słyszalności syreny zakłada się do 300 metrów);
 - 7) rozwijanie układu transportowego dróg i ulic, które powinny spełniać następujące warunki :
 - a) posiadać odpowiednią szerokość – uniemożliwiającą ewentualne zagruzowanie,
 - b) posiadać połączenie z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia,
 - c) posiadać wyznaczone bezpieczne trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi;
 - 8) zaopatrywanie ludności w wodę z zasobów wód podziemnych, poprzez budowę awaryjnych studni wody pitnej należy przyjmować normę równą 7,5 l na osobo - dobę. Odległość studni od budynków mieszkalnych powinna wynosić nie więcej niż 800 metrów.
 - 9) zabezpieczenie przed likwidacją istniejących studni i przystosowanie ich do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w sytuacjach kryzysowych;
Przy opracowywaniu planów obejmujących tereny, gdzie przewidziano lub występują przedsięwzięcia OC (budowle i urządzenia ochronne) nie wolno dopuścić do likwidacji tych obiektów, a ich prawidłowe rozmieszczenie uzgodnić z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

16.2. OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

- 1) projektować- zabudowę zgodnie z obowiązującym prawem odnośnie jej lokalizacji i warunków technicznych;
- 2) zapewnić właściwą ochronę przeciwpożarową i zabezpieczenie przeciwpożarowe budynków zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 3) zapewnić zaopatrzenie wodne na cele przeciwpożarowe zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 4) uwzględniać w opracowaniach planistycznych konieczność zaprojektowania dróg pożarowych umożliwiających dojazd i dostęp dla jednostek ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 5) wyposażenie jednostek OSP w sprawne technicznie pojazdy oraz doposażenie w sprzęt;

- 6) zapewnienie właściwej ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków;
- 7) zapewnienie zaopatrzenia wodnego na cele przeciwpożarowe;
- 8) zaprojektowanie dróg pożarowych, umożliwiających dojazd i dostęp dla jednostek ratowniczo – gaśniczych straży pożarnej.

17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE.

Mając na celu zrównoważony rozwój gminy polegający na wzajemnym wspieraniu procesów ochrony przyrody, rozwoju gospodarczego i społecznego rozumianych jako poprawa jakości życia wszystkich istot dziś i jurto stwierdza się co następuje:

1. Zasoby wpływające na jakość życia mieszkańców, zasoby warunkujące prawidłowe funkcjonowanie procesów gospodarczych oraz zasoby stanowiące wysokiej wartości dobra kultury i przyrody muszą być chronione i użytkowane w sposób nie zagrażający ich dewastacji i degradacji. W miarę możliwości powinny być rozwijane i wzbogacane, dzięki harmonijnemu współdziałaniu czynników przyrodniczych, społecznych i gospodarczych.
2. Z uwarunkowań przyrodniczych gminy, której największym bogactwem obok terenów rolniczych jest krajobraz i nieskażone środowisko wynika, że rozwój zagospodarowania traktowany jako proces, powinien spełniać następujące warunki:
 - przestrzeganie wykluczeń i ograniczeń wynikających z zasad gospodarowania w obszarach ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
 - zachowanie struktury zabudowy zharmonizowanej z rzeźbą terenu i innymi warunkami geomorfologicznymi, szatą roślinną i klimatem. Dotyczy to w szczególności lokalizacji nowych siedlisk zarówno rolniczych jak mieszkalnych i rekreacyjnych,
 - uszanowanie i zrozumienie lokalnej budowlanej tradycji kulturowej jako podstawowego warunku zapewniającego ład przestrzenny krajobrazu,
 - działki rekreacyjne powinny być lokalizowane w powiązaniu z istniejącą zabudową wsi, w formie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej w bezpośrednim sąsiedztwie, wielkość działki > 1500 m kw. z intensywnym zadrzewieniem, w wyjątkowych wypadkach wielkość działki w przedziale 1000 m kw. > S < 1500 m kw.,
 - lokalizacja działek umożliwiająca percepcję krajobrazu z dróg krajowych, wojewódzkich i gminnych, ewentualnie przy zwartej zabudowie lokalizacja parkingów i punktów widokowych,
 - poszukiwanie lokalizacji działek wpisanych w krajobraz, która umożliwi percepcję tego krajobrazu z dróg,

- małe zespoły działek rekreacyjnych powinny być lokalizowane w parkach (ogrodach) rekreacyjnych, z kanalizacją lokalną (wspólne oczyszczalnie ścieków), małe parki powinny tworzyć system parków rekreacyjnych ze wspólną infrastrukturą techniczną, społeczną i usługami turystycznymi. Wskazane rozwiązania architektoniczne wg zasad architektury organicznej (ekologicznej). Lokalizacja parków powinna wzbogacać krajobraz, np. tam gdzie nie ma jezior – baseny sportowe, zadrzewienia, architektura organiczna,
- działki osadnictwa ekologicznego (architektura organiczna), > 2000 m kw. z wymogiem zalesienia 2/3 terenu,
- wykorzystanie (odtworzenie) starych siedlisk w tych samych co kiedyś technikach budowania oraz tradycyjnym kształcie przestrzennym, tzn. z zastosowaniem tradycyjnych materiałów i wykonawstwa,
- zharmonizowanie i poprawianie wizerunku przestrzennego istniejącej zabudowy,
- porządkowanie, zadrzewianie i zakrzewianie poboczy dróg.

Ład przestrzenny i wynikający z niego wizerunek miejscowości oraz całości krajobrazu ma silny wpływ na decyzje inwestorów co do zakupu działek budowlanych i rekreacyjnych jak również szansy na rozwój budownictwa o charakterze budownictwa rezydencjonalnego. Decyzje te bowiem zależą od sumy wartości energii oddziaływania poszczególnych elementów krajobrazu i znaku siły tego oddziaływania. (W opracowaniu są zasady oceny ładu przestrzennego wg metody energetycznej).

Realizacji kierunków zmian zagospodarowania przy danych uwarunkowaniach powinien towarzyszyć odpowiedni program społeczny, zaś polityka przestrzenna zagospodarowania następuje w wyniku realizacji programów i pojedynczych inwestycji; powinna być sprzężona z polityką społeczną.

Obiektem realizacji zasad zrównoważonego rozwoju jest wieś wielofunkcyjna z następującymi funkcjami:

- rolnictwo tradycyjne,
- rolnictwo ekologiczne,
- obsługa rolnictwa,
- agroturystyka i jej obsługa,
- mieszkalnictwo stałe,
- mieszkalnictwo rekreacyjne,
- mieszkalnictwo o charakterze luksusowym typu rezydencji na pobyt stały lub wypoczynkowy,
- obsługa mieszkalnictwa,
- przetwórstwo produktów rolniczych,
- usługi turystyczne,

- centra kultury, oświaty i kształcenia ustawicznego,
- usługi zdrowotne (opieka dla ludzi starych i niepełnosprawnych, lecznictwo uzdrowiskowe w zakresie stresu i stanów wyczerpania pracą, medycyna naturalna).

Przyjmuje się zatem, że budownictwo zagrodowe będzie uzupełniane siedliskami związanymi z realizacją funkcji turystycznych i rekreacyjnych oraz mieszkaniowych. Mogą to być siedliska stare odbudowane lub nowo zakładane siedliska w formie tradycyjnych zagrod. Także rezydencje na wzór dworów i dworków oraz domy letniskowe i jednorodzinne czerpiące wzory z form elementów zabudowy zagrodowej i folwarcznej.

Można rozwijać również nowoczesne formy architektury organicznej (ekologicznej), nie stanowiące zakłócenia ładu przestrzennego krajobrazu.

Chodzi o to, aby przy kształtowaniu nowych siedlisk czerpać nie tylko z formy architektury regionalnej ale z jej treści funkcjonalnych i logicznych. Znaczy to, że powinni osiedlać się tutaj ludzie, którzy rozumieją i potrafią czerpać z zasobów kulturowych Suwalszczyzny dla wzbogacenia własnego życia. Kto tego standardu nie zechce przyjąć, nie potrzebuje osiedlać się na Suwalszczyźnie, jest ona bowiem dla tych, którzy podejmą trud „wrośnięcia” w krajobraz kulturowy, rozwijając wrażliwość i „słuch” na wartości suwalskich skarbów. Obszary te promują unikalną jakość życia, coś trudnego do uzyskania w innych regionach.

Warto zatem może stworzyć w Suwałkach pracownię architektury ekologicznej (organicznej) współpracującą z Instytutem.

Powinno być zasadą, że zmiany zagospodarowania poprawiają jakość krajobrazu a siła oddziaływania (atrakcyjność) krajobrazu na turystów będzie zwiększać chęć przebywania na tym obszarze bądź nabywania działek rekreacyjnych.

Poprawa jakości krajobrazu, rozumiana jako kształtowanie ładu przestrzennego przez korzystne oddziaływanie na ewolucję krajobrazu powinna polegać na:

- harmonii całości i elementów siedlisk z geomorfologią,
- estetyce siedlisk letniskowych, logice formy architektonicznej stosownie do funkcji i miejsca,
- zgodności z krajobrazem kulturowym,
- zgodności z ochroną przyrody.

Zasada projektowania obiektów na siedliskach:

- na nowych siedliskach budynki murowane lub w innych nowoczesnych technologiach wg projektu architektoniczno-budowlanego z zagospodarowaniem terenu wg zasad ustalonych w studium,
- budynki drewniane wznoszone w tradycyjnych technikach i kształcie przestrzennym wg rysunku uprawnionego rzemieślnika wykonawcy obiektu,
- konieczne jest opracowanie katalogu tradycyjnych rozwiązań budynków drewnianych, glinianych, drewniano-kamiennych,

- wykorzystanie miejscowych materiałów budowlanych: drewno, kamień, glina, słoma, trzcina.

Spodziewane wyniki:

- wykorzystanie umiejętności miejscowych rzemieślników – stworzenie nowych miejsc pracy,
- ograniczenie budownictwa z betonu, pustaków i cegły dla dobra krajobrazu,
- wzbogacanie krajobrazu kulturowego przez restytucję starych siedlisk w tradycyjnych technologiach, rewitalizację i poprawę wizerunku istniejącej zabudowy oraz nowoczesne rozwiązania architektury organicznej,
- poprawa wizerunku poszczególnych wsi i całej gminy dla zwiększenia siły przyciągania potencjalnych inwestorów,
- zwiększenie siły oddziaływania oferty gmin na rynku nieruchomości i wzrost ceny rynkowej gruntów,
- wzrost zainteresowania lokalizacją usług i nieuciążliwego przemysłu,
- wzrost popularności gminy na rynku turystycznym.

Przestrzeganie niżej wymienionych reguł przy sporządzaniu planów miejscowych i przeznaczaniu terenów pod zabudowę:

- granice zwartej zabudowy wsi przyjmuje się jako granice obszarów inwestycyjnych,
- leżące w wyżej wymienionych granicach tereny przeznaczone pod zabudowę, dla których nie określono jednak zasad podziału na działki budowlane i zasad zabudowy, przeznacza się do obowiązkowego sporządzenia planu miejscowego,
- na pozostałych terenach leżących w zwartej zabudowie wsi lub w granicach siedlisk zabudowy kolonijnej, uzupełnienie zabudowy może występować bez wcześniejszego sporządzenia planu miejscowego pod warunkiem przestrzegania standardów zabudowy wymienionych poniżej,
- charakter i gabaryty zabudowy oraz kolor pokryć dachowych muszą nawiązywać do tradycji regionalnych (dach dwuspadowy, zabudowa maksymalnie dwukondygnacyjna – parter plus użytkowe poddasze)
- w przypadku realizacji inwestycji produkcyjno-usługowych ustala się zasadę, że uciążliwość funkcji zawiera się w granicach działki.
- dla pozostałych obszarów poza granicami zwartej zabudowy wsi, które mogą stanowić rezerwy terenów budowlanych -ustala się obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ustala się niżej wymienione wskaźniki i standardy przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- W miejscowości Raczki należy zachowywać i utrzymywać historycznie ukształtowany układ urbanistyczny między innymi przez: adaptowanie starego układu

ulicznego, zachowanie gabarytu budynków zgodnie z dokumentacją konserwatorską (maksimum dwie kondygnacje użytkowe), preferowanie zabudowy mieszkaniowej i usługowej z wysokimi dachami dwuspadowymi, nawiązywanie do form architektonicznych występujących w inwentaryzacji konserwatorskiej.

- W pozostałych miejscowościach:

- ograniczenie gabarytu zabudowy do max dwóch kondygnacji dla budynków mieszkalnych na wsi (parter plus użytkowe poddasze), odległość w pionie do 4 m od poziomu terenu do okapu budynku dla budynków gospodarczych i nie więcej jak 5 m od poziomu terenu do okapu dla obiektów produkcyjno-usługowych i użyteczności publicznej, wysokość 9 m od poziomu terenu do okapu (dwie kondygnacje użytkowe),
- poziom podłogi parteru nie wyżej niż 1,3 m ponad poziom terenu, wysokości podpiwniczenia do max 1,3 m ponad poziom terenu, w przypadkach realizacji podpiwniczenia powyżej 1,3 m ponad poziom terenu traktowanie takiego rozwiązania jako kondygnacji budynku,
- dachy symetryczne dwuspadowe o nachyleniu połaci $\sim 45^\circ$ wyposażone w poszerzone okapy,
- wprowadza się zakaz realizowania obiektów budowlanych z dachami pulpitowymi, kopertowymi, uskokowymi i asymetrycznymi oraz stosowania w budynkach schodkowych zwieńczeń ścian,
- zaleca się stosowanie prostej i zwartej bryły opartej na rzucie wydłużonego prostokąta,
- do prac wykończeniowych, elewacyjnych zaleca się stosowanie materiałów pochodzenia rodzimego – kamień, drewno.
- utrzymanie skali i charakteru miejscowości,
- bezwzględne przestrzeganie w ustaleniach planu miejscowego 100-metrowej strefy ochronnej wód,
- ustala się, że użytki rolne niższe niż trzecia klasa bonitacyjna, położone na obszarach pomiędzy chronioną, rolniczą przestrzenią produkcyjną a granicą lasów mogą być użytkowane zamiennie na gospodarkę rolną lub leśną, co oznacza możliwość zalesienia tych gruntów stosownie do potrzeb właścicieli,
- nowe struktury przestrzenne dla funkcji letniskowej i usług turystycznych umożliwiające pobyt do 100 osób.

II. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Przyjęte rozwiązania w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki mają umożliwić podejmowanie działań dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju gminy. Działania te powinny służyć uruchamianiu mechanizmów akumulacji energii w gminie w postaci różnorodności wielu przede wszystkim drobnych i średnich przedsięwzięć, które możliwie dobrze zsynchronizowane i kooperujące ze sobą, będą się wzajemnie wspierały, a w połączeniu z działaniami gminy w zakresie zadań własnych (drogi, telefony, wodociągi, kanalizacja, oświata, kultura, dostęp do informacji itp.), dadzą w efekcie wzrost dochodów i zamożności oraz poprawę jakości życia.

Wiąże się to z przestrzeganiem następujących zasad:

- a) racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami przyrody przez wykluczenie z zabudowy wskazanych na rysunku Studium terenów i jednoczesne wyznaczenie obszarów rozwoju turystyki i mieszkalnictwa w powiązaniu z ochroną najcenniejszych terenów jako zasobu rozwoju gospodarczego gminy,
- b) odnowa i odpowiednie eksponowanie wartości tkwiących w zasobach kulturowych gminy, stanowią bowiem one również czynnik gospodarczego rozwoju przez przyciąganie turystów i wzrost osadnictwa letniskowego (tradycja jagiellońska dokumentów lokacyjnych wielu miejscowości, w tym Raczek, jako byłego miasta, stare cmentarze, parki, stara zabudowa wiejska),
- c) rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej pozyskiwaniu europejskich środków pomocowych i funduszy strukturalnych, w szczególności dla modernizacji i rozbudowy infrastruktury transportowej, systemów energetycznych, wodno-kanalizacyjnych oraz infrastruktury turystycznej,
- d) współpraca z właściwymi organami w zakresie zabezpieczania terenów dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- e) przystępowanie, do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów niezbędnych dla realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych, dla obszarów wskazanych w studium na rysunku obszarów rozwojowych a także planów związanych z przekształcaniem terenów rolnych na cele nierolne.

Celem obecnej nowelizacji Studium jest zaktualizowanie obowiązujących zasad w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, stanowiących podstawę sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi, a także potrzebami, jakie zarysowały się od 2008 roku, to jest od czasu uchwalenia poprzedniej wersji Studium.

W niniejszym Studium wprowadzono podział na obszary rozwojowe, z podziałem na występujące w ich ramach obszary funkcjonalne, w których granicach określono wytyczne ustalenia przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W granicach obszarów rozwojowych i funkcjonalnych wskazanych na rysunku Studium określono wytyczne ustalenia przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dla każdego z obszarów został ustalony katalog dopuszczalnych kategorii przeznaczenia terenów – dominujących i uzupełniających. Zgodność ustaleń sporządzanego planu miejscowego z tymi wytycznymi jest zgodnością planu ze Studium. Celem tak przyjętej metody sporządzenia Studium była graficzna synteza dających się wydzielić w granicach gminy obszarów o dominujących funkcjach, sprowadzająca się do określenia kilku rodzajów obszarów funkcjonalnych, z równoczesnym ustaleniem dopuszczalności działań w ich granicach, przekładających się na ustalenia planów miejscowych.

Metoda taka ma tę zaletę, że ustalając warunki brzegowe, w których ramach należy sporządzać plany miejscowe, pozostawia się większy zakres swobody w określaniu m.in. położenia oraz granic terenów o funkcjach dopuszczalnych – dominujących oraz innych niż dominujące, których potrzeby w czasie tworzenia i uchwalania Studium nie można było przewidzieć.

Równocześnie zostały zaktualizowane wytyczne ustaleń w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów dla poszczególnych kategorii lub grup kategorii użytkowania terenów wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub innych miejscowych przepisach, w granicach różnych obszarów funkcjonalnych, określonych w Studium, niezależnie od obszaru funkcjonalnego, w którego granicach zostaną wyznaczone. Ustalenia te mają charakter ogólnych zasad zalecanych do stosowania dla wszystkich terenów o określonej kategorii użytkowania i dotyczą terenów lub poszczególnych nieruchomości położonych w ich granicach, których przeznaczenie zostaje zmienione aktem prawa miejscowego.

Przyjęto m. in., że:

- w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych dopuszczalne są tereny lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej i związanej z nimi zabudowy służące zaopatrzeniu ludności i podmiotów gospodarczych w wodę, energię, gaz, łączność oraz utylizacji ścieków lub odpadów,*
- obiekty istniejące mogą być rozbudowywane, przebudowywane lub remontowane z zachowaniem dotychczasowej funkcji, a w przypadku zmiany funkcji na zasadach określonych w aktach prawa miejscowego,*
- tereny komunikacji oraz korytarze infrastruktury technicznej mogą być wyznaczane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych,*

- *prowadzenie badań oraz pozyskiwanie złóż surowców naturalnych jest dopuszczalne niezależnie od wyznaczonych w Studium obszarów funkcjonalnych.*

III. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

W celu zapewnienia ładu przestrzennego, utrzymania i zapewnienia harmonijnego rozwoju, zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych i krajo-brazowych środowiska ustala się poniższe zasady do uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego:

- rozwój osadnictwa wiejskiego wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w obrębie zwartej zabudowy wsi, na których mogą być realizowane funkcje mieszkaniowe, letniskowe, pensjonatowe, usługowe oraz nieuciążliwa działalność gospodarcza, a także obiekty związane z realizacją celów publicznych;
- racjonalne zagospodarowanie terenów najbardziej atrakcyjnych turystycznie poprzez wyznaczanie miejsc do lokalizacji stanic wodnych, pól biwakowych i usług turystycznych,
- wyznaczenie obszarów pod realizację zabudowy mieszkaniowej, pensjonatowej i budownictwa letniskowego,
- uzupełnianie braków infrastruktury technicznej na terenach zabudowanych i wyprzedzające przygotowanie infrastruktury dla terenów przeznaczonych pod zabudowę,
- wyznaczanie terenów przestrzeni publicznych,
- modernizacja dróg i ulic z zabezpieczeniem terenów pod budowę infrastruktury technicznej oraz ścieżek rowerowych i ciągów pieszych,
- rozwój programów wiążących rolnictwo z ochroną środowiska naturalnego np. retencją wód, ochroną bioróżnorodności, zalesieniem, przeciwdziałaniem erozji gleb,
- rozwój gospodarki leśnej,
- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy.

Wieś gminna Raczki, która jest centrum administracji, informacji, usług i mieszkalnictwa winna realizować główne kierunki zagospodarowania przestrzennego poprzez m.in. :

- rozwój miejscowości gminnej jako ośrodka wielofunkcyjnego wraz z uporządkowaniem układu urbanistycznego objętego strefą konserwatorską, modernizacją i rehabilitacją istniejącej zabudowy,
- wyznaczanie terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz terenów predysponowanych do lokalizacji inwestycji w zakresie administracji lokalnej,

biznesu, informacji, oświaty i kultury, usług dla mieszkańców, usług dla rolnictwa i turystyki,

- wspieranie rozwoju systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz innych działań zapobiegających zanieczyszczeniom i degradacji wód.

ROZSTRZYGNĘCIE
W SPRAWIE UWAG WNIESIONYCH DO PROJEKTU ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI

Rada Gminy Raczki dokonuje rozstrzygnięcia uwag wniesionych podczas wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki, a nie uwzględnionych przez Wójta Gminy Raczki, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz. 647, z późn. zm.) w następujący sposób:

nie uwzględnia się uwagi Pana Przemysława Staranowicza, ul. Paczkowska 14, 04-693 Warszawa – w części działki Nr 14/1 w obrębie Rabalina, dotyczącej zmiany przeznaczenia terenu na działki budowlane lub letniskowe, ze względu na położenie w strefie ochrony wód.

Uzasadnienie do uchwały Rady Gminy Raczki

w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki

Rada Gminy Raczki podjęła uchwałę nr XVI/89/12 dnia 15 maja 2012 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki.

Celem zmiany studium jest koordynacja działań przestrzennych na terenie gminy dla stworzenia warunków do ekorozwoju i harmonijnego współdziałania sąsiadujących terenów. Studium zobowiązuje organy gminy do podejmowania działań zmierzających do realizacji polityki określonej w studium.

Celem zmiany studium jest zaktualizowanie obowiązujących zasad w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, stanowiących podstawę sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi, a także potrzebami, jakie zarysowały się od 2008 roku, to jest od czasu uchwalenia poprzedniej zmiany studium.

Niniejsza zmiana studium uwzględnia stan prawny wynikający z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i nie wprowadza zmian o charakterze regresywnym w odniesieniu do terenów przeznaczonych w tych planach na zabudowę uwzględnia jednocześnie zmiany wynikające z projektowanych rozwiązań komunikacyjnych.

W studium wprowadzono podział na obszary urbanizacji oraz obszary chronione, z podziałem na występujące w ich ramach obszary funkcjonalne, w których granicach określono wytyczne ustalania przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wraz z procedurą sporządzania projektu studium przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko projektu studium, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą:

- zgodnie z art. 53 ustawy wystąpiono o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko do PPIS oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,
- stopień i zakres szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dostosowano do wymogów określonych w art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy,
- uzyskano do projektu studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wymagane opinie i uzgodnienia,
- zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy,
- wymaganie art. 39 ust. 1 ustawy zostało spełnione poprzez zamieszczenie ogłoszeń w prasie oraz obwieszczeń na tablicy ogłoszeń urzędu, zgodnie z wzorem, jaki określa rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

Projekt studium po uzyskaniu opinii Gminnej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej oraz wymaganych opinii i uzgodnień został wyłożony do publicznego wglądu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w dniach od 06.05. do 27.05.2013 r. W dniu 24.05.2013 r. została zorganizowana dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie zmiany studium w trakcie, której nie zgłoszono żadnych uwag lub wniosków wpływających na konieczność dokonania zmian w wykładanym dokumencie. W wyniku wyłożenia projektu zmiany studium do publicznego wglądu wpłynęły uwagi, rozstrzygnięte przez Wójta. Nieuwzględniona uwaga Przemysława Staranowicza została przedstawiona Radzie Gminy Raczki, która rozstrzygnęła uwagę zgodnie z załącznikiem 4.

Z uwagi na wyczerpanie procedury planistycznej zaistniały przesłanki do uchwalenia niniejszej zmiany studium przez Radę Gminy Raczki.